

Elina Hulkko

**LOISTAVAA! – MUSIIKKIKASVATUSTA
VARHAISKASVATUKSESSA
Kulttuuriviikon musiikilliset työpajat Kokkolassa 2011**

**Projektipinnäytetyö
CENTRIA AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaalialan koulutusohjelma
Joulukuu 2012**

TIIVISTELMÄ

Yksikkö Sosiaali- ja terveystieteiden yksikkö, Kokkola	Aika Joulukuu 2012	Tekijä/tekijät Elina Hulkko
Koulutusohjelma Sosiaali- ja terveystieteiden koulutusohjelma		
Työn nimi LOISTAVAA MUSIIKKIKASVATUSTA VARHAISKASVATUKSESSA Kulttuuriviikon musiikilliset työpajat Kokkolassa 2011		
Työn ohjaaja Anne Jaakonaho	Sivumäärä 47+51	
Työelämäohjaaja Satu Forsberg		
<p>Opinnäytetyönä toteutettavan projektin avulla tarjottiin lapsille uusi, iloinen elämys, joka jäi toivottavasti hienona kokemuksena heidän mieleensä. Lapset saivat rauhassa kuunnella ja ihmetellä, mutta myös osallistua leikkien ja laulaen musiikillisessa toimintaympäristössä. Opinnäytetyön tekijän tavoite oli edistää keskustelua varhaisiän musiikkikasvatuksen merkityksestä varhaiskasvatuksen kentällä. Varhaiskasvatus ja musiikki olivat luonteva opinnäytetyön lähtökohta, sillä musiikki tukee lapsen kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista.</p> <p>Opinnäytetyön aihevalinta lähti ajatuksesta yhdistää opinnäytetyön tekijän aiempi musiikillinen koulutustausta sosiaali- ja terveystieteiden ammattilliseen koulutukseen. Opinnäytetyön aihe on musiikkikasvatus varhaiskasvatuksessa ja se toteutettiin projektina työelämästä nousseen kehittämistarpeen mukaisesti. Kehittämistyön tilaaja on Kokkolan kaupungin sivistystoimen varhaiskasvatuspalvelut.</p> <p>Kokkolassa vuosittain järjestettävän Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikon tarkoituksena on antaa lapsille, nuorille ja heidän perheilleen mahdollisuus tutustua kaupungin kulttuuritarjontaan. Lisäksi kulttuuriviikko antaa lapsille ja nuorille mahdollisuuden nauttia heille suunnatusta monipuolisesta ohjelmasta. Opinnäytetyönä suunniteltiin alle kouluikäisille lapsille suunnatut musiikilliset työpajat osana vuoden 2011 kulttuuriviikkoa. Opinnäytetyön toiminnallinen osuus toteutettiin kulttuuriviikon avajaistilaisuudessa, joka järjestettiin Kokkolan kaupungintalolla 6.11.2011. Lisäksi toiminnallinen osuus toteutettiin yhteensä viidessä eri päiväkodissa, kymmenessä lapsiryhmässä kulttuuriviikon aikana.</p> <p>Opinnäytetyön tavoite oli tuottaa toiminnallinen osuus ja arvioida sen toimivuutta osana Kokkolan kaupungin sivistystoimen varhaiskasvatuspalveluita ja kulttuuriviikkoa. Tarkoituksena oli edistää lasten osallisuutta ja osaltaan tuottaa laatua varhaiskasvatuksessa tehtävään työhön toiminnallisen osuuden kehittämisellä.</p>		
Asiasanat Lapset, musiikkikasvatus, ohjaus, projekti, varhaiskasvatus		

ABSTRACT

CENTRAL OSTROBOTHNIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES	Date December 2012	Author Elina Hulkko
Degree programme Degree Programme of Social Services		
Name of thesis Sparkling Musical Education in Early Childhood Education Musical Workshops in Culture Week of Kokkola 2011		
Instructor Anne Jaakonaho	Pages 47+51	
Supervisor Satu Forsberg		
<p>This thesis offers children a new, joyful experience which will hopefully leaves a fine experience in their minds. In a musical environment children can listen and wonder in all peace, but also take part by playing and singing. The aim of the author of the present thesis is to promote dialogue about the significance of early childhood's musical education in the field of early childhood education. Early childhood education and music is a natural baseline of this thesis because music supports children's holistic growth, development and learning.</p> <p>The subject of the thesis started from the idea to combine the author's earlier musical education to professional education of social services. The topic of the thesis is early childhood musical education and it was conducted as a project which met the needs of working life. The project was carried out by the order of the Early Childhood Education Services of Kokkola.</p> <p>The aim of Loistavaa! - A culture week for children and youth of Kokkola is to give children, youth and their families a chance to familiarize themselves with the cultural activities of Kokkola. Furthermore the culture week gives children and youngsters a possibility to enjoy various programs aimed at them. This thesis was planned to consist of music workshops to under school aged children as a part of culture week 2011. The functional contribution of the thesis was achieved in the opening ceremony of the culture week which was held in the Town Hall of Kokkola 6. November 2011. Furthermore, the functional contribution was achieved altogether in five different day care centers, in ten groups of children during the culture week.</p> <p>The aim of the thesis is to provide a functional contribution and estimate its functionality as part of Early Childhood Education Services of Kokkola and culture week. The purpose is to increase children's participation and produce quality to early childhood education work by developing the functional part.</p>		
Key words Children, musical education, guidance, project, early childhood education		

ESIPUHE

Maailma on täynnä kauneutta ja ihmeellisiä asioita, mutta kuinka sokeita me niille olemmekaan. Kuljemme ohi näkemättä mitään. Jokainen hetki on meille ainutlaatuinen, sitä ei ole aikaisemmin ollut olemassa eikä se koskaan tule toistumaan. Ja mitä me opetamme lapsillemme koulussa? Että kaksi plus kaksi on neljä. Ja että Pariisi on Ranskan pääkaupunki.

Lapselle pitäisi mieluummin kertoa, että hän on ainutlaatuinen. Maailmassa ei ole toista hänen kaltaistaan lasta. Miljoonien vuosien aikana maailmassa ei ole koskaan ollut toista täysin samanlaista. Hän on ainutkertainen. Hänessä voi olla mitä tahansa, Shakespeare, Michelangelo, Beethoven.

- Pablo Casals

Opinnäytetyöprosessi on minulle uuden oppimista ja samalla matka kohti tulevaisuutta. Matkan kokemuksilla ja elämyksillä on suuri merkitys osana sosiaalian opintojani. Koen uuden oppimisen osana elämää ja matkaani kohti työelämän edellyttämää ammatillista osaamista. Paras kiitos tekemästani työstä on ollut lasten kirkkaat silmät. Kiitos myös Juhalle, Rokille ja Viiville, että sain tarvittavaa tukea ja kannustusta matkan varrella.

TIIVISTELMÄ / ABSTRACT
ESIPUHE

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 OPINNÄYTETYÖN TIETOPERUSTA	4
2.1 Varhaisiän musiikkikasvatuksen näkökulma	4
2.2 Työelämävalmiudet ja sosionomin ammatillinen osaaminen	8
2.3 Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikko opinnäytetyön taustalla	12
3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET	13
3.1 Lasten näkökulma opinnäytetyössä	14
3.2 Varhaiskasvatuksen näkökulma opinnäytetyössä	15
3.3 Opinnäytetyön tekijän näkökulma opinnäytetyössä	15
4 OPINNÄYTETYÖN SUUNNITTELUPROSESSI	17
4.1 Suunnitteluprosessin vaiheet	18
4.2 Projektioorganisaatio ja projektiryhmä	21
5 PROJEKTIN TOTEUTUS	23
5.1 Projektin toteutuksen rajausta	23
5.2 Projektin toteutuksen kuvaus	24
5.2.1 Kulttuuriviikon mainonta	24
5.2.2 Kulttuuriviikon budjetti	25
5.2.3 Kulttuuriviikon musiikilliset työpajat	25
5.2.4 Musiikillisen työpajan toteutusrunko	28
6 PROJEKTIN KOKONAISARVIOINTI	33
6.1 Projektin idea ja -ehdotus	34
6.2 Esiselvitys ja projektisuunnitelma	34
6.3 Toiminnallinen osuus	35
6.4 Projektin toimivuus	37
6.5 Projektin päättäminen ja raportointi	39
6.6 Projektin seuranta	40
7 POHDINTA	41
LÄHTEET	46
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Oma musiikillinen matkani alkoi jo varhaislapsuudessa musiikkileikkikoulusta ja siitä lähtien olen ollut mukana myös monenlaisissa projekteissa. Erityisesti yhdessä tekeminen ja ryhmässä toimiminen on aina ollut minulle antoisaa. Jo lapsuudessani olen viettänyt monia iloisia musiikillisia hetkiä ja haluan nyt jakaa palasen siitä ilosta myös tämän päivän lapsille. Toivon tämän opinnäytetyön avulla voivani välittää lapsille hienoja kokemuksia ja innostavia elämyksiä. Tämän opinnäytetyön lähtökohtana on aiempi koulutustaustani: ylioppilastutkinto ja toisen asteen ammatillinen musiikin perustutkinto. Tämä koulutustausta on edesauttanut pitkälti opinnäytetyön suunnittelussa ja toteutuksessa.

Toiminnallinen opinnäytetyö on vaihtoehto ammattikorkeakoulun ns. perinteiselle tutkimukselliselle opinnäytetyölle. Toiminnallinen opinnäytetyö muodostaa kaksiosaisen kokonaisuuden, jossa yhdistyvät käytännön toteutus ja sen raportointi. (Vilka & Airaksinen 2003, 9). Opinnäytetyön toiminnallinen osuus on ammatillisen tiedon, taidon ja tekemisen näyte, kun taas opinnäytetyöraportista selviää mitä, miksi ja miten on tehty, millainen työprosessi on ollut ja millaisiin tuloksiin ja johtopäätöksiin on päädytty. Parhaimmillaan opinnäytetyöraportti osoittaa laatijansa kypsyyttä ja hyödyntää muita opiskelijoita antamalla heille erilaisia ideoita ja näkökulmia. (Vilka & Airaksinen 2003, 65–67).

Tämän opinnäytetyön aiheena on musiikkikasvatus varhaiskasvatuksessa. Tavoitteena on kehittää varhaiskasvatusikäisille lapsille sopivat musiikilliset työpajat Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikolla ja arvioida niiden toimivuutta. Opinnäytetyö on toiminnallinen opinnäytetyö, joka toteutetaan projektina. Sen suunnittelu on lähtenyt työelämästä nousseen kehittämistarpeen pohjalta. Työntilaaaja on Kokkolan kaupungin sivistystoimen varhaiskasvatuspalvelut. Kokonaisuudessaan projekti muodostuu tapahtuman suunnittelusta, toteutuksesta, arvioinnista ja raportoinnista.

Suunnittelin musiikillisen työpajan toteutusrunon (LIITE 1/18) alle kouluikäisille lapsille. Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikon aikana ohjasin projektin toteutuksen kulttuuriviikon avajaistilaisuudessa sekä yhteensä viidessä päiväkodissa, kymmenessä eri lapsiryhmässä. Tämän opinnäytetyön avulla ja lapsia ohjaamalla sain kehittää edelleen omaa varhaiskasvatus- ja projektiosaamistani, sekä hyödyntää musiikillista osaamistani. Uskon, että

tämä opinnäytetyö rakentaa luontevan sillan opintojeni ja tulevan sosiaalialan ammatillisuuden välille, sekä antaa minulle näkyvyyttä varhaiskasvatuksen kentällä.

Opinnäytetyö on osa opintojani, jolla varmistan lastentarhanopettajan kelpoisuuden. Omat kiinnostuksenkohteeni, varhaiskasvatus ja musiikki, rajasivat vahvasti opinnäytetyöni tietoperustaa. Opinnäytetyön toteutus projektina mahdollistaa lasten ja nuorten aktiivisen toiminnan taiteen parissa. Lööw (2002, 16) selventää, että projektimuotoinen työskentely tarkoittaa ihmisresurssien ja aineellisten ja rahallisten resurssien hyödyntämistä suunnitelmallisesti ja organisoidusti. Projektissa käydään läpi hyvin jäsenelty prosessi, joka johtaa ideasta sen toteuttamiseen. Tunnusomaisia piirteitä projektille ovat tavoitteellisuus, suunnitelmallisuus, kertaluonteisuus, tietyt resurssit, sekä selkeä alku ja loppu, jolloin hyvä lopputulos edellyttää hyvää prosessia (Hakala 1998; Hakala 2004).

Toiminnalliselle opinnäytetyölle voidaan pitää perusteluna myös tämän päivän työelämän erilaisia ja eripituisia projekteja. Ammattikorkeakoulun käyneeltä odotetaan taitoa suunnitella ja organisoida, mutta myös taitoa työskennellä asiantuntijaorganisaatiossa erilaisissa tiimeissä ja verkostoissa. Lisäksi kysytään kielitaitoa, kekseliäisyyttä, joustavuutta ja joskus jopa kameleonttimaista kykyä heittäytyä nopeasti toimenkuvasta toiseen. (Hakala 1998; Hakala 2004.) Myös Vesterinen kuvaa, että tämän päivän työelämä koostuu yhä enemmän erilaisista projekteista. Sekä yksityisellä että julkisella sektorilla on erilaisia kehittämisprojekteja ja työntekijöiden työ on organisoitu projekteina. Niinpä on täysin perusteltua, että projektihallinnan taitojen ajatellaan muodostavan ammatillisen osaamisen selkärangan, jonka päälle kaikki muu osaaminen rakentuu. Ammattiopintojen tavoitteena on, että opiskelija saa valmiudet kehittää työtään projektien avulla, toimia projektityöntekijänä, projektipäällikkönä sekä jopa työllistää itsensä käynnistämällä oman projektin valmistuttuaan. (Vesterinen 2006, 15–16.)

Onnistuessaan opinnäytetyö rakentaa luontevan sillan opintojen ja työelämän käytäntöjen välille. Parhaimmillaan tämä opinnäytetyö on sellaisenaan hyödynnettävä käyntikortti tuleville työnantajille. Opinnäytetyöllä voi näyttää osaamistaan laajasti ja herättää työelämässä kiinnostusta, sekä mahdollisesti työllistää itsensä myöhemmin. (Hakala 2004; Vilka & Airaksinen 2003). Tämän taustan huomioiden olen opinnäytetyön laatijana kysynyt itseltäni, mikä on juuri minun juttuni? Missä minä olen hyvä? Lisäksi oli ensisijaisen tärkeää, että aihe motivoi. Mielestäni opinnäytetyön toteutuksessa opinnäytetyön tekijän ns.

psykologinen omistajuus edesauttaa tavoitteellista työskentelyä. Psykologinen omistajuus on määrätietoista työskentelyä, omien vahvuuksien hyödyntämistä sekä aitoa mielenkiintoa työtä kohtaan.

Opinnäytetyön raportin luvuissa kaksi ja kolme avaan opinnäytetyön tietoperustaa, tarkoitusta ja tavoitteita, joiden pohjalta olen perustellusti rajannut toiminnallista osuutta. Luvussa neljä kuvaan opinnäytetyön suunnitteluprosessia, sen vaiheita ja päätehtäviä. Myös projektioorganisaatio ja projektiryhmä on kuvattu tässä luvussa. Tämän jälkeen luvussa viisi avaan projektin toteutuksen ja luvussa kuusi arvioin projektin toteutusta. Luvussa seitsemän pohdin opinnäytetyöprosessin onnistumista ja asettamieni tavoitteiden toteutumista. Tässä luvussa pohdin myös mahdollisia jatkotutkimusaiheita ja kehittämiskohteita.

2 PROJEKTIOPINNÄYTETYÖN TIETOPERUSTA

Tässä luvussa avaan opinnäytetyöhön kokoamani ammatillisen tietoperustan, eli ne lähtökohdat, joiden pohjalta olen opinnäytetyötäni perustellusti suunnitellut. Nämä lähtökohdat ovat auttaneet minua toiminnallisen osuuden kehittämisessä, suunnittelussa, rajauksessa, täsmentämisessä ja erilaisten päätösten tekemisessä opinnäytetyön edetessä. Luvussa kolme kuvaamani opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet nousevat tämän ammatillisen tietoperustan pohjalta.

2.1 Varhaisiän musiikkikasvatuksen näkökulma

Varhaiskasvatuksen keskeiset sisällöt rakentuvat matemaattisen, luonnontieteellisen, historiallis-yhteiskunnallisen, esteettisen, eettisen ja uskonnollis-katsomuksellisen orientaatioiden muodostaman kokonaisuuden varaan. Orientaatioiden ensisijaisena tarkoituksena on suunnata lapsen mielenkiintoa eri ilmiöihin ja mahdollisuuksiin, ei niinkään eri oppiaineiden sisältöjen opiskeluun. Eri sisällölliset orientaatiot luovat kuitenkin siltaa tulevaan koulumaailman oppiaineisiin. Eri varhaiskasvatuksen orientaatioiden valinnat ja painotukset ilmentävät yhteiskunnan arvostuksia, ja kasvattajat ja eri kasvatussuuntaukset eroavat näiden painotusten suhteen. (Härkönen 2008, 152). Itse näen varhaisiän musiikkikasvatuksen osana esteettistä ja eettistä varhaiskasvatuksen orientaatiota.

Esteettinen orientaatio on laaja ja monitahoinen. Se avautuu havaitsemisen, kuuntelemisen, tuntemisen ja luomisen, mutta myös kuvittelun ja intuition avulla. Orientaation kohteista ja sen kohteisiin lapsille syntyy kauneuden, harmonian, melodian, rytmin, tyylin, jännityksen ja ilon, mutta myös niiden vastakohtien kautta omakohtaisia aistimuksia, tuntemuksia ja kokemuksia. Lapsen arvostukset, asennoituminen ja näkemykset alkavat hahmottua. Ihmisenä ja ihmisyyteen kasvun kannalta samaistuminen on yksi orientaation tärkeä prosessi. (Stakes 2005, 28.)

Eettisessä orientaatioissa tarkastellaan arvo- ja normimaailman kysymyksiä. Lasten jokapäiväinen elämä sisältää tilanteita ja tapahtumia, joita voidaan pohtia ja tarkastella oikean ja väärän, hyvän ja pahan, totuuden ja valheen näkökulmista. Myös oikeudenmukaisuuden, tasa-arvon, kunnioituksen ja vapauden kysymyksiä voidaan käsitellä luontevasti päivittäisten tapahtumien yhteydessä. Olennaista on ottaa huomioon lasten kehitystaso. Pelot, ahdistus

ja syyllisyys kuuluvat myös lasten elämään. Niitä käsitellään lasten kanssa niin, että lapsi voi tuntea olonsa turvalliseksi. (Stakes 2005, 28–29.)

Päiväkodin tulisi olla paikka, jonka toiminta ei ole ainoastaan hoitoa tai kasvatusta, vaan myös kulttuurinen kokemus. Osana esteettistä orientaatiota musiikki liittyy myös muihin esteettisen orientaation alueisiin, kuten kuvalliseen ilmaisuun, draamaan, lastenkirjallisuuden ja kädentaitojen kehittämiseen. Tekevän ja kokevan lapsen esteettisessä maailmassa on oppimisen iloa, muotoja, ääniä, värejä, tuoksua, tuntemuksia ja eri aistialueiden kokemusten yhdistelmiä. Lastentarhanopettajan haasteena onkin herättää lapsessa uusia musiikillisia kiinnostuksen kohteita. Lapsiryhmän ohjauksen lähtökohtana on lasten musiikillisten kehitysvaiheiden ja kiinnostuksen kohteiden hahmottaminen ja aito lapsilähtöisyys. Musiikki on lapsen jokapäiväistä elämää, sillä lapsi on musiikille hyvin altis. Ennen koulun alkua monipuoliset musiikilliset kokemukset ja elämykset ovat jo luoneet musiikkisuhteelle perustan. (Ruokonen 2011; Marjanen 2009.)

Lapsen taiteellisella ilmaisulla ja kuvitteluleikeillä on luontainen yhteys lapsen kehitykseen ja hyvinvointiin. Taiteellisella ilmaisulla ja siihen liittyvillä kuvitteluleikeillä lapsella on mahdollisuus kompensoida puutteitaan ja saavuttaa mielihyvän kokemus, joka on lapsen hyvinvoinnin kannalta merkityksellinen kokemus. Taide antaa mahdollisuuden astua hetkeksi mielikuvitusmaailmaan, jossa kaikki on mahdollista. Varhaiskasvatukseen lapsia tulisikin kannustaa rohkeasti musiikin kuuntelussa vapaaseen kuvitteluun, liikkumiseen tai kuvalliseen ilmaisuun. Kehitys voi sisältää myös hyppäyksiä ja taantumia, sillä oppimisolut ovat yksilöllisiä. (Ruokonen 2011; Paananen 2009.)

Musiikkituokio on vain yksi pieni osa lapsen päivittäistä maailmaa, mutta sillä saattaa olla arvaamattoman suuri vaikutus lapsen koko persoonallisuuden kehitykseen (Hongisto-Åberg, Lindeberg-Piironen & Mäkinen 1994, 179). Opinnäytetyöni toiminnallisen osuuden avulla herätän keskustelua varhaisiän musiikkikasvatuksesta päiväkotien yhteistyötahojen keskuudessa. Musiikin kokonaisvaltaista arvoa, sosiaalisia, psyykkisiä ja fyysisiä hyötyjä, ei usein tunnisteta tai huomioida. Musiikki on monipuolinen työväline, jota on luontevaa hyödyntää myös varhaiskasvatuksessa ja lasten taidekasvatuksessa. Kuten Ruokonen (2009, 22) toteaa, varhaiskasvatuksessa toteutettavalla musiikkikasvatuksella tuetaan lapsen kokonaiskehitystä sekä edistetään lapsen oppimisedellytyksiä. Hongisto-Åberg ynnä muut (1994, 85) kuvaavat musiikin kokonaisvaltaista arvoa toteamalla, että musiikki on

kuin aurinko, sillä sen säteet voivat koskettaa kaikkia lapsen kehityksen osa-alueita. Varhaisen musiikillisen oppimiskokemuksen tulisi syntyä tilanteessa, jossa lapsi tuntee olevansa hyväksytty ja rakastettu ilman suorituspainetta (Ruokonen 2011, 123).

Musiikkikasvatuksen tavoite on luoda varhaiskasvatukseen sellainen toimintaympäristö, jossa lapsella on mahdollisuus toimia monipuolisesti taiteen eri alueilla. Jo esteettinen ympäristö sellaisenaan voi antaa lapselle tärkeän taide-elämyksen. Tavoitteena on myös lapsen kaikkien kehitysalueiden, niin emotionaalisen, sosiaalisen, kognitiivisen kuin motorisenkin kehityksen tukeminen. Musiikilliset elämykset sekä onnistumisen ja oppimisen kokemukset vahvistavat lapsen minäkuvaa. Lapsen kokemuksissa musiikki on leikin ja fantasia toimintatila, jossa on mahdollisuus erilaisille tunnekokemuksille ja ajatteluprosesseille. Riittävä aika, tila ja rauha antavat tilan lapsen omalle mielikuvitukselle ja luovuudelle. Musiikillisen kyvyn kehittymiseen vaikuttavat sekä ympäristön vaikutus että lapsen perimä. (Ruokonen 2009; Ruokonen 2011; Paananen 2009.)

Niin musiikkikasvatuksessa kuin kaikessa muussakin kasvatuksessa on tärkeää, että välitämme aidosti siitä, mitä teemme. Lapset ovat erityisen taitavia lukemaan aikuisten eleitä ja ilmeitä, jolloin he vaistoavat usein myös sen, mitä jätämme sanomatta. Jos tavoitteena on kasvattaa lapsista itseään ilmaisevia, kuuntelutaitoisia ja sosiaalisia yksilöitä, siihen on annettava sopiva malli. Musiikkituokio on aina vuorovaikutustilanne, johon kasvatettava ja kasvattaja osallistuvat omalla tavallaan. (Hongisto-Åberg ym. 1994, 17.)

Varhaiskasvatuksen musiikkitoiminnan tulee olla huolellisesti suunniteltua, jotta se olisi mielekästä kaikille osapuolille. Jo suunnitteluvaiheessa on otettava huomioon toimintaan vaikuttavia tekijöitä, kuten esimerkiksi lasten ikä, lapsiryhmän koko, kehitystaso ja samalla ulkoiset asiat, kuten konkreettiset tilat, välineet ja oheismateriaalit. Kun ohjaaja hahmottaa tämän toimintakokonaisuuden, hallitsee työ- ja toimintatavat ja on selvittänyt tavoitteet itselleen, hän pystyy helpommin muuntelemaan työskentelyään opetusprosessin edetessä ja kykenee herkemmin käyttämään hyväkseen lapsilta saamaansa palautetta eri tilanteissa. Tietynlainen tilanneherkkyys ja reagointikyky ovat lasten kanssa toimivalle ohjaajalle tärkeitä taitoja. Viisas kasvattaja osaa tarttua lapsilta tuleviin spontaaneihin ”epävirallisiin” musiikkihetkiin. Kasvattajan musiikillinen osaaminen täydentyy ja värittyy spontaanien, lapsilähtöisten ideoiden myötä. (Hongisto-Åberg ym. 1994; Marjanen 2009.)

Opettaminen yhden tietyn metodin avulla ei yleensä riitä, vaan musiikkikasvatuksessa tarvitaan laaja-alaista, uteliasta otetta ja alituista tiedon hankintaa sekä omien kasvatusnäkemysten ja arvojen jatkuvaa punnitsemista (Hongisto-Åberg ym. 1994, 9). Mielestäni on kuitenkin tärkeää, että ei aseta työntekijänä itselleen turhia paineita musiikillisesta toiminnasta, vaan kokeilee rohkeasti erilaisia vaihtoehtoja. Musiikin hyödyntämisessä vain mielikuvitus on rajana. Ruokonen (2009, 24–26) toteaaakin, että esimerkiksi jokapäiväinen lepo hetki luo hyvän tilan musiikin ja tarinoiden kuuntelulle ja musiikkitoimintaa voi toteuttaa myös hyvin spontaanisti ja elävästi päivän eri tilanteissa.

Musiikkitoiminnan muodot ovat useimmiten sosiaalisia taitoja kehittäviä. Musiikkileikit, lauluihin liittyvät roolileikit, musiikkisadut, dramatisoinnit, orkesterileikit, yhteislaulut, musiikkiliikunta, tanssit ja piirileikit ovat aktiivista sosiaalista toimintaa, kuten toisen musiikkiesityksen kuuntelu tai kuvallinen ryhmätyöskentely musiikin aktivoimana. Musiikilla on positiivinen vaikutus yhteisöllisyyden luomisessa. Luovassa yhteismusisoinnissa tai vapaassa musiikkiliikunnassa sosiaalisen viestinnän välineet ovat lapsilla käytössä moniaistisesti. Näin myös vuorovaikutuksellisiin suhteisiin liittyvät taidot kehittyvät laaja-alaisesti. (Ruokonen 2009, 28.) Näissä sosiaalisissa tilanteissa kehittyvät myös lapsen eettiset taidot, kuten esim. miten kohdellaan toisia ja miten toimitaan ryhmässä.

Lapsi tutustuu erilaisiin toimintaympäristönsään kuuluviin ääniin kuunnellen ja havainnoiden tarkasti, sekä ääniä tunnistaa ja nimetä. Lapsi havainnoi äänen ominaisuuksia ja oppii nopeasti tunnistamaan erilaisten äänten soitinvärit. Samalla lapsi oppii tunnistamaan samoin soivat soittimet. Lapsi oppii havaitsemaan äänen eri voimakkuustekijöitä, kuten voimakas-hiljainen, voimistuva-hiljenevä; erilaisia äänten sointivärejä, kuten rahiseva, kopiseva, kilisevä, kumiseva; äänen kestoa, kuten pitkä-lyhyt; ja äänen tasoa, kuten korkea-matala, nouseva-laskeva. (Ruokonen 2009, 23.) Näitä äänen eri kontrasteja on hyvä pyrkiä tuomaan mahdollisimman paljon esille, jotta lapsen mielenkiinto toimintaa kohtaan pysyy yllä. Sekä hiljainen (esim. kuiskaaminen), että voimakas ääni (pilliin vihellys) voi olla hyvä huomionkiinnittäjä.

Musiikkikasvatukseen liittyvät laulut, lorut, runot, riimit ja musiikkisadut auttavat lasta hahmottamaan sekä sykettä että sana- ja melodiarytmejä. Laulaminen ja puhuminen kehittyvät yhtä aikaa. On tärkeää, että aikuinen laulaa lapselle ja lapsen kanssa eri tilanteisiin sopivia lauluja. Unilaulut ovat erityisen tärkeitä, samoin eri hoitotilanteisiin liittyvät lyhy-

et, helpot laulut. Lisäksi musiikkituokioihin liittyy usein myös tempo-käsite ja siihen liittyvät harjoitukset. Lapsi oppii omakohtaisten kokemusten ja tekemisen kautta käsiteparin hidas-nopea. Tempon kiihdyttäminen ja siitä syntyvä jännitys, riemu ja sekaisin meno ovat aina kuuluneet lasten pihaleikkeihin. (Ruokonen 2009, 23–25.) Musiikillinen toiminta voi olla muutoinkin fyysisesti vaihtelevaa, esimerkiksi lattialla istuminen ja seisominen voivat vaihdella säännöllisesti. Tällainen luontainen liike tuo musiikilliseen tuokioon sopivaa liikettä.

Musiikilliset toimintatuokiot antavat mahdollisuuksia sekä hieno- että karkeamotorisille harjoituksille. Liikunnan ja kehonrytmin avulla lapsi tuntee musiikin perussykkeen. Musiikin rytmin voi kokea erilaisissa liikuntatavoissa, kuten marssi, juoksu, laukka, hyppy, hypyaskel tai keinunta. Kuunneltaessa erilaista musiikkia lapsen mielikuva musiikista yhdistyy lapsen valitsemaan kulkutapaan. Musiikkiliikunta, kehorytmileikit, soittaminen ja rytmikkaharjoitukset kehittävät sekä kuuntelutaitoa, rytmittäjää että liikkeiden koordinaatiota, mutta vahvistavat myös erilaisten liikkumistapojen ja liikesarjojen oppimista. Kokonaisvaltaisen musiikkiliikunnan ja itseilmaisun kautta lapselle muodostuu kokonaisvaltainen käsitys omasta itsestä. (Ruokonen 2009, 25–26.)

Musiikkikasvatuksen kautta kehittyvät lapsessa olevat esteettiset taidot ja kyky tehdä esteettisiä valintoja. Musiikin kuuntelu kaikissa muodoissaan ja elävän musiikin konserttielämykset opastavat lasta eläytymään erilaisiin musiikin lajeihin ja ovat tie taidenautintoihin, elämän mielekkäisiin ja kantaviin kokemuksiin. Musiikkikasvatus on osa lapsen tasapainoista ja kokonaisvaltaista kasvua. (Ruokonen 2009, 27–29). Meillä kaikilla on oikeus tutustua musiikkiin (Hongisto-Åberg ym. 1994, 22).

2.2 Työelämävalmiudet ja sosionomin ammatillinen osaaminen

Ammattikorkeakoulututkintojen yleiset työelämävalmiudet ovat itsensä kehittäminen, eettinen osaaminen, viestintä- ja vuorovaikutustaidot, kehittämistoiminnan osaaminen, organisaatio- ja yhteiskuntaosaaminen ja kansainvälisyysosaaminen (Opinto-opas 2010–2011, 15). Näiden yleisten työelämävalmiuksien perusteella määritellään sosionomin ydinosamisalueet. Sosionomi (AMK) -koulutus antaa laajat käytännön perustiedot ja -taidot sekä teoreettisen viitekehyksen perusteet sosiaalialan asiantuntijatehtävissä toimimista varten.

Sosiaalialan ammattikorkeakoulujen kansallinen verkosto on määritellyt sosiaalialan koulutusohjelman tuottamat ammattikompetenssit. (Mäkinen, Raatikainen, Rahikka & Saarnio 2009, 18). Koulutuksen tuottamat kompetenssit muodostuvat eettisestä osaamisesta, asiakastyön osaamisesta, palvelujärjestelmäosaamisesta, yhteiskuntaosaamisesta, reflektiivisestä kehittämis- ja johtamisosaamisesta, sekä yhteisöllisestä osaamisesta ja yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta (Opinto-opas 2010–2011, 82).

Sosionomikoulutuksen tuoma ammatillinen pätevyys ja teoreettinen osaaminen ovat asian tuntijaksi kehittymisen edellytys. Koulutuksen lisäksi työntekijän yksilölliset ominaisuudet nousevat kuitenkin tärkeiksi, sillä sosiaalialalla tehdään työtä käyttäen hyväksi omaa persoonaa. Sosiaalialalla on mahdollista hyödyntää monipuolisesti myös esimerkiksi aikaisempia tutkintoja tai muuta aikaisempaa osaamista. Sosionomin ammattitaito ja osaaminen työmarkkinoilla voidaan hahmottaa kokonaisuutena, joka elää ja muuttuu yksilön, koulutuksen, koulutusjärjestelmän, työn ja työmarkkinoiden mukana. (Mäkinen ym. 2009, 19). Itse näen oman musiikillisen koulutustaustani juuri Mäkisen kuvaamana yksilöllisenä ominaisuutena, joka on hyvä työväline tulevassa työelämässä.

Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmän muodostavat eduskunta, valtioneuvosto, ministeriöt ja aluehallintovirastot, joilla kuntia, päivähoidosta vastaavia lautakuntia, päivähoiton toimintamuotoja ja yksittäisiä toimipisteitä ohjataan päivähoitopalvelujen järjestämisessä ja laadun kehittämisessä. Päivähoitoa ja varhaiskasvatusta ohjataan keskeisten normien, valtakunnallisen varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelman, päivähoitolain ja -asetuksen, esiopetuksen osalta perusopetuslain kautta. Tavoitteena on laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutuminen. Lisäksi jokaisella kunnalla voi olla omanlaisia linjauksia ja strategioita. Kunnissa ja eri päiväkotiyksiköissä voi olla myös oma varhaiskasvatus- ja esiopetuksen suunnitelma. Asiakirjojen nimet voivat vaihdella kunnasta riippuen. (Alila 2010; Stakes 2005.)

Kokkolan kaupungilla on oma varhaiskasvatussuunnitelma, jonka on tarkoituksena olla konkreettinen työväline kasvattajille ja myös ohjata varhaiskasvatuksen laatua. Se on otettu käyttöön vuonna 2006. (Kokkolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma). Lisäksi Kokkolassa on laadittu Kokkolan kaupungin varhaiskasvatuspalvelujen strategia 2009–2013, joka selventää varhaiskasvatuksen toimintaa ohjaavia arvoja. Kaksikielisessä Kokkolassa varhaiskasvatuspalvelujen tarkoituksena on edistää lasten ja perheiden hyvinvointia tar-

joamalla tarpeen mukaisia, laadukkaita ja monipuolisia varhaiskasvatuspalveluja. Strategi-
aan liittyy myös varhaiskasvatuksen hankekortit, jotka avaavat sitä, miten strategioiden
toteutumista arvioidaan ja mitataan. (Kokkolan kaupungin varhaiskasvatuspalvelujen stra-
tegia 2009–2013.)

Varhaisiän musiikkikasvatuksen kehittämiseksi Kokkolassa voidaan pitää perusteluna
Kokkolan kaupungin kulttuuripoliittista strategiaa 2015. Strategiassa mainitaan Kokkolan
kulttuurisen ilmapiirin monipuolinen kehittäminen luomalla uusia taide-elämyksiä ja kult-
tuuripalveluja kuntalaisille. (Kokkolan kaupungin kulttuuripoliittinen strategia, 2015.)
Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikko, sekä varhaisiän musiikkikasvatus ovat osal-
taan kulttuurikasvatusta. Lisäksi Kokkolan kaupungin strategiassa 2009–2013 on tavoit-
teet, että Kokkola on monipuolinen ja vetovoimainen kulttuurikeskus, jonka kulttuuripal-
velujen käyttäjämäärä on kasvussa (Kokkolan kaupungin strategia, 2009–2013). Pidän
tämän opinnäytetyön toteuttamista osaltaan myös Kokkolan kaupungin kulttuuripalvelujen
ja laadukkaan varhaiskasvatuksen tukemisena.

Suomalaisen varhaiskasvatuksen arvot pohjaavat YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen
(1989), joka edellyttää lapsen hyvinvoinnin edistämistä. Se toteutuu kehittämällä ympäris-
tö, jossa kaikki lapset saavat parhaan mahdollisen alun elämälleen ja kaikilla on mahdolli-
suus kehittyä yksilöllisesti ja turvallisesti. Lapsen hyvää ei voida kuitenkaan edistää irralli-
sin toimenpitein, vaan tarvitaan kasvatusyhteistyötä lasta tukevassa verkostossa kaikkien
kasvatukseen osallistuvien kesken. (Kronqvist 2011, 14.)

Sosionomi (AMK) -tutkinto, sisältäen riittävät varhaiskasvatuksen ja sosiaalipedagogiikan
opinnot, sekä aiheeseen liittyvän opinnäytetyön, antaa valmiudet toimia varhaiskasvatuk-
sen kentällä lastentarhanopettajana. Tutkinto tukee teoreettista ja käytännöllistä varhais-
kasvatusosaamista. Tämä opinnäytetyö on osa opintojani, jolla varmistetaan lastentarhan-
opettajan kelpoisuus. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2005) todetaan, että var-
haiskasvatuksen keskeinen voimavara on ammattitaitoinen henkilöstö, jolla on vahva am-
matillinen osaaminen ja tietoisuus.

Varhaiskasvatuksessa erilaiset sisällölliset orientaatiot vaihtelevat, mutta joka päivä lapset
syövät, ulkoilevat ja nukkuvat, sekä leikkivät ja tekevät erilaisia töitä ja tehtäviä. Eri toi-
minnan muodot ovat se perusta, jolle päiväkodin vuorovaikutus, päiväjärjestys ja toiminta

rakentuvat. Kaikissa tilanteissa aikuisen ja lasten välinen vuorovaikutus, aikuisen tapa toimia ja lasten omatoimisuus ovat tärkeitä. Kaikki varhaiskasvatuksen sisällölliset orientaatiot otetaan huomioon osana kokopäiväistä toimintaa, jotka vuorottelevat tasapainoisesti. Lastentarhanopettajan pedagoginen taito tulee esille kekseliäissä ja luovissa toiminnan muotojen erilaisissa toteutuksissa. Näihin kaikkiin toimintoihin liittyy myös lasten oppiminen. Erilaiset toimintamuodot vaativat erilaisia henkisiä, fyysisiä ja sosiaalisia ponnistuksia, ja niiden vaikutukset toisiinsa täydentävät lapsen kehitystä. (Helenius 2008; Helenius & Korhonen 2011.)

Kehitys ja oppiminen ovat lähellä toisiaan ja kietoutuneet toisiinsa sosiokulttuurisesti. Oppiminen on kaikkialla, ja sitä tapahtuu kaiken aikaa. Oppimista voi tarkastella lapsen toimintajärjestelmän laajentumisena, jolloin siihen tulee uusia ulottuvuuksia. Kehitys puolestaan on yksilöllinen polku, jolloin jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja hänen kehityksensä kulku myös ainutlaatuinen. Leikki edistää monin tavoin valmiuksia, joita tarvitaan myöhemmin myös koulussa. Lapsi on luonnostaan utelias ja oppii parhaiten ollessaan kiinnostunut, jolloin on erityisen tärkeää, että toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon lapselle ominaiset tavat toimia. Jo varhaiskasvatuksessa luodaan myönteinen asenne oppimiseen. (Kronqvist 2011; Lipponen 2011.)

Lapsi kehittyy toimiessaan ja ponnistelu erilaisissa haastavissa tehtävissä edesauttaa lapsen kehitystä. Varhaiskasvatuksessa lapsen leikillä on erityinen merkitys, sillä se on ”työtä”, jonka avulla lapsi oppii. Leikki kehittää uusia kykyjä ja taitoja, mutta kehittää myös persoonallisuutta. Leikki, työ, oppiminen ja perustoiminnot ja erilaiset kohokohdat, kuten retket, muodostavat päiväkodin toiminnasta keskeisen osan. Tärkeää on huomioida myös se, mitä aikuiset tekevät ja mitä lapset tekevät itse. Myös lapsen vapaalle leikille tulisi antaa aikaa. (Helenius 2008, 67).

Lapsilähtöisyys on yksi varhaiskasvatuksen kulmakivistä. Lapsilähtöisyyttä voidaan pitää ohjaussisältöjen ja toiminnan suunnittelun huomioimista niin, että lapsi on toiminnan keskiössä. Lapsilähtöinen varhaiskasvatus ottaa lapset huomioon myös yksilöllisesti. Jokaisen lapsen yksilöllisesti huomioiva ryhmän ohjaaminen vaatii ohjaajalta erityistä paneutumista. (Helenius 2008, 53.) Temperamenttityyppi on yksi lapsia erottavista tekijöistä. Tätä keskushermoston ja reagoititavan laatua emme voi muuttaa, vaikka se elämänkoulun aikana hioutuukin. Esimerkiksi ujon lapsen käyttäytymistä ei tulisi verrata rohkeaan tai vilkkaasti

käyttäytyvään lapseen. Temperamenttipiirteitä tulisi kunnioittaa sekä ohjata lasta tunnistamaan ja arvostamaan oman luonteensa ainutlaatuisuutta. Näin lapsi saa kokemuksen siitä, että häntä arvostetaan sellaisena hän kuin on. (Helenius 2008, 59.)

2.3 Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikko opinnäytetyön taustalla

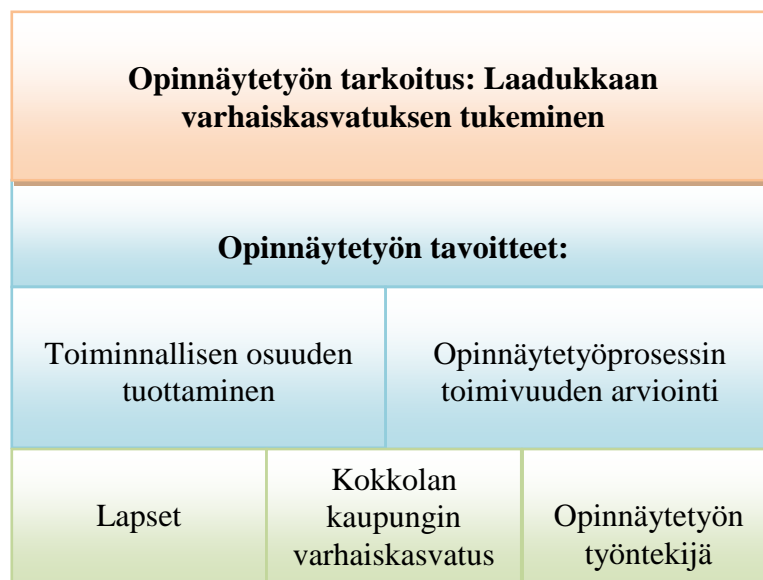
Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikko järjestettiin Kokkolassa ensimmäistä kertaa loka-marraskuun vaihteessa vuonna 2010. Tarkoituksena on, että syksyinen kulttuuriviikko lapsille, nuorille ja heidän perheilleen on pysyvä tapahtuma Kokkolassa. Se antaa mahdollisuuden tutustua monipuolisesti kaupungin kulttuuritarjontaan sekä nauttia lapsille ja nuorille suunnatusta monipuolisesta ohjelmasta. Mielestäni kulttuuriviikon toteutuminen on erittäin tärkeä asia, sillä erilaisten kulttuuritapahtumien tuottaminen edesauttaa kuntalaisten osallisuutta ja tukee osaltaan lasten ja nuorten kulttuurikasvatusta.

Vuoden 2010 palaute kertoi, että kulttuuriviikolla olisi hyvä olla tapahtumia enemmän myös perheen pienimmille. Moni tapahtuma ei soveltunut alle kouluikäisille lapsille ikärajan vuoksi. Tämä opinnäytetyön aihe sai alkunsa, kun keskustelin varhaiskasvatustoiminnan koordinaattori Satu Forsbergin kanssa tästä kehittämistarpeesta. Tavoitteena oli monipuolistaa ohjelmaa ja lisätä varhaiskasvatusikäisten lasten osallisuutta vuoden 2011 kulttuuriviikolla. Yhteistyösopimus syntyi pian, sillä aihe palveli kumpaakin osapuolta ja se oli sopiva toteutettavaksi toiminnallisena opinnäytetyönä. Opinnäytetyössä halusin jo alusta alkaen yhdistää varhaiskasvatuksen opintoni aiemmin hankittuun musiikin koulutustutkintoon. Sain mahdollisuuden tämän idean toteuttamiseen, sillä löysin sopivan toimintaympäristön, johon myös suunnitelman pystyi liittämään luontevasti.

Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikko järjestettiin 6.–13.11.2011 Kokkolassa toista kertaa. Kulttuuriviikon yhteistyötahot (LIITE 3) koostuivat kokonaisuudessaan noin kahdestakymmenestä lasten ja nuorten kulttuurin ja taidekasvatuksen keskeisestä toimijasta. Jokainen yhteistyötaho on ollut vastuussa omalta osaltaan kulttuuriviikon kokonaisuuden onnistumisesta. Moniammatillisen yhteistyön hyödyntäminen edesauttoi sitä, että kulttuuriviikolla oli todella monipuolisesti ohjelmaa eri-ikäisille lapsille ja nuorille.

3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Opinnäytetyön tarkoitus on osaltaan tuottaa laatua varhaiskasvatuksessa tehtävään työhön toiminnallisen osuuden kehittämällä edellisen vuoden kulttuuriviikon palautteen mukaisesti. Laadun parantamiseen pohjaavat opinnäytetyön tavoitteet on jaettu kahteen osaan alla olevan kuvion (KUVIO 1) mukaisesti. Opinnäytetyön ensimmäinen tavoite on tuottaa musiikilliset työpajat varhaiskasvatuksikäisille lapsille Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikolla. Toinen tavoite on arvioida tällaisen opinnäytetyöprosessin toimivuutta osana varhaiskasvatusta ja Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikkoa. Näitä kahta päätavoitetta olen opinnäytetyössäni pohtinut kolmesta eri näkökulmasta, jotka ovat lapset, Kokkolan kaupungin varhaiskasvatus ja opinnäytetyön työntekijä.

KUVIO 1. Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet

Liitteissä on taulukko (LIITE 1/8), johon olen koonnut eri näkökulmista pohditut tavoitteet kokonaisuuden hahmottamiseksi. Taulukko koostuu tulostavoitteista, prosessitavoitteista ja oppimistavoitteista jokaisen toimijan kannalta. Avaan nämä tavoitteet seuraavissa alaluvuissa ja arvioin myöhemmin niiden toteutumista luvussa kuusi Projektin arviointi. Tavoitteiden toteutumisen mittarina olen käyttänyt päiväkotien työntekijöiltä keräämääni kirjallista palautetta (LIITE 6), jonka kävimme läpi opinnäytetyöprosessin loppupuolella sekä projektiryhmässä että koko projektioorganisaatiossa. Lisäksi olen saanut säännöllisesti työn edetessä niin projektiryhmältä kuin projektioorganisaatiolta suullista palautetta, jota vertaan

opinnäytetyön tavoitteisiin. Myös lapsilta saatu välitön, suullinen palaute kertoo tavoitteiden onnistumisesta. Lisäksi hyödynnän muiden opiskelijoiden vertaisarviointia ja omaa reflektointia osana opinnäytetyöprosessin arviointia.

3.1 Lasten näkökulma opinnäytetyössä

Tässä aluvuussa kuvaan opinnäytetyöni tavoitteita lasten kannalta. Musiikillisen työpajan tavoitteena on antaa lapsille mahdollisuus tutustua musiikkiin kuunnellen ja ihmetellen, mutta myös leikkien ja laulaen. Tavoitteena on osaltaan edistää myös lasten kulttuurikasvatusta lisäämällä innostusta musiikkia kohtaan. Yhdistän musiikillisessa työpajassa musiikkia, mielikuvitusta, leikkiä ja liikuntaa, jotta toiminta tukisi lapselle ominaista tapaa toimia. Musiikki antaa hyvän mahdollisuuden lasten eläytymiseen ja luovuuteen erilaisten mielikuvien kautta.

Musiikillisessa työpajassa ryhmä toimii yhdessä vuorovaikutuksellisesti. Yhdessä tekemisen tavoitteena on edesauttaa jokaisen lapsen osallisuutta ja kehittää vuorovaikutusta ryhmän muiden jäsenten kanssa. Mahdollistan lapsille ohjaustilanteen, jossa he voivat toimia ryhmänä, sopia säännöt ja ratkaista ongelmia yhdessä. Toiminnan tavoitteena on lisätä lasten sosiaalisuutta ja suvaitsevaisuutta samalla ikätasolla olevien kanssa. Kuitenkin riittävä yksilöllinen huomiointi on myös tärkeää, sillä se kohottaa lapsen itsetuntoa ja jokainen lapsi esitellään yksilöllisesti ryhmälle. Musiikki on hyvä työväline näiden tavoitteiden toteutumiseksi.

Musiikkikasvatuksen avulla voidaan lisätä lasten tarkkaavaisuutta ja parantaa myös keskittymis- ja kuuntelukykyä, kun he seuraavat ohjeita. Musiikillisessa työpajassa lasten aktiivinen toiminta ja ohjauksellisemmat, keskittymistä vaativat osiot vuorottelevat, jolloin lasten mielenkiinto toimintaa kohtaan pysyy yllä. Otan ohjaajana huomioon ryhmässä tasapuolisesti sekä hiljaiset että aktiivisemmat lapset. Musiikillinen työpajan tavoitteena ovat onnistumisen kokemukset lapsen näkökulmasta.

3.2 Varhaiskasvatuksen näkökulma opinnäytetyössä

Tässä alaluvussa kuvaan opinnäytetyöni tavoitteet opinnäytetyön tilaajan kannalta. Työn tilaaja on Kokkolan kaupungin sivistystoimen varhaiskasvatuspalvelut, joka on yksi osa Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikon projektiorganisaatiota. Kokkolan kaupungin sivistystoimen varhaiskasvatuspalveluiden kannalta tämän opinnäytetyön tavoite on musiikillisten työpajojen toteutuminen Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikolla 2011. Musiikillisten työpajojen toteuttamisen myötä tavoitteena on myös varhaiskasvatuksen näkyvyyden ja lasten osallisuuden lisääminen vuoden 2010 palautteen mukaisesti.

Oppimistavoitteena on varhaisiän musiikkikasvatuksen hyödyntäminen tulevaisuudessa lisäämällä musiikilliset työpajat vuosittaiseen ohjelmaan. Lisäksi tavoitteena on pyrkiä antamaan työvälineitä ja ajatuksia päiväkodin työntekijöille musiikin käyttämiseen päiväkotien arjessa, sillä musiikin hyödyntämisessä vain mielikuvitus on rajana. Tätä tavoitetta ajatellen olen koonnut musiikillisen työpajan toteutusrungota (LIITE 1/18) lauluvihkon, jonka jätän hyödynnettäväksi jokaiseen päiväkotiryhmään. Lauluvihkon avulla toiminnasta jää myös jotain konkreettista materiaalia työntekijöille. Oppimistavoitteeksi olen kirjannut myös musiikin käytön lisääntymisen päiväkotien arjessa mallioppimisen avulla.

Opinnäytetyöni avulla tuon esille myös musiikin psyykkistä arvoa, sillä se on hyvä työväline, jonka kautta lapsi saa mahdollisuuden osallistua, opetella sosiaalisia taitoja ja vaikuttaa ryhmässä. Musiikkia voi hyödyntää hyvinkin laajasti, sillä sen käytön tavoitteena voi olla kaikki rauhoittavan ja aktivoivan välillä. Musiikki voi olla apuna myös lasten tunteiden ilmaisuun ja käsittelyyn. Erilaisten musiikillisten virikkeiden avulla tuetaan myös lapsen musikaalisuutta antamalla mahdollisuus musiikilliseen oppimiseen.

3.3 Opinnäytetyön tekijän näkökulma opinnäytetyössä

Tässä alaluvussa kuvaan opinnäytetyön tavoitteet omasta näkökulmastani. Tämän opinnäytetyön tuloksellinen päätavoite on opinnäytetyön loppuun saattaminen ja sen myötä sosionomi (AMK) -tutkinnon valmistuminen. Tämä tavoite on ollut motivoimassa itseäni kohti tehokkaampaa työskentelytapaa opinnäytetyöprosessin eri vaiheissa. Projektipäällikkönä

toimimisen ja itsenäisen työskentelyn tavoite on auttaa vastuullisen ja ammatillisen työotteiden omaksumista käytännön työn kautta.

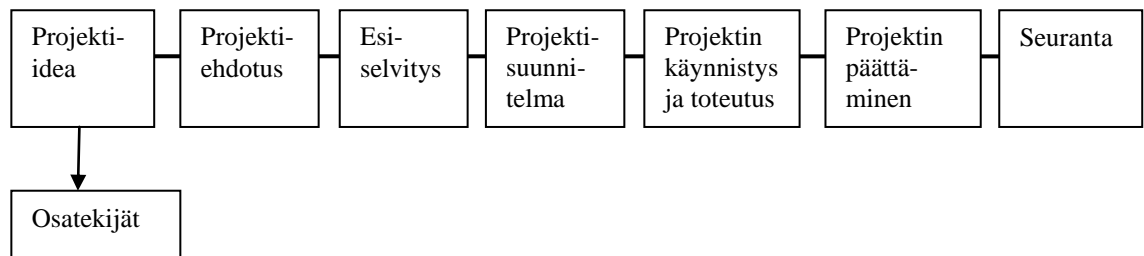
Tämän opinnäytetyön tavoite on kehittää omaa projektiosaamistani, sillä tämän päivän työelämä on yhä enemmän projektityyppistä. Projektiosaamiseen on vahvasti yhteydessä myös yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot, joita kehitän koko opinnäytetyön ajan. Projektiosaamiseen liittyy suunnittelu, arviointi, dokumentointi ja raportointi. Pidän tärkeänä tavoitteena myös oman työni ammatillista reflektointia ja sen myötä omien työskentelytapojen kehittämistä.

Opinnäytetyön tavoitteena on lisätä itsevarmuuttani ja ammatillista kasvua, sekä vahvistaa yleisiä työelämävalmiuksia ja sosionomi (AMK) -tutkinnon kompetensseja käytännön työskentelyssä. Tämä opinnäytetyö antaa myös mahdollisuuden toimia yhdessä erilaisten työelämän toimijoiden ja yhteistyötahojen kanssa, sekä luoda uusia, tärkeitä kontakteja tulevalla työelämällä.

Pidän omalta osaltani opinnäytetyön tavoitteena sekä varhaiskasvatusosaamisen että ryhmänohjaustaitojen kehittymistä ja lisääntymistä käytännön ohjaustilanteiden avulla. Myös aiemman koulutustaustani, toisen asteen ammatillisen musiikin perustutkinnon hyödyntäminen on tavoitteeni. Musiikillisten työpajojen toteuttamisen tulostavoitteena on lasten osallisuuden lisääminen ja oikeus osallistumiseen.

4 OPINNÄYTETYÖN SUUNNITTELUPROSESSI

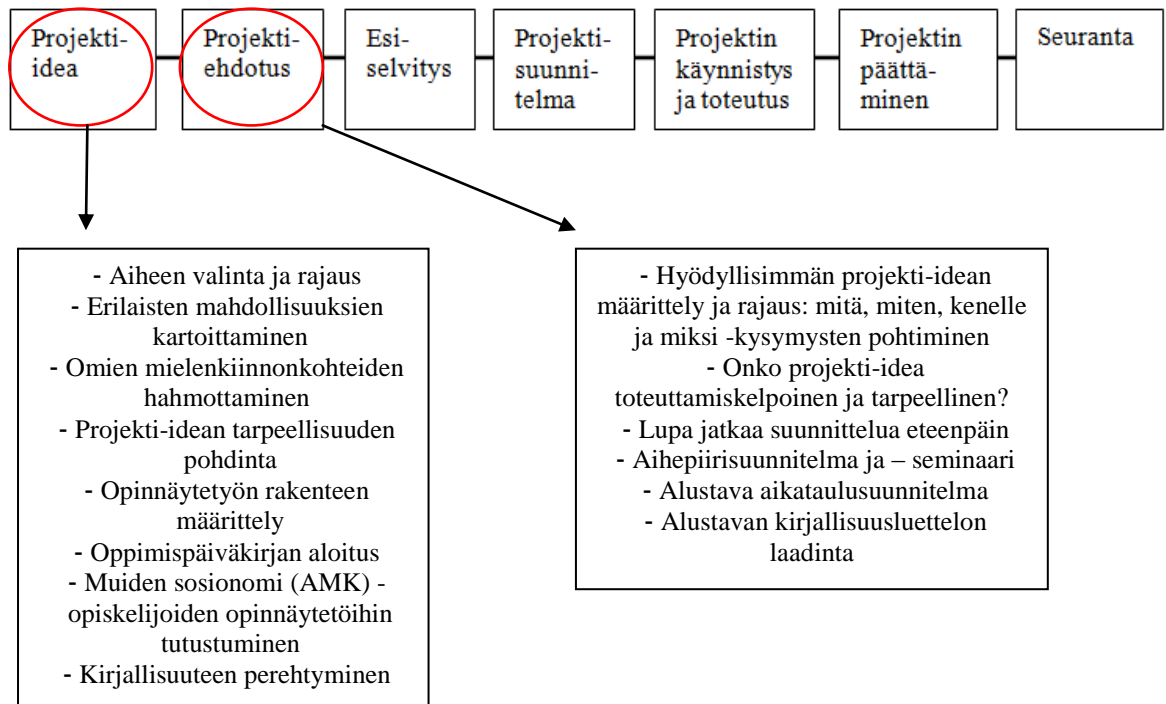
Tämän opinnäytetyöprosessin kuvaamisen helpottamiseksi hyödynnän Lööwin (2002, 21) kuviota projektin rakenteesta. Sama kuvio toistuu raportin edetessä, selventäen opinnäytetyön eri työvaiheita ja jäsentäen kokonaisuutta. Menestyksellinen työskentely ja oikeiden päätösten tekeminen edellyttää kokonaiskuvan saamista (Löow 2002, 195).

KUVIO 2. Projektin rakenne

Tämän opinnäytetyön rakenne koostuu erilaisista projektin päätehtävistä kuvion kaksi mukaan. Päätehtävät muodostuvat osatekijöistä, joiden toteutuminen on välttämätöntä opinnäytetyön päätehtävien toteutumiseksi. Osatekijät ovat asioita, joiden tulee olla tehtynä, ennen kuin opinnäytetyön tekijä pääsee etenemään opinnäytetyöprosessissa seuraavaan päätehtävään. Seuraavassa aluvussa olen avannut opinnäytetyön päätehtävät ja niihin liittyvät osatekijät opinnäytetyöprosessin edetessä.

4.1 Suunnitteluprosessin vaiheet

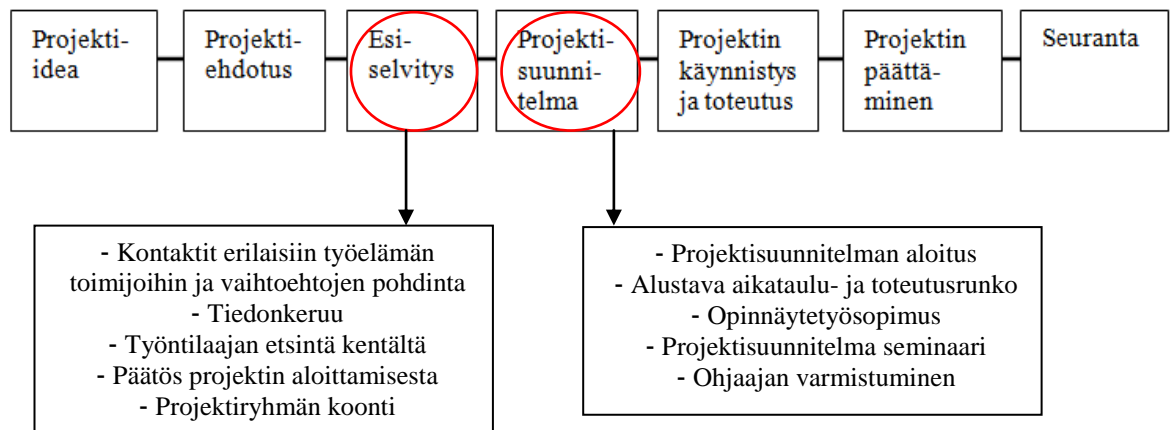
KUVIO 3. Projekti-idea ja projektiehdotus

Tämän opinnäytetyön ideointi ja suunnittelu on käynnistynyt syksyllä 2010 aiheen valinnalla ja aiheen rajauksella. Alun ideointivaiheeseen liittyi erilaisten mahdollisuuksien kartoittaminen sekä omien vahvuuksien ja mielenkiinnonkohteiden pohdinta. Monien käsitekarttojen ja erilaisten vaihtoehtojen jälkeen päädyin siihen, että yhdistän varhaiskasvatuksen ja musiikin opinnäytetyössäni. Tein myös valinnan toiminnallisesta, projektimuotoisesta opinnäytetyöstä, sillä se on minulle luontevin tapa toimia. Tein nämä rajaukset osittain myös sen vuoksi, että haen opinnäytetyölläni lastentarhanopettajan kelpoisuutta.

Heti opinnäytetyön ideointivaiheesta alkaen aloin kirjoittaa oppimispäiväkirjaa. Olen pitänyt koko opinnäytetyöprosessin ajalta oppimispäiväkirjaa, jossa reflektoin omaa oppimistani ja ammatillista kasvua. Opinnäytetyöprosessi on laaja ja pitkälle ajanjaksolle ulottuva opintokokonaisuus, joten prosessin loppuvaiheessa oppimispäiväkirja helpottaa eri työvaiheiden hahmottamista ja tukee loppuraportin kirjoittamista (Vilkkä & Airaksinen 2003, 19–20). Ideointivaiheen alussa tutustuin opinnäytetyöni edistämiseksi muiden sosionomi (AMK) -opiskelijoiden opinnäytetöihin sekä kirjallisuuteen ja keräsin alustavasti sopivaa

lähdemateriaalia. Lisäksi kokosin yhteen kansioon kaikki opinnäytetyöhön liittyvät materiaalit, lomakkeet, ohjeet ja luentomuistiinpanot.

Toteuttamiskelpoisen ja tarpeellisen projekti-idean selkiinnettyä tein projektiehdotuksen ja palautin aihepiirisuunnitelman ohjaajalleni tarkastettavaksi. Tämän jälkeen sain luvan jatkaa opinnäytetyön suunnittelua eteenpäin. Kuvasin syksyn aikana tehdyn työn 13.12.2010 pidetyssä aihepiiriseminaarissa, jossa esittelin ensimmäistä kertaa alustavan aiheen muille sosionomi (AMK) -opiskelijoille. Jatkoin kirjallisuuteen perehtymistä alustavan kirjallisuusluettelon laatimiseksi. Aihepiirisuunnitelman palauttamisen jälkeen lopullinen opinnäytetyö muuttui prosessin edetessä vielä jonkin verran, mutta opinnäytetyön asiasanat ovat kuitenkin pysyneet samoina.

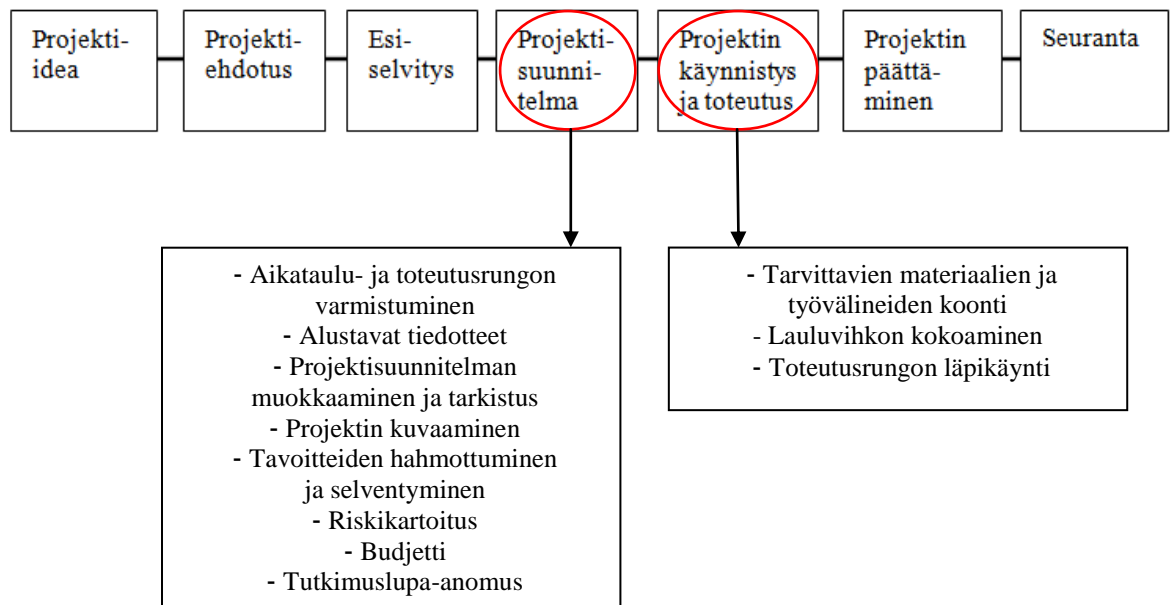
KUVIO 4. Esiselvitys ja projektisuunnitelma

Heti alkukevästä 2011 aloitin esiselvityksen tekemisen opinnäytetyöni edistämiseksi. Aiheen valinnan ja rajauksen jälkeinen työvaihe oli työntilaajan ja kiinnekohdan etsiminen työelämästä keräämällä tietoa erilaisista vaihtoehdoista. Olin ensimmäisen kerran yhteydessä varhaiskasvatustoiminnan koordinaattoriin Satu Forsbergiin huhtikuussa 2011. Keskustelun yhteydessä päätin, että liitän oman opinnäytetyöni suunnitelman Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikkoon. Huomasin, että voin kytkeä alustavan ideani jo valmiiseen toimintaympäristöön, jolloin sain työlleni sopivan kiinnekohdan työelämästä.

Ensimmäinen musiikillisten työpajojen organisoinnissa mukana olleen varhaiskasvatuksen projektiryhmän kokous pidettiin toukokuussa 2011, jolloin opinnäytetyön toteutuksen ja myös tavoitteiden suunnittelu etenivät. Toukokuussa esittelin opinnäytetyöni myös koko

projektioorganisaatiolle, eli kaikille Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikon suunnittelussa mukana oleville eri projektiryhmille. Kevään aikana aloitin projektisuunnitelman kirjoittamisen aihepiiriseminaarin ja työelämän kontaktien pohjalta. Myös opinnäytetyöprosessiin liittyvä projektisuunnitelma (LIITE 1) on liitteenä.

Säännöllinen yhteydenpito projektiryhmään ja projektioorganisaatioon, sekä yhteistyökokoukset (LIITE 9) auttoivat minua projektisuunnitelman kokoamisessa ja toteutuksen suunnittelussa. Kartoitin opinnäytetyöhön osallistuvat päiväkodit ja olin yhteydessä päiväkotien johtajiin. Tämän jälkeen laadin osaltani alustavan aikataulurungon (LIITE 1/17) ja toteutusrunon (LIITE 1/18) musiikillisille työpajoille. Valmistin opinnäytetyösopimuksen ja toimitin sen kaikille osapuolille. Kevät huipentui 26.5.2011 pidettyyn projektisuunnitelmaseminaariin koululla, jolloin palautin oman projektisuunnitelman projektiryhmälle ja ohjaajalleni tarkastettavaksi. Kevään aikana opinnäytetyölleni varmistui myös ohjaaja koululta.

KUVIO 5. Projektisuunnitelma ja projektin käynnistys ja toteutus

Syyskuussa 2011 olin yhteydessä opinnäytetyöhön osallistuvien päiväkotien johtajiin, jolloin varmistin päiväkotien osallistumisen, sekä lapsiryhmät ja niiden koot. Tiedon perusteella päivitin lopullisen aikataulun (LIITE 2) musiikillisten työpajojen osalta. Lähetin yleisen tiedotteen (LIITE 1/28) Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikosta sekä musiikillisista työpajoista kaikkiin päiväkoteihin. Myös syksyn aikana osallistuin projektiryh-

män ja projektiorganisaation yhteistyökokouksiin (LIITE 9) ja pidimme yhteyttä säännöllisesti.

Syyskuun aikana tein tarvittavat korjaukset projektisuunnitelmaan, laadin tutkimuslupanomuksen ja lähetin ne eteenpäin. Sen jälkeen kokosin tarvittavat materiaalit ja työvälineet (LIITE 10) musiikillisiin työpajoihin. Suunnittelin toteutusrunгон (LIITE 1/18) pohjalta myös lauluvihkon, jonka jaoin kulttuuriviikolla jokaiselle päiväkotiryhmälle. Lauluvihkon tarkoituksena oli antaa päiväkotien työntekijöille vinkkejä musiikin monipuoliseen hyödyntämiseen, ja näin heille jäi myös jotain konkreettista materiaalia työpajasta. Tämä lauluvihko ei ole liitteenä tekijänoikeuslain nojalla.

Ennen musiikillisten työpajojen toteutusta valmistauduin käymällä läpi musiikillisen työpajan toteutusrunkoa ja opettelun säestämään kitaralla joitakin lastenlauluja. Opettelin toteutuksen ulkoa, jotta lasten ohjaaminen helpottuisi käytännön tilanteessa. Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikon toteutus oli 6.–13.11.2011.

Projektin rakenteeseen liittyvässä kuviossa kuvaamieni päätehtävien ja osatekijöiden lisäksi koko opinnäytetyöprosessin ajan on aiheellista pitää tiivistä yhteyttä työelämään, projektiryhmään ja -organisaatioon. Säännöllinen yhteydenpito edesauttaa menestyksellistä työskentelyprosessia. Myös säännöllinen opinnäytetyön ohjaus selkeyttää työntekoa. Lisäksi oppimispäiväkirjaa ylläpito helpottaa aiempiin työvaiheisiin palaamista ja tehtyjen ratkaisujen prosessointia.

4.2 Projektiorganisaatio ja projektiryhmä

Projektiorganisaation muoto riippuu projektin luonteesta (Lööw 2002, 28). Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikon yhteistyötahot koostuvat kokonaisuudessaan noin kahdetakymmenestä lasten ja nuorten kulttuurin ja taidekasvatuksen toimijasta. Kulttuuriviikon organisoinnissa mukana olleet yhteistyötahot muodostivat yksittäisiä projektiryhmiä ja niistä muodostuvaa kokonaisuutta nimitän projektiorganisaatioksi (LIITE 3). Jokainen projektiryhmä on ollut vastuussa eri osa-alueista kulttuuriviikon kokonaisuuden onnistumiseksi. Yksittäisten projektiryhmien kokousten lisäksi projektiorganisaatio on kokoontunut säännöllisesti yhteen jo kulttuuriviikon suunnitteluvaiheesta alkaen aina loppuarviointiin

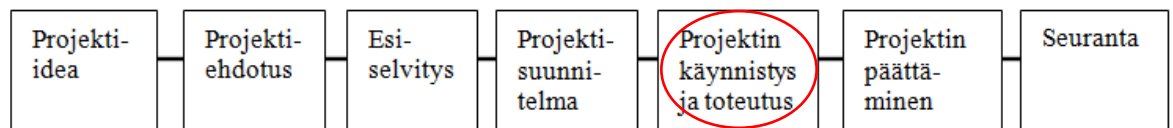
asti. Loppuarvioinnin jälkeen keskustelimme myös tulevaisuuden kehittämistarpeista vuoden 2012 Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikolle.

Musiikillisten työpajojen organisoinnissa on ollut mukana oma varhaiskasvatuksen projektiryhmä, jonka vastaavana projektipäällikkönä olen opinnäytetyön tekijänä toiminut. Lisäksi tähän projektiryhmään kuuluvat Kokkolan kaupungin varhaiskasvatustoiminnan koordinaattori ja työelämäohjaaja Satu Forsberg ja opinnäytetyön ohjaava opettaja Anne Jaakonaho Centria ammattikorkeakoulusta. Tämä projektiryhmä on työskennellyt yhden osa-alueen toteuttamiseksi kulttuuriviikolla, osana projektiorganisaatiota.

Projektipäällikkö kokoaa projektiryhmän ottamalla huomioon projektin tavoitteet, vaatimukset ja lähtökohdat (Löow 2002, 43). Mielestäni tämän opinnäytetyön projektiryhmää ei ollut mielekästä laajentaa suuremmaksi kuin kolmeen henkilöön. Olen saanut sekä työelämän että opinnäytetyön ohjaajiltani tarvittaessa ohjausta ja tukea toimiessani projektipäällikkönä. Löow toteaa myös, että projektipäälliköltä vaadittavia ominaisuuksia ovat kyky käsitellä useita asioita samanaikaisesti, joustavuus, kyky innostaa muita, päättäväisyys ja taito sanoa ”ei”. On kuitenkin mahdotonta sanoa yksiselitteisesti, millaista projektipäällikköä tiettyyn projektiin tarvitaan. (Löow 2002, 31). Jokainen projekti on siis omanlaisensa ja jossain määrin ainutkertainen, jolloin myös projektipäällikön tehtävät vaihtelevat. Mielestäni projektipäällikön on kuitenkin tärkeää pitää aiheenrajauksista ja tavoitteista kiinni, jotta työ etenee tavoitteiden mukaisesti, eikä muutu liian suureksi. Projektisuunnitelma on hyvä työväline, johon on suositeltavaa palata opinnäytetyöprosessin edetessä.

5 PROJEKTIN TOTEUTUS

Tämän opinnäytetyön toteutus on tehty toiminnallisena projektina. Tässä luvussa avaan projektin käytännön toteutusta kulttuuriviikolla musiikillisten työpajojen osalta. Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikon projektiorganisaatio koostui kokonaisuudessaan monesta yksittäisestä projektiryhmästä, joten myös erilaista ohjelmaa oli kulttuuriviikolla erittäin monipuolisesti.

KUVIO 6. Projektin käynnistys ja toteutus

5.1 Projektin toteutuksen rajaus

Tämän opinnäytetyön toiminnalliset osiot koostuivat avajaispäivän lauluhetkestä perheen pienimmille ja päiväkoteihin viedyistä musiikillisista työpajoista. Avajaispäivän kaksi lauluhetkeä olivat avoimia kaikenikäisille lapsille, jolloin osallistujamäärää ei rajattu. Musiikillisiin työpajoihin osallistuvia päiväkotia minun oli kuitenkin rajattava aikataulun luomien puitteiden vuoksi.

Rajasin musiikillisiin työpajoihin osallistuvat päiväkodit kunnallisten ja suomenkielisten päiväkotien, päiväkodin sijainnin ja lapsiryhmien iän mukaan. Tämän rajauksen tein projektin toteutussuunnitelmaan liittyvän rajallisen ajan vuoksi. Projektipäällikkönä minulla oli vastuu päiväkotien kartoittamisesta ja tehdystä rajauksesta. Kulttuuriviikon aikana kierstin jokaisessa päiväkodissa erikseen, sillä se on helpompi sekä lasten että työntekijöiden kannalta. Matkakustannusten minimoimiseksi päiväkotien sijainti nousi tärkeäksi rajauksen syyksi. Rajauksen jälkeen ohjasin musiikillisen työpajan toteutuksen kulttuuriviikon aikana yhteensä viidessä päiväkodissa, kymmenessä eri lapsiryhmässä. Musiikillisiin työpajoihin osallistuivat Halkokarin (Pursimiehet ja Fiskarit), Tervanpolttajan (Siniset ja Roosat), Tul-

liharjun (Satumaa ja Tarinatupa), Keltaviirin (Satutupa ja Aarresaari) ja Hakalahden (Dinot ja Kaninkolo) päiväkodit (LIITE 2).

5.2 Projektin toteutuksen kuvaus

Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikko toteutettiin 6.–13.11.2011. Opinnäytetyön toiminnallinen osuus toteutui kulttuuriviikon avajaisissa ja kulttuuriviikon aikana eri päiväkodeissa (LIITE 1/17). Seuraavissa alaluvuissa avaan enemmän käytännön toteutusta.

5.2.1 Kulttuuriviikon mainonta

Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikon tapahtumista tehtiin yleinen mainonnan ja markkinoinnin suunnitelma (LIITE 4). Tapahtumaviikon kokonaisuohjelma ilmestyi Kokkola –lehden liitteenä, ja lisäksi tapahtumasta oli yleisiä mainoksia Kokkola –lehdessä, Österbottens Tidningissä ja Keskipohjanmaa –lehdessä. Tapahtumaa markkinoitiin myös Kokkolan kaupungin Internet-sivun tapahtumakalenterissa, sähköpostitiedotteilla, koteihin jaettavassa Kokkola.fi –lehdessä, Kokkolan kaupungin verkkosivuilla ja Facebook –palvelussa. Kulttuuriviikon yleisen mainonnan kustannuksista vastasi Kokkolan kaupungin kulttuuritoimi. Yleisen markkinoinnin lisäksi jokaisella kulttuuriviikon toimijalla oli mahdollisuus markkinoida tapahtumiaan omakustanteisesti parhaaksi katsomallaan tavalla.

Kulttuuriviikon kokonaisuohjelmassa musiikilliset työpajat oli mainintana yleisellä tasolla, sillä ne olivat suunnattu vain tiettyihin varhaiskasvatuksen yksikköihin, ei avoimeksi tapahtumaksi. Lähetin näihin valikoituihin päiväkodeihin suoramarkkinointia sähköpostin välityksellä, eikä musiikillisiä työpajoja mainostettu avoimesti. Kulttuuriviikon kokonaisuohjelmassa oli maininta avajaispäivän lauluhetkistä, jotka olivat avoimia kaikenikäisille lapsille.

5.2.2 Kulttuuriviikon budjetti

Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikolla oli tavoitteena jokaisen toimijan nollabudjetti. Kulttuuriviikon toimijat vastasivat omista kuluistaan, mutta avustuksia oli kuitenkin mahdollista hakea esimerkiksi matkakorvauksiin. Kulttuuriviikon musiikilliset työpajat olivat maksuttomia lapsille, mikä edisti jokaisen lapsen tasa-arvoista mahdollisuutta osallistua. Opinnäytetyössäni minimoin kaikki kulut ja otin esimerkiksi yhteyttä yhteistyötahoihin pääsääntöisesti sähköpostilla, jotta vältin puhelinkulut. Lisäksi päädyin siihen, että kiersin jokaisessa päiväkodissa erikseen, jolloin tilojen vuokrasta ei aiheutunut kustannuksia. Kokosin myös musiikillisissa työpajoissa tarvittavat materiaalit huomioiden budjetin.

Opinnäytetyön teosta aiheutuneet kulut koostuivat säästäjän palkasta, materiaaleista, tuloskustannuksista sekä opinnäytetyön monistuksesta ja kansituksesta. Kokonaisuudessaan menoja kertyi noin 120 euroa.

5.2.3 Kulttuuriviikon musiikilliset työpajat

Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikko alkoi sunnuntaina 6.11.2011 avajaistilaisuudella (LIITE 5), joka pidettiin Kokkolan kaupungintalolla. Avajaistilaisuuden avasi Kokkolan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Bjarne Kallis juhlapuheellaan. Lisäksi avajaistilaisuudessa nähtiin Koivuhaan päiväkodin esikouluryhmän laulusitys, Keski-Pohjanmaan Balettiopiston kolme tanssiesitystä, Mäntykankaan musiikkiluokkien (4.–6. luokat) laulusitys, Keskipohjanmaan konservatorion käyrätorvikvartetin esitys ja Kokkolan seudun opiston tanssiesitys. Avajaistilaisuuden kesto oli noin 40 minuuttia. Sen jälkeen lapsilla oli mahdollisuus osallistua erilaisiin toiminnallisiin työpajoihin Kokkolan kaupungintalon eri kokoustiloissa.

Toiminnallisten työpajojen ajatuksena oli, että lapset pääsevät mahdollisimman pian osallistumaan aktiiviseen toimintaan varsinaisen avajaistilaisuuden jälkeen. Tarjolla oli Lasten ja nuorten kuvataidekoulun järjestämä savipaja, Keski-Pohjanmaan balettiopiston järjestämä balettipaja ja lauluhetket perheen pienimmille sekä suomeksi että ruotsiksi. Työpajojen lisäksi kaupungintalon aulassa avattiin samaan aikaan Kokkolan varhaiskasvatusryhmien kokoama kuvataidenäyttely.

Kulttuuriviikon avajaispäivänä minun roolini oli organisoida avajaistilaisuuden jälkeiset suomenkieliset lauluhetket perheen pienimmille. Pidin kaksi suomenkielistä lauluhetkeä, jotta mahdollisimman moni lapsi saisi mahdollisuuden osallistua. Kaikki avajaispäivän työpajat olivat avoimia kaikenikäisille lapsille, joten osallistujat olivat eri-ikäisiä. Työpajojen aikana oli jonkin verran liikettä, kun lapset siirtyivät työpajasta toiseen omien mielenkiinnonkohteidensa mukaisesti. Työpajat olivat mahdollisimman erilaisia, jotta lapset saivat itse valita, mihin haluavat osallistua.

Kokosin avajaispäivän lauluhetkiin erillisen toteutusrunгон, joka koostui yhteensä seitsemästä eri lastenlaulusta. Valitsin lastenlaulut niin, että ne olisivat mahdollisimman tuttuja lapsille, jotta heidän olisi helpompi osallistua. Kun laulut olivat tunnettuja, suurin osa lapsista tiesi laulun sanat jo entuudestaan. Lapset saivat myös itse vaikuttaa jonkin verran siihen, mitä lauloimme ja leikimme. Lisäksi laulujen järjestys oli sellainen, että seisominen ja istuminen vuorottelivat, jolloin toimintaan tuli luontaista liikettä enemmän. Rajasin toimintarunkoa myös sen mukaan, että se ei olisi liian pitkä lapsille. Vaikka minulla oli etukäteen suunniteltu valmis toteutusrunko, kaikki ei mene aina suunnitelmien mukaan. Lasten kanssa toimiessa ohjaajalla täytyy olla tilannetajua ja varasuunnitelmia takataskussa.

Avajaispäivän lauluhetkissä minulla oli mukana veljeni, joka säesti laululeikit kitaralla. Aluksi kitara oli vielä kotelossa, ja lapset saivat arvata mitähän siellä mahtaa olla sisällä. Lasten arvaukset olivat hauskoja, kuten pölynimuri tai valtava tennismaila. Tietenkin vanhemmat lapset osasivat kuvitella mitä kotelon sisällä oli. Tässä tilanteessa oli mielenkiintoista havainnoida eri-ikäisten lasten hahmottamista ja mielikuvitusta. Kitara oli lasten mielestä mielenkiintoinen, ja keskustelimme alussa hetken erilaisista soittimista.

Lisäksi hyödynsin kummassakin lauluhetkessä monipuolisesti erilaisia konkreettisia työvälineitä (LIITE 10), jotka auttoivat pitämään yllä lasten mielenkiintoa toimintaa kohtaan. Esimerkiksi Piippolan vaari-laulussa minulla oli mukana sekä eläinpehmoleluja, että eläinaiheinen kuvakirja. Lapset saivat itse valita, mistä eläimestä laulamme seuraavaksi, ja pohdimme yhdessä eläimen nimen ja miten kyseinen eläin ääntelee. Värileikki-laulua varten minulla oli mukana väripussi ja värikortit, joita lapset nostivat värejä vuorotellen. Laululeikit Jos sul lysti on ja Jumppalaulu mahdollistivat lasten aktiivisen liikkumisen ja tarkkaavaisen kuuntelun, kun laulun sanoissa eteni tietyt liikkeet. Näiden laululeikkien aikana meno muuttui välillä jopa melko villiksi. Annoin tilaa myös lasten mielikuvitukselle ja

luovuudelle, ja jokaisella lapsella oli hieman erilainen Mörri-möykky tanssi. Laululeikit Missä on peukalo? ja Kolme varista edustivat osaltaan perinteisiä lasten laululeikkejä, joissa oli myös mukana sanoihin liittyvät liikkeet.

Pidin suomenkieliset lauluhetket Kokkolan kaupungintalon Kaarlela-salissa. Ensimmäinen suomenkielinen lauluhetki alkoi heti varsinaisen avajaistilaisuuden päätyttyä, jolloin myös osallistujia oli paljon. Lapsia oli yhteensä noin 25 ja lisäksi paikalla oli lasten vanhemmat. Lasten ikähaitari oli melko suuri, sillä osallistujat olivat sylvauvaikäisestä noin esikouluikäisiin lapsiin. Minun täytyi ohjaajana huomioida lasten ikätaso ja soveltaa toimintaani sen mukaan. Lasten suuri ikäero ei kuitenkaan haitannut, sillä pienimmillä lapsilla oli vanhemmat mukana. Pienimmät eivät välttämättä jaksaneet keskittyä koko aikaa, jolloin heillä oli mahdollisuus mennä vanhemman syliin istumaan. Ensimmäisen työpajan kesto oli noin puoli tuntia.

Toinen lauluhetki oli hieman myöhemmin iltapäivästä, kuitenkin heti ensimmäisen jälkeen. Siihen osallistui vain yksi lapsi, sillä suurin osa oli lähtenyt jo kotimatalle. Vaikka olin suunnitellut ohjaavani lapsiryhmää, koen, että myös yhden lapsen osallistuessa toiminta oli hyvä toteuttaa. Sovelsin toimintaani tilanteen mukaan ja toinen lauluhetki koostui neljästä laulusta, jotka lapsi sai valita itse. Lapsi oli erittäin kiinnostunut laululeikeistä, ja lopuksi sain kiitoksen, hymyilevän suun ja pienen lapsen kirkaat silmät. Hyödyin itse ohjaajana tästä hetkestä valtavasti, kun annoin lapselle mahdollisuuden osallistumiseen sekä vuorovaikutustilanteeseen lyhyeksi hetkeksi.

Osaltani avajaispäivä oli erittäin hyvä kulttuuriviikon aloitus, kun sain ensimmäisen kokemuksen musiikillisen työpajan ohjaamisesta. Sain paljon positiivista palautetta lasten vanhemmilta, ja moni jäi kiittelemään minua vielä tuokion päätteeksi. Tästä hyvillä mielin lähdin kohti uusia haasteita, kiertämään päiväkotia ja pitämään kulttuuriviikon musiikillisiä työpajoja.

Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikon aikana kiersin yhteensä viisi päiväkotia ja kymmenen eri lapsiryhmää (LIITE 2). Lapsiryhmien koko vaihteli 11 ja 21 lapsen välillä ja lapset olivat iältään 3–5-vuotiaita. Kokosin musiikillisten työpajojen aikataulun yhteistyössä päiväkotien johtajien kanssa. Päiväkodin johtajien toiveiden mukaan päädyimme siihen,

että jokainen musiikillinen työpaja oli aamupäivästä. Toteutus oli koko lapsiryhmän yhteinen aamutuokio, eikä pienryhmiin jakoa tehty.

Jokaiseen kulttuuriviikon aikana toteutettuun musiikilliseen työpajaan osallistui myös lapsiryhmän työntekijät. Työntekijät olivat tarvittaessa lisäapuna ja valvovina silminä, kuitenkin niin, että työpajojen vetovastuu oli minulla. Lisäksi tavoitteena oli antaa työntekijöille työvälineitä ja ideoita musiikin monipuoliseen hyödyntämiseen päiväkotien arjessa seuraamalla toimintaani lasten kanssa. Tätä tavoitetta tukemaan olin koonnut musiikillisesta työpajasta lauluvihkon, jonka tarkoituksena oli tukea työntekijöitä musiikin monipuoliseen hyödyntämiseen. Tätä lauluvihkoa en liittänyt opinnäytetyön raporttiini, sillä tekijänoikeuslaki rajoittaa nuottien kopioimista.

Jokaisen musiikillisen työpajan jälkeen keräsin kirjallista palautetta päiväkotien työntekijöiltä. Palautelomake (LIITE 1/29) oli tiivis, neljän kysymyksen avoin kyselylomake, eikä sen täyttämiseen mennyt yleensä kovin kauan aikaa. Jäin palautteen täyttämisen ajaksi paikalle, että työntekijöillä oli tilaisuus keskustella mieleen nousseista aiheista ja sain palautteen heti mukaani. Pieni hetki musiikillisen työpajan jälkeen antoi myös työntekijöille mahdollisuuden esittää kysymyksiä. Hyödynsin keräämääni palautetta opinnäytetyön loppuraportissa tavoitteiden toteutumisen mittarina. Myös Vilka ja Airaksinen (2003, 157) toteavat, että on mielekästä kerätä jonkinlainen palaute tavoitteiden saavuttamisen arviointiin oman arvioinnin tueksi kohderyhmältä, jotta arviointi ei jää subjektiiviseksi.

Lisäksi hahmottaakseni omaa toimintaani kokosin jokaisesta musiikillisesta työpajasta omia mietteitäni kaavioon, joista on liitteenä yksi esimerkki (LIITE 7). Siinä reflektoin omaa toimintaani ja sitä, miten sain lapset osallistumaan toimintaan. Arvioin työpajojen sujuvuutta, niiden mielekkyyttä lasten kannalta ja yleistä ilmapiiriä. Kaavioiden tarkoituksena on tukea omaa ammatillista kasvuani ja ryhmänohjaustaitojeni kehittymistä. Näin saatuja aikaansaannoksia voin verrata opinnäytetyölle asetettuihin tavoitteisiin.

5.2.4 Musiikillisen työpajan toteutusrunko

Avaan tässä aluvuussa päiväkoteihin tarkoitetun musiikillisen työpajan toteutusrungon (LIITE 1/18), jonka pohjalta kokosin myös lauluvihkon. Vaikka toiminta olikin etukäteen

suunniteltu, jokainen työpaja oli tietyllä tapaa ainutlaatuinen, sillä jokainen lapsiryhmä oli erilainen. Lasten kanssa toimiessa ohjaajalla täytyy olla tilannetajua, jotta toimintaa voidaan tarvittaessa muuttaa. Suunnittelin vaihtoehtoisia toimintoja jo etukäteen. Kokonaisuudessaan musiikillinen työpaja koostui pienemmistä, erilaisista ja eritempoisista toimintajaksoista.

Lapset saivat osittain vaikuttaa siihen, miten työpaja eteni, välittömän suullisen palautteen kautta. Esimerkiksi jos lapset innostuivat erityisen paljon jostain osiosta, tein siitä pidemmän ja monipuolisemman. Myös esimerkiksi pienimpien lasten, 3-vuotiaiden, kanssa musiikillisen työpajan kesto oli hieman lyhyempi kuin vanhempien. Sisennetyt tekstit kappaaleiden väleissä ovat valikoituja lasten suullisia kommentteja musiikillisen työpajan etenemisestä.

Jokainen kulttuuriviikon aikana toteutettu musiikillinen työpaja eteni tämän alustavan suunnitelman mukaan. Musiikillinen työpaja alkoi aina lasten ohjaamisella istumaan puoli-kaareen lattialle, minkä jälkeen esittelin itseni ja toivotin kaikki tervetulleeksi. Aloitimme keskustelemalla erilaisista aiheista, kuten musiikista, säästä, talven tulosta, joulusta jne. Alun keskustelun tarkoituksena oli positiivisen tunnelman luominen ja motivointi yhteiseen toimintaan. Huomasin, että tämä pieni keskusteluhetki myös rentoutti lapsia, vaikka siihen ei käytetty paljoa aikaa. Alussa sovimme myös yhteisen hiljentymismerkin, jonka lapset saivat päättää yhdessä ryhmänä.

Joo, tästä kukaan ei ookkaan vielä mun kanssa keskustellu!
 Hei, mulla olis kyllä vielä asiaa!
 Mää tiedän, se merkki vois olla joko kirahvi tai poro.

Ensimmäinen laulu oli Nimilaulu, jonka säestin kitaralla. Laulua varten olin koonnut erivärisiä värikortteja, sekä pussin, josta lapset kävivät vuorotellen valitsemassa yhden kortin. Kortin valitsemisen jälkeen lauloin laulun kyseisestä väristä. Laulun aikana lapset katsoivat, löytyykö samaa väriä omista vaatteista. Lapsi/lapset, jolla oli kuvatut vaatteet, sai nousta ylös ja esitellä itsensä nimellä. Joissain ryhmissä pienimmät lapset ujostelivat itsensä esittelyä, joten tämä oli siinä mielessä hyvä harjoitus. Laulua laulettiin niin kauan, kunnes jokainen oli saanut sanoa oman nimensä ainakin kerran. Tämän tutustumisleikin tarkoituksena oli esitellä ryhmän jäsenet toisilleen ja ohjaajalle, sekä lasten yksilöllinen huomiointi. Itse ohjaajana nousin myös sopivan värin tullessa kohdalle. Laulu lisäsi myös lasten

keskittymiskykyä, kun he kuuntelevat, mikä väri tulee seuraavaksi ja miettivät, löytyykö sitä omista vaatteista. Huomasin myös, että pienimmillä lapsilla saattoi mennä vielä värit hieman sekaisin (esim. sininen ja vihreä).

Voi ei! Voidaanko laulaa uudelleen, kun mulla oli kalsareissa punasta enkä yhtään huomannu sitä.

Nimilaulun jälkeen ohjasin lapset nousemaan lattialta ylös, sillä vuorossa oli monelle tuttu Fröbelin palikoiden esittämä Jumppalaulu. Aluksi edettiin hitaasti, ja opeteltiin laulun liikkeit, sanat ja melodia rauhassa. Ohjaajana leikin myös mukana, jolloin lapset saivat tarvittaessa ottaa minusta mallia. Sitten vauhtia kiihdytettiin kerta kerralta niin kauan, kunnes laulu ja liikkeet eivät enää onnistuneet. Lapsia rohkaistiin leikkimään ja liikkumaan luovasti laulun tahtiin. Tämän osion tavoitteena oli eläytymisen myötä kehittää samalla kehontuntemusta ja koordinaatiokykyä. Laululeikki kasvattaa myös keskittymiskykyä, kun lapset kuuntelevat tarkasti mikä kehonosa laulussa lauletaan. Tässä kohtaa meno muuttui usein jo melko villiksi, ja ohjaajana minun täytyi seurata tilannetta.

Tää on ihan helppo, tätä me ollaan jo aikaisemmin harjoiteltu.
Luulin, että mun polvet oli peppu.

Jumppalaulun jälkeen tunnelma ryhmässä oli usein kiihtynyt, minkä otin ohjaajana huomioon. Mikäli tunnelma oli liian kiihtynyt, istuin lattialle ja aloin kuiskata, jolloin lapset seurasivat esimerkkiä ja hiljenivät, jotta he kuulivat ohjeet. Johdattelin lapset seuraavan laulun aiheeseen kuiskaamalla lorun, joka kertoi sormista. Kyselin, että mitäs nämä nakit ovat ja heiluttelin sormia. Kun lapset olivat arvanneet aiheen, lauloimme laululeikin Missä on peukalo? Myös tämä laulu oli useimmille lapsista tuttu, mikä vahvisti aktiivista toimintaa. Tämä laululeikki kehitti hyvin ryhmän yhteistoimintaa. Esimerkiksi nimettömän pitäminen yksistään ylhäällä oli monelle lapselle motorisesti hankalaa. Ryhmässä annettiin neuvoja toisille, jotta kaikki olisivat onnistuneet. Ryhmäläiset keksivät usein hyödyntää peukaloa apuna. Pienimmillä lapsilla myös sormien nimet oli hieman hukassa, joten toisaalta tämä laulu oli myös hyvä kertaus ja muistutus sormien nimistä.

Mää en osaa tätä nimetöntä kyllä yhtään, se on niin vallaton.

Rauhallisemman osion jälkeen ohjasin lapset nousemaan taas ylös ja vuorossa oli lauleikki Jos sul lysti on. Ohjattu liikkuminen ja yhdessä tekeminen paransivat hyvin lasten vuorovaikutusta keskenään. Esimerkiksi sormilla napsuttelemisen oli usein vaikeaa lapsille. Joissakin ryhmissä lapset keksivät itse napsutella kielellä sormilla napsuttelemisen sijaan. Viimeisen säkeistön aikana, kun kaikki liikkeet tehtiin peräkkäin, huomasin, että lapset ottivat mallia myös toisiltaan ja ratkaisivat tilanteen hienosti yhdessä.

Mää en kyllä yhtään enää muista miten tää meni. On tää kuitenkin tuttu.

Seuraavaksi ohjasin lapset jälleen istumaan puolikaareen lattialle. Kertasimme alussa sovittun yhteisen hiljentymismerkin, sillä vuorossa oli Äänipullo-osio. Ennakkovalmistelujen aikana keräsin läpinäkyviin muovipulloihin erilaisia materiaaleja, kuten kahvinpapuja, riisiä ja tulitikkuja. Muovipullot jaettiin lapsiryhmälle sattumanvaraisesti. Sitten tehtävänä oli etsiä oma ryhmä, niin että kaikilla ryhmän jäsenillä on samanlaista materiaalia pullossa. Lapset heiluttivat pulloja ja vertailivat sisällä olevaa materiaalia. Kun ryhmät olivat muodostuneet, kuunneltiin yksi ryhmä kerrallaan, minkälainen ääni mistäkin materiaalista syntyy. Tämä osio paransi myös lasten keskittymiskykyä, sillä välillä piti olla hiljaa, kun muut ”soittivat”. Äänipullo-osion pituus vaihteli sen mukaan, minkä ikäisiä lapset olivat ja miten hyvin he jaksoivat keskittyä toimintaan vielä loppuvaiheessa. Useimmiten tämä oli kuitenkin selvästi pidetyin musiikillisen työpajan osio. Osiota ja sen pituutta voi kehittää monipuolisesti, esim. miten saa hiljaisen/kovan äänen, rytmitoistot, yhteinen rytmi, äänivärit jne.

Tyttö, jolla oli riisejä pullossa: *Hei, näitä ei saa syödä kun niitä ei oo keitetty!*
 Tyttö, jolla oli tulitikkuja pullossa: *No kuka hullu nyt tulitikkuja söis!*

Viimeisenä vuorossa olevan Loppulaulun lapset saivat säestää omilla soittimillaan edellisestä osiosta. Lapset saivat joko vapaasti improvisoida laulun rytmin tahtiin (nuoremmat lapsiryhmät), tai etsimme yhteisen rytmin ja kaikki soittivat samaan aikaan (vanhemmat lapsiryhmät). Säestin Loppulaulun kitaralla. Säkeistön kohdassa, *hei vaan heipä hei*, vilkuttimme toisillemme hyvästit. Viimeisen laulun jälkeen lapset toivat soittimet takaisin yksi ryhmä kerrallaan. Tässä vaiheessa kyselin lapsilta myös suullista palautetta musiikillisesta työpajasta.

No nyt se ehkä jo loppuu.

Omasta mielestäni ohjattu musiikillinen työpaja on hyvä lopettaa aina selkeästi, jotta lapset tietävät toiminnan päättyneen. Työpajan loppupuoli mentiin rivakkaan tahtiin; pomppaa ylös, nosta käsi ilmaan, taputa itseäsi selkään ja sano: ”Kiitos! Hyvä minä! Olen ylpeä itsestäni!” Koin, että tämä lopetus oli mukava kiitos lapsille hyvästä keskittymisestä.

6 PROJEKTIN KOKONAISARVIOINTI

Tässä luvussa arvioin projektia kokonaisuudessaan. Avaan opinnäytetyön toiminnallisen osuuden onnistumista ja arvioin sen toimivuutta osana varhaiskasvatusta ja Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikkoa opinnäytetyön tavoitteiden mukaisesti. Tämän luvun teemat nousevat opinnäytetyön tavoitteiden kaaviosta (LIITE 1/8) lasten ja Kokkolan kaupungin varhaiskasvatuksen kannalta, sekä projektin rakenteen kuviosta (KUVIO 2). Luvussa seitsemän reflektoin opinnäytetyöprosessin onnistumista oppimisprosessina kokonaisuudessaan enemmän.

Palautteen kerääminen on keskeistä, jotta voidaan arvioida opinnäytetyön tavoitteiden saavuttamista. Keräsin kulttuuriviikon aikana musiikillisista työpajoista palautetta päiväkotien työntekijöiltä. Palautelomake (LIITE 1/19) oli tiivis, neljän kysymyksen avoin kyselylomake. Tein myös keräämistäni palautteista koosteen (LIITE 6), jonka kävimme läpi kulttuuriviikon päätyttyä sekä projektiryhmässä, että projektiorganisaatiossa. Musiikillisista työpajoista kerätty palaute antaa ideoita varmasti myös toiminnan kehittämiseen tulevaisuudessa. Musiikillisten työpajojen lisääminen vuosittaiseen ohjelmaan on vielä tavoitteena.

Kokonaisuudessaan Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikolta kerättiin monipuolisesti palautetta. Erillinen palautelomake lähetettiin myös kaikille projektiryhmille kulttuuriviikon palautekoosteen (LIITE 8) tekemiseksi. Kooste käytiin läpi viimeisessä projektiorganisaation kokouksessa 8.12.2011. Viimeisessä projektiorganisaation kokouksessa nousi esille jo kehittämisideoita seuraavan vuoden Loistavaa! -kulttuuriviikolle. Kulttuuriviikon toimijat pitävät erittäin tärkeänä avointa kulttuuritapahtumaa, johon kaikilla lapsiperheillä on mahdollisuus osallistua. Erilaisia konsertteja on usein ympäri vuoden, mutta kulttuuriviikon ajatuksena on antaa lapsille ja nuorille mahdollisuus aktiiviseen toimimiseen taiteen parissa. Toiminnan vakituista jatkumista tullaan tulevaisuudessa ajamaan. Suunniteltaessa seuraavaa toteutusta on huomioitava aiemmin koottu palaute.

6.1 Projekti-idea ja -ehdotus

Tämän opinnäytetyön suunnittelutyö alkoi syksyllä 2010 ja opinnäytetyöprosessi on kokonaisuudessaan sijoittunut pitkälle aikajänteelle. Opinnäytetyön alkuvaihe oli ajatuskarttojen, ranskalaisten viivojen ja muistilappujen palasten kokoamista yhteen. Tein kuitenkin tarkan alkutyön ja mietin, mikä on juuri minun vahvuusalueeni ja mistä itse olen kiinnostunut. Vaihtoehtoista nousi selkeästi esille varhaiskasvatus ja musiikki, joiden yhdistäminen tuntui hyödyllisimmältä projekti-idealta. Löydettyäni aihealueen jatkoin kysymyksiin mitä, miten, miksi ja kenelle? Vastaukset näihin kysymyksiin löytyivät jonkin ajan työstämisen jälkeen. Jo alkuvaiheessa asetin työlleni ensimmäisiä tavoitteita, jotka kuitenkin muotoutuivat vielä selkeämmiksi opinnäytetyöprosessin edetessä. Tällä hetkellä voin vain todeta, että aiheenvalinta ja rajaaminen ovat olleet tässä työssä onnistuneita. Myös toiminnallinen opinnäytetyö ja projektityöskentely ovat ehdottomasti olleet minulle luontevin tapa toimia.

Olen omasta mielestäni erittäin itseohjautuva opiskelija. Osittain tämän asian vuoksi tein myös opinnäytetyöprosessin alkuvaiheessa valinnan opinnäytetyön tekemisestä yksin. Tähän valintaan liittyy tietenkin myös suuri vastuu, sillä työ on laaja, mutta selviydyin kokonaisuudessaan todella hyvin. Itsenäinen työskentely vaatii hyvää aikataulunhallintaa, tavoitteellisuutta ja stressinsietokykyä, jotka koen vahvuuksikseni. Toki myös tämän opinnäytetyöprosessin myötä kaikki nämä ominaisuudet ovat kehittyneet. Koen, että välillä omia pohdintoja olisi ollut hyvä peilata työparin kanssa, mutta sain muulta opiskelijaryhmältä tarvittaessa ”vertaistukea”. Kaikki opiskelijat ovat kuitenkin saman haasteen edessä; kuinka toteuttaa opinnäytetyö? Lisäksi olen saanut tarvittavaa tukea projektiryhmältä ja -organisaatiolta opinnäytetyöprosessin edetessä.

6.2 Esiselvitys ja projektisuunnitelma

Kun opinnäytetyöni ilmiöt ja teemat olivat selvillä, seuraava kysymys oli mihin opinnäytetyöni aihe kiinnittyy? Esiselvitysvaiheen tärkein osatehtävä oli löytää opinnäytetyön aihepiirille sopiva kiinne kohta työelämästä. Tässä vaiheessa opiskelijan oma aktiivisuus nousee tärkeäksi, sillä työntilaaja löytyy vain etsimällä. Kävin läpi hyvinkin erilaisia vaihtoehtoja, joista Loistavaa! – lasten ja nuorten kulttuuriviikko tuntui sopivimmalta toimintaympäris-

töltä. Selvitin lähtötilanteen ja aloin suunnitella kehittämistyötä. Edellisen vuoden kulttuuriviikon palautteessa oli maininta varhaiskasvatuksen ohjelman kehittämisestä, joka oli melkein yhteneväinen projektiehdotukseni kanssa, ja aihe sopi hyvin toteutettavaksi opinnäytetyönä. Yhteistyösopimus syntyi pian ja idea palveli kumpaakin osapuolta. Säännöllinen yhteydenpito työelämän kontakteihin on jatkunut koko opinnäytetyöprosessin ajan. Toimivat yhteydet eri toimijoiden välillä ovat olleet Loistavaa! – kulttuuriviikon ehdoton vahvuus.

Projektisuunnitelma valmistui syyskuussa 2011. Työskennellessäni olen palannut projektisuunnitelmaan, jotta työ ei paisu liian suureksi, sillä työn edetessä syntyy valtavasti myös uusia ideoita. Projektisuunnitelma on toiminut hyvänä työvälineenä koko opinnäytetyöprosessin ajan, ja se on antanut työlleni raamit. Panostin projektisuunnitelmavaiheeseen paljon aikaa, minkä olen huomannut jälkeenpäin kannattaneen. Sanonta ”hyvin suunniteltu on puoliksi tehty” pitää mielestäni hyvin paikkaansa. Suunnitteluvaihe vei paljon aikaa, mutta huolellinen suunnittelutyö maksaa itsensä myöhemmin kyllä takaisin. Tässä opinnäytetyön raportissa projektisuunnitelma (LIITE 1) on liitteenä. Projektisuunnitelmavaiheessa suunnittelin myös vaihtoehtoisia toteutustapoja opinnäytetyölleni riskikartoituksen perusteella. Kuten jo aiemmin totesin, opinnäytetyön viitekehys on pysynyt samana koko opinnäytetyöprosessin ajan, mutta prosessin edetessä olen päässyt näihin teemoihin syvemmälle. Tämä johtuu osittain siitä, että ajatteluni on jäsentynyt ja sen myötä myös asiasisällöt ovat täsmentyneet.

6.3 Toiminnallinen osuus

Opinnäytetyön tavoite, eli toiminnallisen osuuden tuottaminen toteutui. Tässä alaluvussa avaan musiikillisten työpajojen ja saamani palautteen ohjaajana (LIITE 6). Palautteen mukaan varhaiskasvatuksen näkyvyys ja osallisuus kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna. Hyvinä asioina musiikillisissa työpajoissa pidettiin tuttuja laululeikkejä, jolloin lapset pystyivät osallistumaan toimintaan aktiivisesti ja nauttivat tekemisestä. Työpaja oli rakennettu todella monipuolisesti, valmisteltu hyvin ja lisäksi se oli sopivan pituinen lapsille. Laulut ja leikit oli valittu myös huomioiden lasten ikätaso, ryhmäkoko ja lapsille ominainen tapa toimia. Toisaalta myös lasten erilainen kehitystaso otettiin hyvin ohjauksellisesti huomioon. Musiikillisten työpajojen itse tehdyt soittimet saivat paljon kiitosta, ja ne olivat lasten

mielestä mielenkiintoisia. Myös ohjaajan musiikillista osaamista ja kitaransoittoa pidettiin merkittävänä lisänä päiväkodissa tehtävässä työssä. Työntekijät kokivat, että he saivat työpajasta uusia ideoita työhönsä, eli oppimistavoite toteutui. Lauluvihkon koettiin tukevan omaa työskentelyä, kun musiikillinen osaaminen ei välttämättä ole oma vahvuusalue.

Musiikillisen työpajan koettiin kehittävän lasten kuuntelemis- ja keskittymiskykyä, johon vaikutti ohjaajan hyvä, lapset huomioiva ja luonteva tapa toimia lapsiryhmän kanssa. Ohjaaja oli oikealla tavalla rauhallinen, mutta kuitenkin samalla energinen ja selkeä ja sai lapset hyvin mukaan toimintaan. Ohjaajan lapsiryhmän ohjaaminen oli vahvaa ja ryhmä oli kokonaisuudessaan hyvin hallinnassa. Iloinen, positiivinen ja reipas asenne tarttui myös lapsiin, kuitenkin ei pidetty turhaa kiirettä. Työpajan aikana säännöllinen fyysinen liikkuvuus piti yllä lasten mielenkiintoa ja toisaalta myös rauhoitti lapsia. Ohjaaja sai kiitosta ammattitaitoisena, persoonallisena ja kärsivällisenä ohjaajana, joka huomioi lapset hyvin myös yksilöllisesti.

Musiikilliset työpajat olivat pääasiassa todella pidettyjä ja ohjaaja sai paljon positiivista palautetta kulttuuriviikon aikana. Useimmin työntekijät kokivat, että musiikillinen työpaja oli juuri sellainen, kuin he olivat odottaneetkin. Toisaalta myös kritiikkiä ja kehittämideoita tuli jonkin verran. Joissain tilanteissa ryhmäkoko olisi voinut olla pienempi, sillä silloin lapsia olisi voinut ohjata enemmän yksilöllisesti. Myös muita päiväkodin työntekijöitä olisi voinut hyödyntää enemmän, jolloin siirtymätilanteet eri osioiden välillä olisivat olleet nopeampia ja lasten keskittymiskyky ei olisi herpaantunut. Ohjaaja sai jonkin verran kritiikkiä myös työpajan kestosta, mutta toisaalta joidenkin osallistujien mielestä se olisi voinut olla pidempi ja toisten mielestä lyhyempi.

Kirjallisen, päiväkotien työntekijöiltä keräämäni palautteen lisäksi kysyin jokaisen musiikillisen työpajan lopussa lapsilta välitöntä suullista palautetta. Näin myös lasten ääni tuli kuuluviin ja sain suoraa palautetta lasten näkökulmasta. Kysyin lapsilta muun muassa sitä, miten he viihtyneet ja onko ollut mukavaa. Lasten palaute on yleensä suoraa, joten sain näiden kommenttien kautta myös kehittämideoita musiikilliseen työpajaan jo kulttuuriviikon aikana. Myös työntekijät havainnoivat lasten toimintaa työpajan aikana ja antoivat siitä palautetta projektipäällikölle. Koen, että lasten kohdalla tämä suullinen palaute riitti, enkä kerännyt kirjallista tai kuvallista palautetta lapsilta. Kuten jo esipuheessa totesin, pa-

ras kiitos tekemstäni työstä on ollut lasten kirikkaat silmät ja tunne siitä, että olen pystynyt antamaan jotain lapsille.

Lapsi oppii parhaiten ollessaan kiinnostunut aiheesta, jolloin on erityisen tärkeää, että toiminta on suunniteltu ottaen huomioon lapselle ominaiset tavat toimia. Koen, että huomioin tämän suunnitteluvaiheessa, jolloin uusi hieno musiikillinen elämys tuotti myös onnistumisen kokemuksia. Koen, että toin iloa ja uusia asioita päiväkotikäisten lasten arkeen. Musiikillinen yhdessä tekeminen ja ryhmässä toimiminen lisäsi selkeästi lasten välistä sosiaalista vuorovaikutusta. Annoin lapsille tärkeän mahdollisuuden tutustua musiikkiin turvallisessa toimintaympäristössä. Mielestäni on tärkeää muistaa, että varhaislapsuudessa saadut oppimiskokemukset vaikuttavat myös lapsen myöhempään suhtautumiseen, ja toivon, että pystyin osaltani lisäämään lasten innostusta musiikkia kohtaan. Musiikin, leikin ja liikunnan yhdistäminen, sekä ohjeiden seuraaminen lisäsi lasten keskittymiskykyä. Koen, että tässä asiassa ryhmänohjauksellisilla asioilla ja ohjaustaidoilla on suuri merkitys. Ryhmässä toimiminen ja osallisuuden tunne kohottaa myös lapsen itsetuntoa.

Lisäksi kokosin jokaisesta musiikillisesta työpajasta omia mietteitäni itsearviointina kaavi-oon, jossa havainnoin omaa toimintaani ja lasten osallistumista. Arvioin työpajojen sujuvuutta, niiden mielekkyyttä lasten kannalta, omaa toimintaani ohjaajana ja yleistä ilmapiiriä. Lisäksi pohdin omia oppimiskokemuksia ja kehittämistehtäviä jokaiselta työpajakerralta. Liitteenä on yksi esimerkki tällaisesta itsearviointikaaviosta (LIITE 7), enkä kokenut tarpeelliseksi liittää niitä kaikkia tähän raporttiin. Näiden kaavioiden tarkoituksena on tukea omaa ammatillista kasvuani, ja mielestäni niistä on huomattavissa ryhmänohjaustaitojeni kehittyminen kulttuuriviikon aikana.

6.4 Projektin toimivuus

Opinnäytetyössäni tavoitteena on tällaisen opinnäytetyöprosessin toimivuuden arviointi varhaiskasvatuksessa, osana Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikkoa. Tätä tavoitetta ajatellen päiväkotien henkilökunnalle laatimassani palautelomakkeessa oli viimeisenä kysymyksenä, voisiko musiikillisia työpajoja jatkaa tulevaisuudessa ja miten niitä voisi kehittää. Mielestäni merkittävin, jokaisessa palautelomakkeessa lukenut asia oli, että musiikillisia työpajoja voisi jatkaa tulevaisuudessa ja niitä voisi kehittää jopa säännölliseksi toimin-

naksi. Keräämäni palautteen perusteella työpajatyypilliselle, lapsia osallistavalle toiminnalle on todella kysyntää ja ohjaajan musiikillista osaamista arvostetaan. Soittimiin tutustumista, pienryhmätoimintaa ja liikunnallisuutta, kuten musiikkiliikuntaa, toivottiin tulevaisuudessa enemmän. Alla olevat sisennetyt kommentit ovat suoria lainauksia palautelomakkeista.

Tottakai ja ehdottomasti voisi jatkaa! Työpajoja voisi olla vielä enemmän, niin siitä saisivat iloita ja olla mukana mahdollisimman monet ryhmät.

Voisi jatkaa musiikillisia työpajoja, sillä lapset ja aikuiset tykkäävät. Uusia ideoita tulee myös meidän arkeen! Kiitos.

Tällaisia hetkiä lisää! Kun itsellä ei ole varsinaisesti musiikillista ammattitaitoa, osaa arvostaa tällaisia musiikkituokioita valtavasti ja saa työhön uusia ideoita.

Erittäin tervetullutta toimintaa päiväkodin arkeen.

Kyllä, ehdottomasti! Päiväkodit ottavat mielellään vastaan vierailevia tähtiä.

Musiikillisten työpajojen toimivuuden arvioimiseksi tein myös Kokkolan kaupungin kulttuuritoimenjohtajalle, Sampo Purontaukselle teemahaastattelun (Purontaus 2012). Teemahaastattelu toteutettiin sähköisesti. Siinä kiteytyy erinomaisesti kulttuuriviikon toimijoiden palaute varhaiskasvatuksen näkökulmasta. Alla oleva sisennetty kommentti on tiivistetty lainaus tästä haastattelusta.

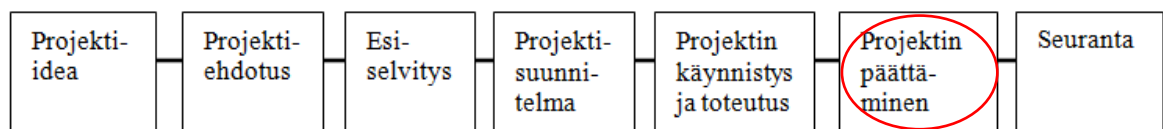
Loistavaa! -konseptin yhtenä keskeisenä tavoitteena on tukea varhaiskasvatuksen taidekasvatusta. Siinä mielessä osallistava taidetoiminta palvelee tätä tavoitetta mainiosti. Monet opettajat kiittivät työpajoja siitä, että saivat niistä inspiraatiota omaan työhönsä. Loistavaa! -palautteessa näkyikin opettajien toive siitä, että tapahtumaviikolla kehitettäisiin juuri aktivoivaa, osallistavaa työpajatoimintaa.

Toisaalta Loistavaa on myös kokkolalaisten taidekasvatuksen ja taiteen perusopetuksen näyteikkuna. Osallistava työpajatoiminta antaa lapsille kuvan siitä, millaista on toiminta taiteen parissa.

Henkilökohtaisesti pidän erittäin tärkeänä asiana lasten ja nuorten taidekasvatusta, josta on käyty paljon yhteiskunnallista keskustelua viime aikoina. Lapset ovat hyvin erilaisia oppijoita, ja lahjakkuus ilmenee yksilöllisesti erilaisilla osa-alueilla. Yksi lapsi on lahjakas musiikillisesti, toinen taas liikunnassa tai kielissä jne. Mielestäni on erittäin tärkeää antaa lapselle monipuolisia mahdollisuuksia toteuttaa itseään, jolloin lahjakkuus pääsee kehitty-

mään. Osallistava toiminta, sekä avoin, turvallinen ilmapiiri, jossa on ripaus aikuisen kannustavaa rohkaisua, on suuri asia lapselle. Olen opinnäytetyön tekijänä ja kasvattajana pystynyt tarjoamaan lapsille tärkeän musiikillisen kokemuksen, joka on osa varhaiskasvatuksen musiikillista kulttuurikasvatusta.

6.5 Projektin päättäminen ja raportointi

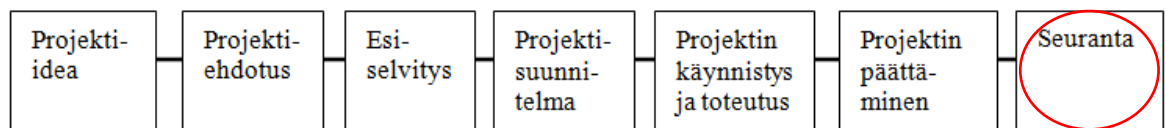
KUVIO 7. Projektin päättäminen

Kuten Lööw (2002) toteaa, tavallinen projektityössä ilmenevä ansa on se, että keksitään uusia innostavia tavoitteita, jolloin aikataulut eivät pidä ja projektista tulee ns. ”ikuisuus-projekti” (Lööw 2002, 66). Itse tunnistan selkeästi tämän riskin työskentelyssäni. Opinnäytetyöprosessi päätetään kuitenkin loppuraportin laadintaan ja tässä vaiheessa on hyvä palata projektisuunnitelmaan ja opinnäytetyön toteutussuunnitelmaan. Niistä käy ilmi, että opinnäytetyöprosessi lähenee loppuaan. Loppuraportti toimii ohjauskeinona tulevissa, samankaltaisissa projekteissa ideoiden herättelijänä ja katsauksena menneisyyteen (Lööw 2002, 105). Tämän opinnäytetyön loppuraportin jätin tarkistettavaksi syksyllä 2012.

Arvioidessani omaa ammatillista kasvuani voin todeta opinnäytetyöskentelyn olleen toimiva osa opintojani, jossa olen saanut harjoitella pitkäjänteisyyttä. Lisäksi Hakala (1998; 2004) kuvaa, että opinnäytetyöskentely on prosessinomainen oppimisen muoto, jonka avulla harjaannutaan tiedonetsintään, tiedon soveltamiseen, lähde- ja itsekritiikkiin, ongelmanratkaisuun, päättely- ja argumentointitaitoon. Opinnäytetyöskentely tukee myös oman työn tavoitteellista suunnittelua ja aikatauluttamista. Opinnäytetyön laatija perehtyy prosessinomaiseen työskentelyyn sekä oman työn arviointiin ja omien työkäytäntöjen kehittämiseen. Edellä olevan perusteella opinnäytetyö on myös tehokas ammatillisen kasvun väline.

Myös Vesterinen toteaa, että projektiopiskelun on osoitettu tuottavan oman alan valmiuksia ja työelämätaitoja sekä antavan mahdollisuuksia ammatilliseen kasvuun. Projektiopin-
tojen on todettu lisäävän myös yhteistyötä työelämän kanssa, ja ne antavat mahdollisuuksia oppia kokeilemaan sekä ideoimaan uusia toteuttamistapoja työelämän kehittämiseksi. Lisäksi moniammatillisuus on nykyiselle työelämälle ominaista ja verkostoituminen on tärkeää. (Vesterinen 2006, 16.) Oman henkilökohtaisen projektiosaamisen kehittäminen ja kokemusten kartuttaminen ovat aina myös sijoituksia tulevaisuuteen. Projektiosaamisen tavoitteena on projektille asetettujen tavoitteiden saavuttaminen suunnittelemalla, aikatauluttamalla ja kontrolloimalla eri toimintoja. Projektin tavoitteita asetettaessa on myös pohdittava kustannustekijöitä, tuloksellisuutta, aikatauluja ja projektin laajuutta. (Virtanen 2009.)

6.6 Projektin seuranta

KUVIO 8. Seuranta

Kuten aiemmin totesin, musiikilliset työpajat ovat olleet mielestäni hedelmällisiä, jos niitä on mahdollisuus jatkaa tulevaisuudessa Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikon yhteydessä. Toivon myös, että varhaiskasvatuksen ja musiikin yhdistämistä kehitetään edelleen. Musiikillisten työpajojen positiivisen vastaanoton perusteella ne voitaisiin vahvoihin perusteisiin lisätä myös vuosittaiseen kulttuuriviikon ohjelmaan. Musiikilliset työpajat ovat toimiva vaihtoehto lisänä varhaiskasvatuksessa tehtävää työtä. Musiikillisten työpajojen lisääminen vuosittaiseen kulttuuriviikon ohjelmaan on vielä kehitystavoitteena. Olen kuitenkin opinnäytetyölläni pyrkinyt vastaamaan aiempaan kehitystarpeeseen muuttamalla nykytilannetta ja laittamalla alkuun kehitystä. Tämänhetkisen suunnitelman mukaan, Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikko järjestetään seuraavan kerran 4.–11.11.2012. Projektin toteuttaminen ja raportin kirjoittaminen suunnitellussa aikataulussa on merkki opinnäytetyöprosessin onnistumisesta. Oppimistavoitteiden onnistumista omasta näkökulmastani kuvaan laajemmin luvussa seitsemän.

7 POHDINTA

Edellisessä luvussa kuusi arvioin projektia kokonaisuudessaan. Tätä arviointia taustana käyttäen voin todeta yhteenvedona oman opinnäytetyöprosessini onnistuneen erittäin hyvin. Omiksi henkilökohtaisiksi tavoitteiksi kirjaamani asiat ovat mielestäni toteutuneet. Olen päässyt syventämään omaa oppimistani ja kehittämään ammatillista osaamistani tämän opinnäytetyöprosessin avulla. Kuitenkin matka kohti sosiaalialan asiantuntijuutta jatkuu.

Tämän luvun teemat nousevat opinnäytetyön tavoitteiden kaaviosta (LIITE 1/8), ja arvioin omasta näkökulmastani sekä tulostavoitteiden, toiminnallisten tavoitteiden että oppimistavoitteiden toteutumista. Lisäksi peilaan opinnäytetyöprosessin onnistumista sosionomin varhaiskasvatus kompetensseihin. Opiskelijana oman työn reflektointi on välttämätöntä, sillä se edesauttaa oman työn kehittämistä ja ammatillisen työotteen syntymistä, joiden avulla asiantuntijuus kehittyy. Kulkemani matka projekti-idean muotoutumisesta tähän opinnäytetyöprosessin vaiheeseen on ollut pitkä, mutta todella antoisa. Tämän uuden kokemuksen kautta myös tietoni ja taitoni ovat lisääntyneet, jolloin olen saanut myös uskallusta ja itsevarmuutta työnteekoon. Opinnäytetyöprosessi on ollut kokonaisuudessaan hyvä haaste, jonka avulla olen voinut kehittää ammatillista toimintaani edelleen.

Suorittamani musiikin ammatillinen perustutkinto on erittäin käytännönläheinen tutkinto, joka on antanut minulle hyvät perusvalmiudet toteuttaa erilaisia musiikillisia projekteja erilaisissa ympäristöissä. Koen, että into lähteä työstämään monipuolisesti projekteja ja kyky ottaa haasteet vastaan avoimin mielin kumpuavat osittain aiemmasta koulutustaustastani. Lisäksi jo aiemmin sisäistetty tavoitteellinen työskentely on auttanut minua tämän opinnäytetyön laatimisessa. Jokaisella projektilla on oma elinkaarensa, jonka aikana on erilaisia pienempiä välitavoitteita ja isompia päätavoitteita. Työn organisointi ja aikataulun hallinta ovat omasta mielestäni vahvuuksiani.

Jo opinnäytetyöprosessin alkuvaiheessa tein valinnan opinnäytetyön toteuttamisesta toiminnallisena opinnäytetyönä, johon liittyy projekti. Koen, että tämä valinta on ollut hyvä vaihtoehto itselleni. Opinnäytetyön toiminnallinen osio antaa monipuoliset mahdollisuudet projektin toteuttamiseen omien mielenkiinnonkohteiden mukaisesti, hyödyntämällä omia vahvuuksia ja luovuutta, jolloin vain mielikuvitus on rajana. Hyvänä lisänä projektiosaami-

sen monipuolisen kehittyminen lisäksi on kontaktit tulevan työelämän toimijoihin. Työelämälähtöinen opinnäytetyö antaa mahdollisuuden luoda tärkeitä suhteita työelämään jo opintojen aikana ja edesauttaa mahdollisesti työllistymistä tulevaisuudessa. Mielestäni tämä opinnäytetyöprosessi on itsessään hyvä käyntikortti työelämään. Opinnäytetyöni aihe on noussut todellisesta työelämän kehittämistarpeesta ja nivoutuu yhteen ammattiopintojeni kanssa. Projektityöskentelyssä tarvittavat yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoni ovat kehittyneet, sillä olen saanut harjoitella näitä asioita toteuttaessani projektia. Lisäksi koen, että olen saanut positiivista näkyvyyttä työkentällä tämän opinnäytetyön avulla.

Mielestäni opinnäytetyöprosessin myötä kynnys tehdä projektityötä myös työelämässä on matala, kun olen saanut työskennellä projektissa jo opintojen aikana ja saanut tärkeän oppimiskokemuksen. Tiedän, mitä projekti vaatii, hahmotan projektin elinkaaren ja osaan arvioida myös projektiin liittyviä riskejä. Tämä opinnäytetyö on antanut minulle vahvat tiedot ja taidot toimia tulevaisuudessa sosiaalialan ammattilaisena projektityössä. Opinnäytetyöprosessin kokemuksilla on suuri merkitys osana sosiaalialan opintojani ja opinnäytetyö tukee kehittymistäni kohti sosiaalialan asiantuntijuutta ammatillisen kasvun myötä.

Projektisuunnitelmassa esittämäni aikatauluarvio ja toteutussuunnitelma ovat pitäneet hyvin paikkansa. Projekti on toteutunut niin kuin olen suunnitellutkin, enkä ole tarvinnut riskikartoituksen (LIITE 1/22) perusteella tekemääni varasuunnitelmaa. Projektisuunnitelman lisäksi olen kokenut hyvänä työvälineenä oppimispäiväkirjan. Koko opinnäytetyöprosessin ajan olen ylläpitänyt oppimispäiväkirjaa, joka antaa hyvän kokonaiskuvan tehdystä työstä. Oppimispäiväkirja auttaa tehtyihin ratkaisuihin palaamista sekä kokonaiskuvan saamista ja näin ollen helpottaa myös loppuraportointia. Opinnäytetyöprosessin raportointia ja kuvaamista on lisäksi helpottanut tässä opinnäytetyön raportissa hyödyntämäni kuvio, josta ilmenee selkeästi projektin eri työvaiheet.

Koen, että opinnäytetyöni ammatillinen tietoperusta on kannaltani onnistunut. Tässä opinnäytetyössä olen pyrkinyt vahvistamaan varhaiskasvatus- ja projektiosaamistani, sekä hyödyntämään laajasti aiempaa musiikillista koulutustaustaani. Lisäksi olen työskentelyssäni pyrkinyt omaksumaan ja tuomaan esille ammattikorkeakoulututkinnon yleisiä työelämävalmiuksia ja sosionomin ydinosaamisalueita. Nämä tavoitteet ovat mielestäni toteutuneet, ja onnistuin yhdistämään ammatillisen teoreettisen tiedon käytäntöön. Musiikillisen koulutustaustan hyödyntäminen näkyy jo aiheenvalinnasta lähtien aina projektin toteutukseen

saakka. Lisäksi projektin toteutus on vahvistanut aiempaa varhaiskasvatusosaamistani, mutta myös lisännyt osaltaan perusohjaustaitojani lapsiryhmässä. Toiminnallisen osuuden toteuttaminen tuotti itselleni monipuolisen ja tarpeellisen tilaisuuden lapsiryhmän ohjaustaitojen kehittämiseen ja vahvistamiseen, sillä se antoi itselleni mahdollisuuden toimia aktiivisesti lasten kanssa. Nämä ohjaustilanteet auttoivat myös hahmottamaan omaa persoonallista työtettani. Kulttuuriviikon edetessä itsevarmuuteni lapsiryhmän ohjaamisessa kasvoi merkittävästi, jolloin toiminnastani tuli luontevampaa ja sujuvampaa. Nyt luotan enemmän itseeni ja siihen, mitä teen. Hyödyin itse valtavasti tästä kulttuuriviikosta, ja se oli itselleni tärkeä oppimiskokemus.

Kehittyminen sosiaalialan ammattilaiseksi ja asiantuntijaksi on oppimisprosessi, joka vaatii opiskelijalta ammatillista kasvua. Koen, että tämä opinnäytetyö on osaltaan edesauttanut ammatillista kasvua ja olen pystynyt omaksumaan luvussa kaksi kuvaamani ammattikorkeakoulututkintojen yleiset työelämävalmiudet ja sosionomin ammatillisen osaamisen ydinosaamisalueet käytännön työn avulla. Nämä asiat näkyvät käytännön työskentelyssäni ja tavassa tehdä asioita. Tunnen sosiaalialan ammattieettiset periaatteet ja osaan myös toimia niiden mukaisesti. Ammatillisen kasvun ideaan liittyy kuitenkin vahvasti se ajatus, että oppiminen on prosessi, joka ei katkea. Työntekijä kehittyy myös työssään ja pitää yllä ammattitaitoaan, jolloin halu kehittyä on tärkeässä roolissa, sillä asenne ja suhtautuminen vaikuttavat siihen, mitä opimme.

Sosiaalialan kompetenssiosaaminen ilmenee käytännön työskentelytavassani. Eettinen osaaminen on kykyä tehdä lapsen ja perheen asemaa ja tarpeita näkyväksi erilaisissa yhteisöissä. Tämän opinnäytetyöprosessin toteuttamisen taustalla on vahvasti lapsilähtöisyys ja varhaiskasvatustyötä ohjaavat eettiset periaatteet, ymmärrän lapsuuden ainutkertaisena elämänvaiheena. Olen ottanut lapset yksilöllisesti huomioon, sekä tukenut ja ohjannut heitä ryhmänä tässä tietyssä kasvun vaiheessa. Musiikillisen työpajan toteutusrungossa on otettu huomioon lapsiryhmien ikätaso ja toiminta tukee lasten kasvua, kehitystä ja oppimista. Lisäksi keskeisenä työvälineenä olen hyödyntänyt dialogisuutta – en ollut esiintymässä, vaan toteutimme musiikillisen työpajan lasten kanssa yhdessä, lasten asettamilla ehdoilla. Tämän opinnäytetyöprosessin myötä osaan suunnitella, toteuttaa ja arvioida pedagogisesti mielekästä toimintaa lapsiryhmälle. Käytännön asiakastyön osaamiseni on mielestäni vahvaa.

Sosionomin palvelujärjestelmä osaaminen ja tutkimuksellinen kehittämisosaaminen ilmevät opinnäytetyössäni selkeästi. Tämä opinnäytetyö on vahvasti alueellista kehittämistyötä – uuden luomista. Arvioin ja kehitin varhaiskasvatuksen työkäytäntöjä osana kulttuuriviikkoa. Tartuin tähän alueelliseen kehittämistarpeeseen, minkä ansiosta osaan toimia osana moniammatillista verkostotyötä eri ammattialojen kanssa. Loistavaa! – kulttuuriviikolla on osattu hyödyntää monipuolisesti erilaisia ammatillisia osaamisalueita. Tässä opinnäytetyöprosessissa näkyy vahvasti laajan verkostoyhteistyön hyöty – kulttuuriviikon toteuttamiseen tarvittiin jokaisen toimijan panostus. Olen opinnäytetyöprosessissa pystynyt edistämään sekä lasten osallisuutta, että kuulluksi tulemista ja näin vahvistanut lasten oikeuksien toteutumista. Sosionomin kriittinen ja osallistava yhteiskuntaosaaminen edistää yksilöiden hyvää elämää yhteiskunnassa. Lisäksi johtajuusosaamiseni on kehittynyt, sillä olen toiminut projektipäällikkönä ja myös oman itseni johtajana. Olen vakuuttunut siitä, että tämä toiminnallinen opinnäytetyöprosessi vahvisti sosiaalialan käytännön ammatillista ydinosaamistani.

Tämän opinnäytetyöprosessin aikana jäi erityisesti mieleen erään päiväkodin työntekijän antama suullinen palaute:

”Sinun varhaiskasvatusosaaminen näkyy tavassa, jolla kohtaat lapset. Aitona välittämisenä. Pääpaino ei ole esimerkiksi jonkin laulun opettelemisessa vaan lasten aidossa kohtaamisessa, jolloin toiminta on luontevaa.”

Tämä oli mielestäni hyvä palaute siitä, mihin olen tässä opinnäytetyöprosessissani pyrkinyt – laadukkaan varhaiskasvatuksen tukemiseen, toimimalla ammatillisesti esimerkkinä. Dialogisuus vahvistaa osallisuutta ja kuulluksi tulemista. Koen, että olen lisännyt ja vahvistanut valmiuksiani varhaiskasvatuksen kentällä toimimiseen tulevaisuudessa sosiaalialan ammattilaisena.

Opinnäytetyöprosessin aikana olen tehnyt myös harjoittelujakson Oulussa, yksityisessä päiväkodissa. Päiväkodissa yhtenä painoalueena oli varhaisiän musiikkikasvatus, johon henkilökunta panosti paljon työaika. Ohjasin myös harjoittelujaksollani opinnäytetyössä tuottamani musiikillisen työpajan. Toiminnan aikana havainnoin sitä, onko päiväkodin painoalueena olevalla tavoitteellisella musiikkikasvatuksella näkyvää vaikutusta lasten toimintaan. Huomasin, että lasten suhtautuminen musiikkiin ja musiikkitoimintaan oli huomattavasti erilaista. Lapset lähtivät mukaan toimintaan ja ohjaajana roolini oli hieman

erityyppinen. Lapset tunsivat monipuolisesti erilaisia lastenlauluja ja osallistuivat innokkaasti musiikilliseen toimintaan. Lisäksi lapsilla oli sekä hyvä laulutaito että rytmitaju, ja lasten olemuksesta huokui tekemisen ilo. Tämän havainnon perusteella tavoitteellisella musiikkikasvatuksella on siis todella vaikutusta.

Tämän opinnäytetyöraportin loppuun haluan lisätä vielä muutamia mieleen nousseita ehdotuksia vastaavanlaisen projektin jatkotyöstämisestä. Kuten jo aiemmin totesin, tämä viitekehys soveltuu hyvin ammattikorkeakoulun opinnäytetyöksi. Ohjelman kehittäminen Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikolle on hyvä aihe, sillä se antaa todella monipuoliset mahdollisuudet toiminnallisen osuuden tuottamiseen. Vastaavanlainen projekti sopisi työkseen myös kahdelle opiskelijalle, jolloin toiminnallinen osuus voitaisiin toteuttaa useammassa päiväkodissa, jotta mahdollisimman moni lapsi saisi mahdollisuuden osallistua. Opinnäytetyöprosessin suunnitteluvaiheen ja toteutusrunгон opiskelijapari voisi tehdä yhteistyössä, jonka jälkeen kumpikin opiskelija olisi vastuussa eri päiväkotien toiminnallisesta osuudesta.

Musiikillisten työpajojen tulevissa toteutuksissa jako pienryhmiin voisi olla toimiva vaihtoehto. Näin lapsiryhmän ohjauksen luonne olisi hieman erityyppistä ja toiminta olisi intensiivisempää. Oman kokemukseni perusteella tällaisen musiikillisen työpajan ihanteellinen lapsiluku olisi noin viidestä kahdeksaan lapseen. Projektin voisi sijoittaa myös pidemmälle ajanjaksolle yhden lapsiryhmän kanssa toteutettavana toiminnallisena opinnäytetyönä. Lapsiryhmien kokoa ja projektin kestoa suunniteltaessa on kuitenkin otettava huomioon työelämän yhteistyötahojen toiveet ja ajatukset.

Myös kirjoittaminen ja raportointi on taito, jota on harjoiteltava. Kirjoittaminen on omalaisensa opinnäytetyöprosessiin kuuluva vaihe, joka etenee ja kypsyy vaiheittain. Raportin kirjoittamiseen on hyvä varata aikaa, sillä teksti ei synny itsestään. Koen, että raportin koaminen on ikään kuin ongelmanratkaisua, jossa päätavoitteena on opinnäytetyöprosessin kuvaaminen selkeästi. Tekstin muokkaamista, tarkistamista ja viimeistelemistä voisi jatkaa loputtomiin, mutta piste on osattava laittaa jossain kohtaa. Koen, että olen kehittynyt valtavasti myös kirjoittajana tämän opinnäytetyöprosessin myötä. Itsearviointina totean, että vielä olisi hyvä harjoitella tekstin tiivistämistä. Lopuksi kuitenkin mainitsen, että näistä riveistä on toivottavasti huomattavissa opinnäytetyön tekijän psykologinen omistajuus ja aito kiinnostus kyseistä aihetta kohtaan.

LÄHTEET

Alila, K. 2010. Varhaiskasvatuksen valtakunnallinen ohjaus. Vaiheita, ajankohtaiskysymyksiä ja tulevaisuudenkuvia. Teoksessa: L. Turja & E. Fonsén (toim.). Suuntana laadukas varhaiskasvatus. Professori Eeva Hujalan matkassa. Tampere: Juvenes Print, 107–126.

Hakala, J. 2004. Opinnäyteopas ammattikorkeakouluille. 2. painos. Helsinki: Gaudeamus.

Hakala, J. 1998. Opinnäyte luovasti. Kehittämisen ja tutkimustyön opas. Helsinki: Gaudeamus.

Helenius, A. 2008. Mitä pedagogisella prosessilla tarkoitetaan? Teoksessa A. Helenius & R. Korhonen (toim.) Pedagogiikan palikat. Johdatus varhaiskasvatukseen ja –kehitykseen. Helsinki: WSOY, 52–56.

Helenius, A. 2008. Lapset ryhmässä. Teoksessa A. Helenius & R. Korhonen (toim.) Pedagogiikan palikat. Johdatus varhaiskasvatukseen ja –kehitykseen. Helsinki: WSOY, 57–67.

Helenius, A. & Korhonen, R. 2011. Leikin ensi askeleita. Teoksessa E. Hujala & L. Turja (toim.) Varhaiskasvatuksen käsikirja. Juva: PS-Kustannus, 67–76.

Hongisto-Åberg, M., Lindeberg-Piironen, A. & Mäkinen, L. 1994. Musiikki varhaiskasvatuksessa. Hip hop, musisoi! 2. painos. Espoo: Fazer Musiikki.

Härkönen, U. 2008. Pienet työt täydentävät lasten leikkiä ja oppimista. Teoksessa A. Helenius & R. Korhonen (toim.) Pedagogiikan palikat. Johdatus varhaiskasvatukseen ja –kehitykseen. Helsinki: WSOY, 139–154.

Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulun opinto-opas 2010–2011. Kokkola: Art-Print 2010.

Kokkolan kaupungin kulttuuripoliittinen strategia 2015. Pdf-tiedosto. Saatavissa: https://www.kokkola.fi/hallinto/strategiat/kulttuuripoliittinen_strategia/fi_FI/kulttuuripoliittinen_strategia/. Luettu 13.12.2011.

Kokkolan kaupungin varhaiskasvatuspalvelujen strategia 2009–2013. Www-dokumentti. Saatavissa: https://www.kokkola.fi/hallinto/strategiat/sivistystoimen_strategiat/varhaiskasvatus_strategia/fi_FI/varhaiskasvatus_strategia/. Luettu 20.3.2012.

Kokkolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma. 2010. Pdf-tiedosto. Saatavissa: https://www.kokkola.fi/perusturva/paivahoito/fi_FI/paivahoito/files/83548458459416129/default/kokkola_vasu_2010.pdf Luettu 20.3.2012. Luettu 23.3.2012.

Kokkolassa parasta aikaa, Kokkolan kaupungin strategia 2009-2013. 2009. Pdf-tiedosto. Saatavissa: https://www.kokkola.fi/hallinto/strategiat/kaupungin_strategia/fi_FI/kaupungin_strategia/. Luettu 1.12.2011.

- Kronqvist, E-L. 2011. Varhaispedagogiikan kehityspsykologinen tausta. Teoksessa E. Hujala & L. Turja (toim.) Varhaiskasvatuksen käsikirja. Juva: PS-Kustannus, 13–30.
- Lipponen, L. 2011. Tutkiva oppiminen varhaispedagogiikassa. Teoksessa E. Hujala & L. Turja (toim.) Varhaiskasvatuksen käsikirja. Juva: PS-Kustannus, 31–38.
- Lööw, M. 2002. Onnistunut projekti. Projektijohtamisen ja –suunnittelun käsikirja. Helsinki: WS Bookwell Oy.
- Marjanen, K. 2009. Musiikkitoiminnan suunnittelu varhaisiän musiikinopetuksen näkökulmasta. Teoksessa J. Louhivuori, P. Paananen. & L. Väkevä (toim.) Musiikkikasvatus. Näkökulmia musiikkikasvatukseen, opetukseen ja tutkimukseen. Vaasa: Ykkös-Offset Oy, 385–405.
- Mäkinen, P., Raatikainen, E., Rahikka, A. & Saarnio, T. 2009. Ammattina sosionomi. Helsinki: WSOY.
- Paananen, P. 2009. Musiikillinen kyky, kehitysvaiheet ja yksilöllisyys. Teoksessa J. Louhivuori, P. Paananen & L. Väkevä (toim.) Musiikkikasvatus. Näkökulmia kasvatukseen, opetukseen ja tutkimukseen. Vaasa: Ykkös-Offset Oy, 139–155.
- Purontaus, S. 2012. Kokkolan kaupungin kulttuuritoimenjohtajan haastattelu 10.4.2012. Sähköposti. Tulostettu 24.4.2012.
- Ruokonen, I. 2009. Musiikillista oppimisympäristöä luomaan. Teoksessa I. Ruokonen, S. Rusanen & A-L. Välimäki (toim.) Taidekasvatus varhaiskasvatuksessa. Iloa, ihmettelyä ja tekemistä. Helsinki: Yliopistopaino Oy, 22–29.
- Ruokonen, I. 2011. Lapsen musiikillinen maailma. Teoksessa: E. Hujala & L. Turja (toim.) Varhaiskasvatuksen käsikirja. Juva: PS-Kustannus, 122–135.
- Stakes oppaita 56. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2005. 2. painos. Saarijärvi: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Vesterinen, P. 2006. `Hyvä projekti` -projektiosaamista oppimassa. Teoksessa S. Ruohonen & L. Mäkelä-Marttinen (toim.) 2006. Luovuuden lumo. Kokemuksia projektioppimisesta. Porvoo: WS Bookwell, 15–21.
- Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Virtanen, P. 2000. Projektityö. Porvoo: WS Bookwell Oy

Elina Hulkko

**LOISTAVAA! -LASTEN JA NUORTEN
KULTTUURIVIIKON MUSIIKILLISET TYÖPAJAT 2011**

**Projektisuunnitelma
KESKI-POHJANMAAN AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaalialan koulutusohjelma
Anne Jaakonaho
7.9.2011**

TIIVISTELMÄ

Tämä opinnäytetyö on projekti, jonka tilaajana ovat Kokkolan kaupungin varhaiskasvatus. Suunnittelu on alkanut syksyllä 2010 aihepiirin rajauksella ja projektin konkreettinen toteutus on Loistavaa! -lasten ja nuorten kulttuuriviikolla 6.–13.11.2011. Projektin konkreettinen päätavoite on suunnitella ja toteuttaa kulttuuriviikon aikana musiikilliset työpajat Kokkolan varhaiskasvatukselle. Kokonaisuudessaan kyseessä on tapahtuman suunnittelu, toteutus, arviointi ja kehittäminen, joka toteutetaan projektina.

Omana lähtökohtanani on vahvistaa sosionomi (AMK) tutkinnon kompetensseja ja hyödyntää aiempaa koulutustaustaani muusikon perustutkinnosta.

Asiasanat

Lapset, varhaisiän musiikkikasvatus, ohjaus, työpaja toiminta, osallisuus, projekti.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

1 JOHDANTO	1
2 PROJEKTIN KUVAUS JA TAVOITTEET	1
2.1 Tulosten määrittely	1
2.2 Projektissa huomioon otettavat standardit, viranomaismääräykset, lainsäädäntö, tekijänoikeudet, sopimukset ym.	1
2.3 Tietoperusta	1
3 PROJEKTIORGANISAATIO	1
3.1 Projektin yhteistyötahot	1
3.2 Projektiryhmä	1
3.3 Yhteyshenkilöt	1
4 TOTEUTUSSUUNNITELMA	1
4.1 Toteutus ja rajaus	1
4.2 Aikataulu ja työvaiheet	1
4.3 Musiikin työpajojen alustava aikataulu	1
4.4 Musiikin työpajan alustava runko	1
4.5 Markkinointi	1
4.6 Projektin potentiaaliset ongelmat ja riskit	1
5 PROJEKTIBUDJETTI	1
5.1 Menot	1
5.2 Tulot	1
5.3 Resurssit	1
6 OHJAUSSUUNNITELMA	1
KIRJALLISUUS	1

LIITTEET

1 JOHDANTO

Tämä on projektisuunnitelma liittyen musiikin työpajojen organisointiin varhaiskasvatukselle Loistavaa! – lasten ja nuorten kulttuuriviikon (6.–13.11.2011) aikana. Projekti on sosionomiopiskelija Elina Hulkon opinnäytetyöprojekti yhteistyössä Loistavaa! – lasten ja nuorten kulttuuriviikon projektiryhmän kanssa. Loistavaa! on syksyinen kulttuuriviikko lapsille, nuorille ja heidän perheilleen Kokkolassa. Se avaa oven taiteen maailmaan ja antaa mahdollisuuden tulla nauttimaan lapsille ja nuorille suunnatusta ohjelmasta.

Idea opinnäytetyöni aihepiiristä lähti ajatuksesta, että halusin yhdistää varhaiskasvatuksen opinnot ja musiikin osaamiseni yhteen. Rajaaminen varhaiskasvatukseen ja musiikkiin lähti myös olettamuksesta, että päiväkodeissa voitaisiin käyttää enemmänkin musiikkia arjen keskellä. Musiikin yhdistäminen varhaiskasvatukseen oli myös luonteva valinta, sillä musiikki tukee lapsen kokonaisvaltaista kehitystä. Lapset ovat tottuneet kuulemaan ympäristössään erilaisia rytmien ja sävelten muodostamia musiikillisia elementtejä jo esimerkiksi kohtuun kuullusta sydämen sykkeestä alkaen.

Loistavaa! – lasten ja nuorten kulttuuriviikko järjestettiin ensimmäisen kerran syksyllä 2010. Tuolloin lapsille suunnattuja tapahtumia olivat esimerkiksi satutunti, Keski-Pohjanmaan Kamariorkesterin eläintenkarvenaali lastenkonsertti, yhteinen kuva- ja tarinapaja, sekä lasten musiikkitapahtuma varhaiskasvatukselle Kipinää kavereihin ja kopiinaa kenkiin. Tämän hetkisen suunnitelman mukaan kulttuuriviikko toteutuu myös 2011.

Opinnäytetyöni alun suunnitteluvaiheen aikana huomasin, että voisin yhdistää ideani musiikin työpajoista jo valmiiseen kokonaisuuteen. Vuonna 2010 järjestetyllä kulttuuriviikolla oli tapahtumia lapsille, mutta monet niistä eivät soveltuneet alle kouluikäisille lapsille ikäraajansa takia. Kulttuuriviikolta kerätty palaute kertoi, että tapahtumia olisi hyvä olla enemmän myös perheen pienimmille. Kokkolan kaupungin varhaiskasvatuksen puoli halusi ehdottomasti kehittää kulttuuriviikkoa monipuolistamalla varhaiskasvatuksen ohjelmaa ja osallistumista. Musiikin työpajojen lisääminen varhaiskasvatukselle lähti siis myös työelämän tarpeesta ja aihe on sopiva opinnäytetyöprojektiksi. Edellä olevan takia haluan musiikin työpajojen kehittämällä tarjota lapsille jotain erilaista ja jännittävää musiikin kautta.

Huomasin, että musiikki on monellakin tapaa perusteltu kehittämisalue varhaiskasvatuksen alueella. Musiikki on yksi osa-alue esteettisen ja eettisen varhaiskasvatuksen orientaatioissa, joka on myös Kokkolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmassa. Lisäksi aiheelleni on perusteluna Kokkolan kaupungin kulttuuripoliittinen strategia 2015, jonka tavoitteena on tuottaa uusia taide-elämyksiä ja kulttuuripalveluja kuntalaisille. Loistavaa! – lasten ja nuorten kulttuuriviikon toteuttaminen on mielestäni erittäin tärkeä asia, sillä se osaltaan antaa kuntalaisille mahdollisuuden nauttia kulttuurista. Myös Kokkolan kaupungin strategiassa 2009–2013 on tavoitteet, että Kokkola on monipuolinen ja vetovoimainen kulttuurikeskus ja kulttuuripalveluiden käyttäjämäärä kasvaisi.

Yhteiskunnan teknologisen muutoksen myötä lapset kasvavat erilaisten laitteiden tuottamassa ääniympäristössä ja kuulevat elävää musiikkia harvemmin. Televisio ja tietokone ovat suuri osa lapsen elämää ja äänimaailmaa ja vain harva lapsi on käynyt kuuntelemassa elävää musiikkia konsertissa. Musiikin työpajat tuovat lapsille suurenmoisen tilaisuuden toimia musiikin parissa osallistuen, tutustuen ja ihmetellen.

Oma musiikillinen matkani alkoi vuonna 1995, kun aloitin musiikkileikkikoulussa ja siitä lähtien olen ollut mukana monenlaisissa musiikillisissa projekteissa. Erityisesti yhdessä tekeminen ja ryhmässä toimiminen on aina ollut minulle antoisaa. Jo varhaisesta lapsuudestani lähtien olen viettänyt monia iloisia musiikillisia hetkiä ja haluan nyt jakaa palasen siitä ilosta myös tämän päivän lapsille. Toivon, että tällä opinnäytetyöprojektillä pystyn antamaan lapsille musiikillisen elämyksen, joka jää hienona kokemuksena heidän mieleensä. Vuonna 2009 valmistuin muusikoksi Keski-Pohjanmaan konservatoriosta, eli omat taustani vaikuttivat pitkälti myös opinnäytetyöni aiheen valintaan.

Haluan kehittää tietojani ja taitojani varhaiskasvatuksen parissa ja osoittaa musiikin osaamistani tämän opinnäytetyöprojektin avulla. Uskon myös, että tämä opinnäytetyöprojekti rakentaa luontevan sillan opintojeni ja tulevan työelämän välille, ja antaa minulle näkyvyyttä varhaiskasvatuksen puolella. Tämä opinnäytetyöprojekti on erittäin hyödyllinen musiikin osaamiseni yhdistämiseksi varhaiskasvatukseen osana sosiaalialan koulutusta. Tämä projekti on opinnäytetyöni ja tavoitteenani on valmistua joulukuussa 2012 sosionomiksi. Opinnäytetyöni on projektimuotoinen opinnäytetyö, sillä haen myös lastentarhanopettajan kelpoisuutta. Mielestäni opinnäytetyön rajaaminen varhaiskasvatukseen ja musiikkiin tukee ammatillista kasvuani ja osaamistani, sekä kehittymistäni kohti asiantuntijuutta.

2 PROJEKTIN KUVAUS JA TAVOITTEET

Projektin onnistumisen kannalta merkittäviä ovat tavoitteet, suunnitelmallisuus, aikataulunhallinta, yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot ja dokumentointitaidot. Jokainen osa-alue on kokonaisuuden onnistumisen kannalta erittäin merkittävä. Seuraavissa kappaleissa avaan projektia ja sen tavoitteita kokonaisuudessaan enemmän.

Tämän opinnäytetyöprojektin konkreettinen päätavoite on toteuttaa Loistavaa! – lasten ja nuorten kulttuuriviikon yhteydessä musiikin työpajoja varhaiskasvatukselle ja lisätä varhaiskasvatuksen näkyvyyttä kulttuuriviikolla. Toteutus on tämänhetkisen suunnitelman mukaan kulttuuriviikolla 6.–13.11.2011.

Musiikin työpajat antavat varhaiskasvatus ikäisille, alle kouluikäisille lapsille mahdollisuuden tutustua musiikkiin kuunnellen ja ihmetellen, mutta myös leikkien ja laulaen. Yhdistän työpajoissa musiikkia, leikkiä ja liikuntaa hyödyntämällä lisäksi lasten mielikuvitusta. Yhdessä tekemisen etuna on jokaisen lapsen osallisuuden lisääminen ja vuorovaikutus ryhmän muiden jäsenten kanssa. Musiikin työpajat ovat onnistuneita, mikäli ne antavat lapselle onnistumisen kokemuksen ja kehityksen kannalta tärkeitä mielihyvän ja ilon kokemuksia. Tarkoituksena on, että päiväkotien työntekijät osallistuvat työpajoihin valvovina silminä ja tarvittaessa ohjaajina. Toivon myös, että työntekijät saavat musiikin työpajoista esimerkkejä musiikin käyttämiseen päiväkotien arjessa. Musiikin käyttämisessä vain mielikuvitus on rajana!

Kappaleessa *toteutussuunnitelma* kuvaan konkreettisemmin musiikin työpajojen käytäntöä.

Olen koontanut tämän opinnäytetyöprojektin tavoitteet asiakkaan, organisaation ja minun näkökulmastani kokonaisuuden hahmottamiseksi. Seuraava kuvio koostuu tulostavoitteista, prosessitavoitteista ja oppimistavoitteista jokaisen toimijan kannalta.

	Lapset	Kokkolan kaupungin varhaiskasvatus	Opinnäytetyön tekijä
Tulostavoite	Uusi hieno elämys Iloa ja jotain uutta las- ten arkeen Onnistumisen elämys Keskittymiskyvyn lisääntyminen	Musiikin työpajojen toteuttaminen kulttuu- riviikolla	Sosionomi (AMK) tutkinto Opinnäytetyön lop- puun saattaminen Musiikin työpajojen toteutus kulttuurivii- kolla Lasten osallisuuden lisääminen
Toiminnallinen tavoite	Osallisuuden lisään- tyminen Sosiaalistuminen, vuorovaikutus Yhdessä tekeminen ja ryhmän jäsenenä toi- miminen Musiikkiin tutustumi- nen	Varhaiskasvatuksen näkyvyyden ja osalli- suuden lisääminen kulttuuriviikolla	Musiikin työpajojen suunnittelu ja arvi- ointi Tutustuminen työelä- män toimijoihin ja kontaktien luominen Suunnittelu kokouk- set Aihepiiri seminaari Projektisuunnitelma Raportointi, doku- mentointi Musiikin ammatilli- suuden hyödyntämi- nen
Oppimistavoite	Innostuksen lisäänty- minen musiikkia koh- taan Musiikin, leikin ja liikunnan yhdistämi- nen Itsetunnon kohottami- nen Tunteiden ilmaisu eläytymisen ja mieli- kuvien kautta Suvaitsevaisuus ja säännöt ryhmässä	Musiikin ja varhais- kasvatuksen yhdistä- misen kehittäminen tulevaisuudessa kult- tuuriviikolla Musiikin työpajojen lisääminen vuosittai- seen ohjelmaan Musiikin psyykkisen arvon huomioiminen Ajatuksia musiikin käyttämiseen päivä- kodin työntekijöille → musiikin käytön li- sääntyminen päiväko- tien arjessa	Projekti osaamisen kehittyminen Ammatillinen kasvu Varhaiskasvatus osaamisen lisäänty- minen Sosionomi (AMK) kompetenssit Ryhmän ohjaus taito- jen lisääntyminen Yhteistyö- ja vuoro- vaikutustaitojen li- sääntyminen Itsevarmuuden li- sääntyminen Oman työn kehittä- minen ja arviointi

Kuvio 1. Projektin tavoitteet

2.1 Tulosten määrittely

Projektin onnistumisen määrittelemiseksi toteutuksen arviointi on keskeistä. Kerään palautetta musiikin työpajoista lapsilta ja päiväkotien työntekijöiltä. Mielestäni musiikin työpajat ovat olleet hedelmällisiä, jos niitä on mahdollisuus jatkaa tulevaisuudessa Loistavaa! – lasten ja nuorten kulttuuriviikon yhteydessä. Musiikin työpajoista saatu palaute auttaa varmasti myös toiminnan kehittämässä tulevaisuudessa. Teen saadusta palautteesta koosteen, jonka käymme läpi projektiryhmässä projektin loppu puolella. Kooste palautteesta tulee liitteeksi valmiiseen opinnäytetyöraporttiin.

Kerään lapsilta palautteen välittömänä palautteena musiikin työpajan lopussa. Kysyn lapsilta muun muassa sitä, miten he viihtyneet työpajoissa ja onko niissä ollut mukavaa. Lasten palaute on yleensä suoraa, joten saan varmasti myös niiden kautta kehittämissideoita. Teen päiväkotien työntekijöille erillisen palautelomakkeen, jonka he voivat täyttää musiikin työpajojen jälkeen. Kehitän omaa toimintaani saadun palautteen pohjalta jo kulttuuriviikon edetessä.

Kokoan jokaiselta musiikin työpajakerralta omia mietteitäni itsearviointina kaavioon, jossa havainnoin omaa toimintaani ja lasten osallistumista. Arvioin työpajojen sujuvuutta, niiden mielekkyyttä lasten kannalta ja yleistä ilmapiiriä. Kaavioiden tarkoituksena on tukea omaa ammatillista kasvuani ja ryhmänohjaustaitojeni kehittymistä. Näin saatuja aikaansaannoksia voin verrata sosionomin kompetensseihin sekä sosiaalialan koulutusohjelman tavoitteisiin.

2.2 Projektissa huomioon otettavat standardit, viranomaismääräykset, lainsäädäntö, tekijänoikeudet, sopimukset ym.

- Kokkolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma
- Varhaiskasvatus orientaatiot
- Valtakunnallinen varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelma
- Kokkolan kaupungin kulttuuripoliittinen strategia 2015
- Kokkolan kaupungin strategia 2009–2013
- Päivähoitolaki

Tämä kohta tarkentuu vielä opinnäytetyöprojektin edetessä.

2.3 Tietoperusta

Tämän projektipinnäytetyön tietoperusta kiinnittyy vahvasti varhaiskasvatukseen ja varhaisiän musiikkikasvatukseen. Tarkastelen siis varhaisiän musiikkikasvatusta osana varhaiskasvatusta. Vertaan projektipinnäytetyössäni lapsen yleistä kehitystä ja lapsen musiikillista kehitystä. Käsittelen myös sitä, miten musiikki tukee lapsen kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä.

Projektipinnäytetyöni keskeisimpänä osa-alueena on myös omien ohjaustaitojeni kehittäminen käytännön kautta. Pyrin antamaan lapsille tärkeitä onnistumisen ja osallistumisen tunteita, jotka vahvistavat itsetunnon kehittymistä. Projektipinnäytetyölläni tarjoan lapsille mahdollisuuden aktiiviseen toimintaan ryhmässä.

Projektipinnäytetyössäni perehdyn myös projektiosaamiseen liittyvään kirjallisuuteen. Yhtenä tavoitteenani on oman projektiosaamiseni kehittyminen.

3 PROJEKTIORGANISAATIO

3.1 Projektin yhteistyötahot

Loistavaa! – lasten ja nuorten kulttuuriviikon yhteistyötahot koostuvat yli kahdestakymmenestä lasten ja nuorten kulttuurin ja taidekasvatuksen toimijasta. Vuonna 2010 kulttuuriviikon suunnittelivat ja järjestivät Kokkolan lasten ja nuorten kuvataidekoulu, Taito Keski-Pohjanmaa, Kokkolan estraditaiteenkoulu, Kokkolan seudun opiston tanssiopetus, Keski-Pohjanmaan Balettiopisto, Keski-Pohjanmaan Kamariorkesteri, Keski-Pohjanmaan konservatorio, Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulun taiteen yksikkö, Kokkolan kaupungin varhaiskasvatus, kulttuuripalvelut, kaupunginkirjasto, kaupunginteatteri ja museotoimi, Kuperkeikka- ja projektorihanke, Visu ry, Lieskat - Flammor ry, Keratiimi ry ja Osta Elämä ry/Akkuna.

Projektin toimijat vuoden 2011 toteutuksessa varmistuvat prosessin edetessä. Toimijat ovat pääosin samat kuin edellisenä vuonna, mutta yhteistyökumppaneita tulee lisää ja jää myös pois.

3.2 Projektiryhmä

Minun opinnäytetyöprojektini, musiikillisten työpajojen, tilaajana on Kokkolan kaupungin varhaiskasvatus. Kehitystarpeesta ja toteutuksen suunnittelusta olen keskustellut etupäässä Kokkolan kaupungin varhaiskasvatustoiminnan koordinaattorin, Satu Forsbergin kanssa.

Loistavaa! – lasten ja nuorten kulttuuriviikon organisoinnissa on mukana monta yksittäistä projektiryhmää ja kokonaisuuden tilaajana on Kokkolan kaupunki. Jokainen ryhmä on vastuussa eri osa-alueista kulttuuriviikon kokonaisuuden onnistumiseksi. Myös musiikillisten työpajojen järjestämisessä on oma projektiryhmä, jonka vastaavana henkilönä toimii sosionomiopiskelija Elina Hulkko. Lisäksi ryhmään kuuluvat opinnäytetyön ohjaava opettaja Anne Jaakonaho Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulusta ja Kokkolan kaupungin varhaiskasvatustoiminnan koordinaattori Satu Forsberg.

Projektiryhmä kokoontuu suunnittelemaan projektia ensimmäisen kerran jo keväällä 2011, jotta kokonaisuudesta saadaan selkeä kuva. Kulttuuriviikon aikataulurunko, alustava ohjelma ja projektisuunnitelma valmistuvat toukokuussa 2011. Alustavia suunnitelmia voidaan tarkentaa vielä projektin edetessä, ja siitä tiedotetaan koko projektiryhmälle. Projektiryhmän päämääränä on projektitavoitteiden, tehtäväsisältöjen ja aikataulujen tarkentuminen. Kokoontuminen ei ole aina tarpeellista, vaan käymme keskustelua myös sähköpostin ja puhelimen välityksellä. Päävastuu sekä sisäisestä, että ulkoisesta tiedottamisesta on opinnäytetyön laatijalla.

3.3 Yhteyshenkilöt

Alustavasti yhteyshenkilöiden lista näyttää seuraavalta.

Opinnäytetyön tekijä Elina Hulkko (elina.hulkko@cou.fi) Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu.

Varhaiskasvatustoiminnan koordinaattori Satu Forsberg (satu.forsberg@kokkola.fi) Kokkolan kaupunki, varhaiskasvatus. Opinnäytetyön toimeksiantaja ja työelämäohjaaja.

Lehtori Anne Jaakonaho (anne.jaakonaho@cou.fi) Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyön ohjaaja.

4 TOTEUTUSSUUNNITELMA

Loistavaa! – lasten ja nuorten kulttuuriviikon aikataulurunko ja alustava ohjelma muotoutuvat toukokuun 2011 aikana. Projektin yhteistyötahojen ensimmäinen yhteinen kokous pidetään 12.5.2011. Tieto musiikin työpajoista lähetetään päiväkotiyksiköihin kesäkuussa, ja pyydän työntekijöitä varmistamaan ryhmien osallistumisen syyskuuhun mennessä. Kaikki aikataulurungossa mainitut päiväkodit ovat olleet alustavasti kiinnostuneita. Osallistuvat ryhmät ja aikataulurunko voivat muuttua vielä esimerkiksi ryhmäkokojen mukaan.

Työntilaajan toivomuksesta pidän Loistavaa! – lasten ja nuorten kulttuuriviikon avajaispäivänä 6.11. kaksi musiikkituokiota perheen pienimmille. Ajatuksena on, että avajaistilaisuus ei olisi liian pitkä perheen pienimmille ja he pääsisivät heti toimimaan. Avajaisten yhteydessä toteutettavat musiikkituokiot ovat avoimia kaiken ikäisille. Toteutus on Kokkolan Kaupungintalon Kaarlela-salissa ja ne ovat kestoltaan noin puoli tuntia.

4.1 Toteutus ja rajaus

Kokkolassa on yhteensä 19 päiväkotia ja sen lisäksi yksityinen päivähoito, ostopalvelupäiväkodit, ryhmäperhepäivähoito ja perhepäivähoitajat (www.kokkola.fi). Työntilaajan toivomuksena oli, että opinnäytetyöprojektin toteutus vietäisiin mahdollisimman moneen päiväkotiin, jotta mahdollisimman moni lapsi saisi siitä hyödyn. Kulttuuriviikko järjestetään 6.-13.11., joten toteutusaika, päiväkotien määrä ja työntilaajan toive eivät kohtaa.

Rajasin musiikin työpajoihin osallistuvat päiväkotiryhmät kunnallisten ja suomenkielisten päiväkotien, päiväkodin sijainnin ja lapsiryhmien iän mukaan. Rajaaminen oli mielestäni haastavin vaihe tähän mennessä, sillä johonkin raja kuitenkin piti vetää. Alun perin ajatuksena oli viedä toteutus myös maakuntaan (Kälviä, Ullava ja Lohtaja), mutta päädyin siihen, että ehdin käydä useamman päiväkodin, mikäli kierrän Kanta-Kokkolan alueella.

Aluksi suunnitelmani oli pitää musiikin työpajat Keski-Pohjanmaan konservatorion musiikkileikkikoulu luokassa, mutta päädyin siihen, että kierrän jokaisessa päiväkodissa erikseen, sillä se on lasten ja työntekijöiden kannalta helpompi. Matkakustannusten minimoimiseksi päiväkotien sijainti nousi tärkeimmäksi rajaus syyksi.

Musiikin työpajoihin osallistuu kerrallaan yhden päiväkodin vanhimman ryhmän lapset ja työntekijät. Mikäli ryhmät ovat liian isoja, jaan lapset kahteen pienryhmään. Varmistan ryhmien koot myöhemmin, ja päivitän aikataulun, mikäli siihen tulee muutoksia. Alustavasti olen suunnitellut, että ryhmäkoko olisi hyvä olla noin 10–15 lasta. Ryhmäkoko ei saa olla liian iso, jotta tilanne olisi hallittu ja pystyn ohjaamaan lapsia yksilöllisestikin. Yhden työpajan kesto on noin 45 minuuttia, jotta aika ei olisi liian pitkä ja lapset jaksavat keskittyä. Työpajan kokonaiskesto koostuu muutamasta toimintajaksosta.

Musiikin työpajojen tarkoituksena on tutustuttaa lapset musiikkiin ja nostattaa innostus musiikkia kohtaan. Pienryhmässä on myös hyvä opetella ryhmässä toimimisen taitoja ja sosiaalistumista ikätovereihin musiikillisen vuorovaikutuksen ja yhdessä tekemisen myötä. Musiikin psyykinen arvo on huomattava, sillä yhdessä tekeminen auttaa ryhmähengen syntymistä, ja sen myötä jokainen lapsi saa vaikuttaa ryhmässä ja opetella sosiaalisia taitoja. Haluan luoda jokaiselle lapselle osallistumisen, vaikuttamisen ja onnistumisen mahdollisuuden. Mielestäni musiikkikasvatuksessa on onnistuttu, jos se on antanut lapselle onnistumisen elämyksen. Musiikki antaa mahdollisuuden myös lasten eläytymiseen ja luovuuteen erilaisten mielikuvien kautta. Käytän työpajoissa paljon tarinamuotoisia lauluja ja leikkejä, jotta lapset saavat eläytyä. Musiikin työpajoissa lasten ei tarvitse osata esimerkiksi laulaa tai soittaa, sillä työpajoissa musiikki on enemmänkin työväline kuin itse tarkoitus. Musiikki auttaa luomaan pienryhmässä mukavan, positiivisen ja sosiaalisen tunteen. Ajatuksenani on vuorotella lasten aktiivisen toimimisen ja keskittymistä vaativien, ohjauksellisempien osioiden välillä.

Koska jokainen ryhmä on erilainen, minun ohjaajana täytyy olla muuntautumiskykyinen. Jokainen työpaja on tietyllä tavalla ainutkertainen, sillä ryhmä vaihtuu jokaisella kerralla. Minulla on tietty runko, jonka pohjalle rakennan jokaisen työpajan, mutta muutan tilanteita tarvittaessa lasten toiminnan mukaan. Suunnittelen etukäteen jokaiselle toiminnalle vaihtoehdon, mikäli niitä ei voi toteuttaa ryhmässä jostakin syystä. En pääse arvioimaan ryhmätoiminnan kehittymistä työpajoissa, sillä jokainen ryhmä osallistuu musiikin työpajaan vain kerran. Ajatuksena on kuitenkin, etteivät musiikin työpajoissa tehdyt asiat jäisi lapsille vain kertaluontoisiksi. Kokoan päiväkotien henkilökunnalle leikeistä ja lauluista ohjeet tekijänoikeuslain määrittelemissä puitteissa. Ohjeet auttaisivat henkilökuntaa jatkossa hyödyntämään niitä asioita, joista lapset pitivät eniten työpajoissa. Työpajoissa myös henkilökunnalle on tarkoitus antaa vinkkejä musiikin käyttämiseen arjessa.

4.2 Aikataulu ja työvaiheet

Syksy 2010

Opinnäytetyöprosessi pyörähti käyntiin suunnitteluvaiheen, aihepiirin valinnan, aiheen rajauksen, sekä luokassa toteutetun aihepiiriseminaarin myötä. Huomasin miten vaikeaa opinnäytetyötä oli rajata, sillä minulla oli paljon hyviä vaihtoehtoja käsittekarttojen muodossa. Minun opinnäytetyössäni on kuitenkin selkeä rajaus varhaiskasvatukseen ja projektiin, sillä haen lastentarhanopettajan kelpoisuutta. Suunnitteluvaihe oli melkoisen haastava, sillä päävastuu erilaisten vaihtoehtojen hyvien ja huonojen puolien puntaroinnista oli luonnollisesti minulla. Suunnitteluvaiheesta eteenpäin pääseminen oli ensimmäinen haaste alkavassa projektissani. Koko opinnäytetyön ajan kirjoitan oppimispäiväkirjaa, jossa pohdin projektin etenemistä.

Kevät 2011

Jatkan opinnäytetyön rajaamista ja muotoilen ensimmäisiä suunnitelmia kokonaisuudesta. Teen kevään edetessä projektisuunnitelman palautettavaksi opinnäytetyön ohjaajalleni ja työntilajalle. Käyn opinnäytetyön ohjauksessa säännöllisesti, jotta suunnitelmani hahmotuu selkeäksi kokonaisuudeksi. Huhtikuussa 2011 on ensimmäinen neuvottelu työelämän ohjaajan kanssa. Tätä ennen olin yhteydessä kulttuuritoimenjohtajaan Sampo Purontaukseen, joka antoi luvan suunnitelman jatkamiseen. Kevään aikana osallistun projektiryhmän kokouksiin, liittyen kulttuuriviikon suunnitteluun ja toteutukseen. Laadin opinnäytetyösovimuksen ja tutkimuslupa-anomuksen. Aiheen hyväksyntä ja päätös opinnäytetyön ohjaajasta varmistuu koululta.

- 19.4.11 ensimmäinen kokous projektiopinnäytetyön tavoitteista ja toteutuksesta Satu Forsbergin kanssa
- 27.4.11 alustava aikataulusuunnitelma Satu Forsbergille
- 12.5.11 kulttuuriviikon projektiryhmien ensimmäinen yhteinen kokous, opinnäytetyöprojektin esitleminen projektiorganisaatiolle
- 19.5.11 musiikin työpajojen esittely varhaiskasvatuksen työryhmälle
- 26.5.11 projektisuunnitelma seminaari koululla ja projektisuunnitelman palautus
- 26.5.11 alustava projektisuunnitelma Satu Forsbergille
- 1.6.2011 ensimmäinen tiedotustilaisuus Loistavaa! – lasten ja nuorten kulttuuriviikosta
- Kesäkuussa 2011 tieto päiväkoteihin musiikin työpajoista

Syksy 2011

Projektin konkreettisen toteutuksen aika on Loistavaa! – lasten ja nuorten kulttuuriviikolla 6.–13.11.2011. Kerään palautetta lapsilta ja päiväkotien työntekijöiltä. Kokoan omasta toiminnastani ja palautteesta koosteen. Teen väliraportoinnin. Aloitan opinnäytetyöraportin kirjoittamisen.

- Syyskuussa 2011 päiväkotien varmistus osallistumisesta musiikin työpajoihin
- Aikataulun päivittäminen musiikin työpajojen suhteen → ryhmä koot?
- 2.9.2011 aineisto tarkennus (tarvittavat materiaalit?) jokaiselta toimijalta Sampo Purontaukselle
- 15.9.2011 kulttuuriviikon projektiryhmien yhteinen kokous, viimeisimmän ohjelman päivitys ja lukkoon lyöminen
- 19.9.2011 varhaiskasvatuksen työryhmän kokous

Kevät 2012

Syvennyksen opinnäytetyön raportin kirjoittamiseen ja kokoan opinnäytetyöhön liittyvät palaset yhteen. Reflektoin omaa oppimistani koko opinnäytetyön ajalta oppimispäiväkirjan muodossa. Syvennyksen myös palautteesta tekemääni koosteeseen ja esitän sen projektiryhmälle.

Syksy 2012

Opinnäytetyöprosessi on tullut päätökseen ja jätän valmiin opinnäytetyön hyväksyttäväksi syyskuussa 2012. Esitän opinnäytetyöprojektini loppuseminaarissa ja kirjoitan kypsyysnäytteen. Tässä vaiheessa ajatukseni on se, että saisin kirjallisen opinnäytetyöraportin valmiiksi jo kevään 2012 aikana.

4.3 Musiikin työpajojen alustava aikataulu

PÄIVÄ	PÄIVÄKOTI	IKÄ, RYHMÄ	KLO	PAIKKA
SU 6.11.	Loistavaa avajaiset, lauluhetket perheen pienimmille	Avoim	14.30–15.00 15.00–15.30	Kaupungintalo, kokoushuone Kaarlela
MA 7.11.	Halkokarin päiväkot	3-5 v. Pursimiehet 3-5 v. Fiskare	Aamupäivästä Iltapäivästä	Salmenhaantie 23, 67300 Kokkola
TI 8.11.	Tervanpolttajan päiväkot	3-5 v. Siniset 3-5 v. Keltaiset	Aamupäivästä Iltapäivästä	Tervanpolttajankatu 6, 67100 Kokkola
KE 9.11.	Tulliharjun päiväkot	3-5v. Satumaa 4-5v. Tarinatupa	Aamupäivästä Iltapäivästä	Libeckinkatu 32, 67200 Kokkola
TO 10.11.	Keltaviirin päiväkot (Avoimet ovet kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä)	3-4v. Satutupa 4-5v. Aarresaari	Aamupäivästä Iltapäivästä	Mariankatu 8, 67200 Kokkola
PE 11.11.	Hakalahden päiväkot	3-4v. Dinot 4-5v. Viiskarit	Aamupäivästä Iltapäivästä	Runeberginkatu 25–27, 67100 Kokkola
LA 12.11.				
SU 13.11.				

Kuvio 2. Musiikin työpajojen alustava aikataulu

Varmistan ryhmien koot myöhemmin, ja päivitän aikataulun, mikäli siihen tulee muutoksia. Ryhmäkoko olisi hyvä olla noin 10–15 lasta, joten jaan mahdollisesti ryhmät vielä pienryhmiin.

4.4 Musiikin työpajan alustava runko

Tarkoitukseni on suunnitella yksi toimiva ohjelmarunko, jonka mukaan toimin jokaisessa päiväkodissa. Alustavaan runkoon voi tulla vielä muutoksia opinnäytetyöprojektin edessä esimerkiksi lapsilta saadun välittömän palautteen mukaan. Lisäksi työpajan kokonaiskesto voi olla liian pitkä. Alustavasti musiikin työpajan runko näyttää kuitenkin seuraavalta.

Toiminta	Toteutus	Tavoite	Tarvittavat materiaalit
Motivointi toimintaan Arvioitu kesto: 3-5 min.	<ul style="list-style-type: none"> - Lapset tulevat paikalle ja ohjaan heidät istumaan puolikaareen lattialle. - Esittelen itseni. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tervetuloiltoivotus ja motivointi aiheeseen. - Positiivisen tunnelman luominen. - Hiljentymismerkin sopiminen ryhmässä. 	
1. Nimilaulu Arvioitu kesto: 10 min.	<ul style="list-style-type: none"> - Lapset istuvat puolikaareessa lattialla. - Ohjeistan leikin. - Lapset saavat vuorotellen valita kortin ”lorupussista”. - Lauletaan kunnes kaikki ovat saaneet sanoa oman nimensä. - Kitarasäestys. 	<ul style="list-style-type: none"> - Alkujännityksen laukaiseminen. - Ryhmän jäsenten esittely, tutustuminen, nimien opettelu. - Jokaisen huomiointi yksilönä. - Keskittyminen kuuntelemiseen (mikä väri lauletaan seuraavaksi?) 	<ul style="list-style-type: none"> - ”Lorupussi” jossa on värejä. - Laulun nuotit. - Kitara.
2. Jumppalaulu Arvioitu kesto: 10 min.	<ul style="list-style-type: none"> - Noustaan lattialta ylös seisomaan. - Ohjeistan liikuntaleikin. - Aluksi lauletaan hitaasti, jolloin kaikki oppivat melodian ja sanat. - Vauhti kiihtyy koko ajan loppua kohden. - Lopuksi ohjaan lapset istumaan puolikaareen lattialle. 	<ul style="list-style-type: none"> - Eläytyminen, mielikuvitus, luovuus. - Lapsia rohkaistaan eläytymään. - Leikkiminen. - Kehon tuntemus, koordinaatiokyky. - Tarkkaavaisuus → Keskittymis- ja kuuntelukyky. 	<ul style="list-style-type: none"> - Leikin ohje.

Toiminta	Toteutus	Tavoite	Tarvittavat materiaalit
3. Sormileikki. Missä on peukalo? Arvioitu kesto: 10 min.	<ul style="list-style-type: none"> - Lapset istuvat puolikaarella lattialla. - Aluksi ohjaaja lukee lorun ja lapset saavat arvata mihin asiaan seuraava laulu liittyy. - Opetellaan laulu yhdessä. - Yhdistetään lauluun sormileikki. 	<ul style="list-style-type: none"> - Laulaminen ja leikkiminen. - Mielikuvitus. - Toimiminen yhdessä. - Sormien opettelu / kertaus? - Aktiivinen osallistuminen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Loru. - Laulun nuotit. - Leikin ohje.
4. Laululeikki. Jos sul lysti on Arvioitu kesto: 5 min.	<ul style="list-style-type: none"> - Ohjaan lapset nousemaan ylös lattialta puolikaaren muotoon. - Ohjeistan leikin. - Lapset kuuntelevat mitä ohjaaja laulaa, ja leikkivät laulun mukaan. - Leikin myös itse mukana, jotta lapset saavat ottaa mallia tarvittaessa. - Lopuksi ohjaan lapset istumaan takaisin lattialle puolikaareen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ohjattu liikkuminen. - Yhdessä tekeminen, ryhmässä toimiminen, vuorovaikutus. - Musiikkiliikunta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Laulun nuotit. - Leikin ohje.
5. Äänipurkit Arvioitu kesto: 3-5 min.	<ul style="list-style-type: none"> - Lapset istuvat puolikaarella lattialla. - Jokainen saa valita oman purkin ohjaajan pussista (jokaista on kaksi samanlaista). - Heilutetaan purkkeja ja etsitään ryhmästä samanlainen ääni. - Parien löydyttyä, lapset voivat myös arvata mitä purkeissa on. - Vertaillaan eri materiaaleista lähtevää äänenväriä. Onko ääni esimerkiksi hiljainen vai kova? 	<ul style="list-style-type: none"> - Mielikuvitus. - Kuuntelu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Äänipurkki pussi.

Toiminta	Toteutus	Tavoite	Tarvittavat materiaalit
<p>6. Loppulaulu ja lasten palaute</p> <p>Arvioitu kesto: 5 min.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lapset istuvat puolikaarella lattialla. - Lauletaan kaikuna loppulaulu ja lapset saavat säestää sen ”soittimilla” edellisestä harjoituksesta. - Kitara säestys. 	<ul style="list-style-type: none"> - Musiikin työpajan ohjattu lopetus. - Laulaminen. - Soittaminen ja rytmitaju. - Musiikin mukaan improvisointia. - Palaute lapsilta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Äänipurkit. - Laulun nuotit. - Kitara.
<p>7. Hyvä minä!</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lapset istuvat puolikaarella lattialla. - Nostetaan toinen käsi ylös. - Taputetaan itseä olan yli selkään ja sanotaan hyvä minä! Kiitos! - Ohjaaja voi olla edessä mallina. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kiitos ja kehu lapsille. - Tyytyväisyys itseensä. - Kiitos itselle. - Lopetus. 	

Kuvio 3. Musiikillisen työpajan alustava runko

4.5 Markkinointi

Loistavaa! – lasten ja nuorten kulttuuriviikon tapahtumista kootaan Kokkolan kaupungin kulttuuripalveluiden toimesta esite, jossa mainitaan myös musiikin työpajat varhaiskasvatukselle. Esitteessä maininta on yleisellä tasolla, sillä musiikin työpajat ovat suunnattu vain varhaiskasvatukselle, ei avoimeksi tapahtumaksi. Lisäksi Loistavaa! – kulttuuriviikosta tehdään julisteet, joita levitetään Kokkolan alueelle. Tapahtuma tulee myös Kokkolan kaupungin Internet-sivun tapahtumakalenteriin.

Ensimmäinen Loistavaa! – lasten ja nuorten kulttuuriviikon tiedotustilaisuus järjestetään 1.6.2011. Tiedotusvälineet saavat alustavan aikataulurungon, viikosta kerrotaan yleisesti ja sen lisäksi kerron omista musiikin työpajoistani. Teen myös projektiopinnäytetyöhöni liittyvän lehdistötiedotteen myöhemmin syksyllä erikseen ja pyydän lehdistön paikalle johonkin musiikin työpajaan. Alustavasti olen suunnitellut lähettäväni tiedotteen Keskipohjanmaalle, Kokkola-lehdelle ja Radio Pohjanmaalle sekä Pohjanmaan uutisiin.

4.6 Projektin potentiaaliset ongelmat ja riskit

Seuraavassa kuviossa kuvaan projektin potentiaalisia ongelmia ja riskejä. Pyrin kartoittamaan niiden toteutumisen todennäköisyyttä ja mahdollisen toteutumisen aiheuttamien ongelmien vakavuutta projektin etenemiselle.

Ongelma tai riski	Todennäköisyys	Vakavuus
Kulttuuriviikko ei toteudu	Hyvin epätodennäköinen	Erittäin suuri, edellyttää varasuunnitelmaa
Alustavat, suulliset sopimukset peruuntuvat	Epätodennäköinen	Erittäin suuri, edellyttää varasuunnitelmaa
Aikataulusuunnitelma ei pidä tai se on liian tiukka	Melko epätodennäköinen	Suuri, koska opintojen eteneminen hidastuu ja tutkinto viivästyy
Päiväkodit eivät halua osallistua musiikin työpajoihin	Hyvin epätodennäköinen	Vähäinen, mutta edellyttää varasuunnitelmaa
Rahoituksen riittämättömyys	Melko epätodennäköinen	Vähäinen, mutta edellyttää suunnitelman tarkistusta
Henkilökohtainen riski (esim. sairastuminen)	Melko epätodennäköinen	Erittäin suuri, koska opintojen eteneminen hidastuu ja tutkinto viivästyy

Kuvio 4. Riskikartoitus

Riskikartoituksen perusteella minulla on toissijaisena suunnitelmana musiikki-interventioiden organisointi johonkin yksittäiseen päiväkotiin pidemmällä aika jännteellä. Mikäli Loistavaa! – lasten ja nuorten kulttuuriviikon toteutus ei onnistu, suunnittelen tätä aihetta lisää. Aiheena olisi kuitenkin musiikin ja varhaiskasvatuksen yhdistäminen toisiinsa.

5 PROJEKTIBUDJETTI

5.1 Menot

Musiikin työpajojen järjestämisen pääajatuksena on se, että ne ovat maksuttomia lapsille. Työpajojen maksuttomuus edistää sitä, että kaikilla on tasa-arvoinen mahdollisuus osallistua. Pyrin organisoimaan oman toimintani niin, että siitä ei kerry kuluja. Esimerkiksi pyrin ottamaan yhteyttä toimijoihin ensisijaisesti sähköpostilla, että vältän puhelinkulut. Päädyin siihen, että kierrän jokaisessa päiväkodissa erikseen, joten tilojen vuokrasta ei aiheudu kustannuksia. Musiikin työpajojen mainonta kustannukset selviävät myöhemmin. Tällä hetkellä suunnitelmassa on, että mainonta tapahtuu yleisellä tasolla, eikä musiikin työpajoja mainosteta erikseen.

Tämä kohta tarkentuu opinnäytetyöprojektin edetessä, ja kirjaan ylös kaikki taloudelliset kulut.

5.2 Tulot

Loistavaa! – lasten ja nuorten kulttuuriviikko on Kokkolan kaupungin järjestämä tapahtuma, jolla ei ole tuloja. Tavoitteena on jokaisen toimijan nolla budjetti. Kulttuuriviikon toimijat vastaavat omista menoistaan, mutta avustuksia on kuitenkin mahdollista hakea esimerkiksi matkakorvauksiin ja mainontaan. Kokkolan kulttuuri- ja nuorisotoimen lautakunta voi myöntää myös projektiavustuksen kulttuuritoimintaan, mutta tällä hetkellä en koe hakemusta tarpeelliseksi.

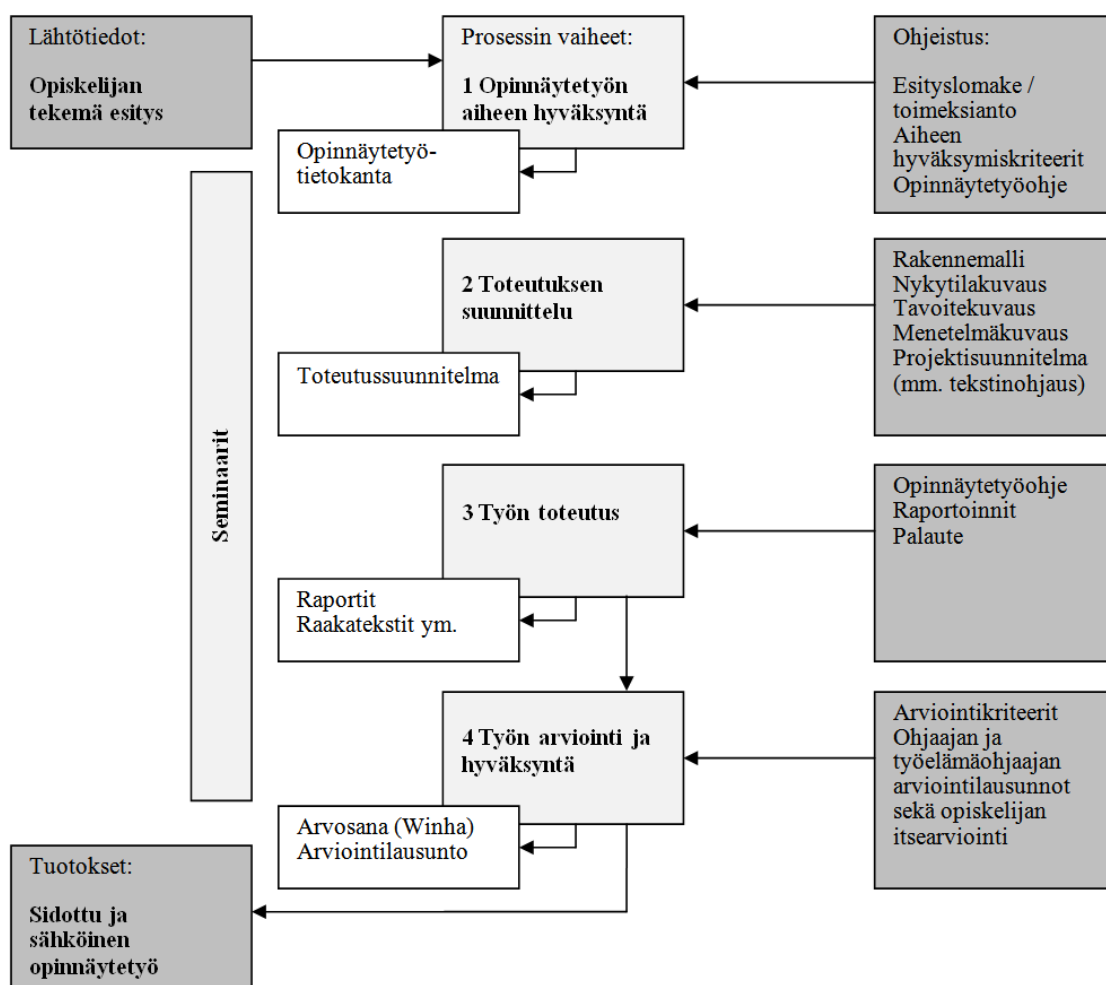
5.3 Resurssit

Projektiopinnäytetyöni laajuus on 15 opintopistettä kokonaisuudessaan. Pyrin pitämään kiinni tästä rajasta. Suunnitteluosuus on 80 % kokonaisuudesta ja toteutukseen, arviointiin ja loppu yhteenvetoon olen varannut 20 % kokonaisuudesta.

6 OHJAUSSUUNNITELMA

Tämän opinnäytetyöprojektin loppuraportti on valmis opinnäytetyö, jonka toimitan Kokkolan kaupungin varhaiskasvatukselle ja Koulutus kirjastoon.

Seuraavana on kuvaus opinnäytetyön etenemisestä Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulun opinnäytetyön ohjeen mukaisesti.

Kuvio 5. Prosessikuvaus Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulun opinnäytetyön ohjeesta

KIRJALLISUUS

Ambjörnsen, R. & Doornbos, T. 2002. Kukkuluuruu ja muita muskari-ikäisten lempilauluja ja –leikkejä. Helsinki: WSOY.

Bojner-Horwitz, E. & Bojner G. 2007. Mielihyvää musiikista. Helsinki: WSOY.

Eerola, K. & Ruokonen, I. 1997. Pikkuväen musiikki. 2. painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Einon, D. 2003. Luova lapsi. Kannusta lasta käyttämään luontaisia lahjojaan ja löytämään luovuuden monet muodot. Hämeenlinna: Karisto.

Hakala, J. 2004. Opinnäytetyöopas ammattikorkeakouluille. 2. painos. Helsinki: Gaudeamus.

Hakala, J. 1998. Opinnäyte luovasti – kehittämis- ja tutkimustyön opas. Helsinki: Gaudeamus.

Hongisto-Åberg, M., Lindeberg-Piironen, A. & Mäkinen, L. 2001. Musiikki varhaiskasvatuksessa. 4. painos. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Hujala, E., Puroila, A-M., Parrila S. & Nivala, V. 2007. Päivähoidosta varhaiskasvatukseen. Hyvinkää: Edufim.

Intohimosalaatti. Leikkejä ja muita toiminnallisia menetelmiä. 2006. Toim. Hyppönen, M. & Linnossuo, O. Saarijärvi: Saarijärven Offset Oy.

Karppinen, S., Puurula, A. & Ruokonen, I. 2001. Taiteen ja leikin lumous. Helsinki: Finn Lectura Oy Ab.

Kivelä-Taskinen, E. & Setälä, H. 2006. Rytmikylpy. 2. painos. Helsinki: Edita Prima Oy.

Kokkolan kaupungin kulttuuripoliittinen strategia 2015. Pdf-tiedosto. Saatavissa: https://www.kokkola.fi/hallinto/strategiat/kulttuuripoliittinen_strategia/fi_FI/kulttuuripoliittinen_strategia/ Luettu 13.12.2010

Kokkolan kaupungin varhaiskasvatuspalvelujen strategia 2009–2013. Saatavissa: https://www.kokkola.fi/hallinto/strategiat/sivistystoimen_strategiat/varhaiskasvatus_strategia/fi_FI/varhaiskasvatus_strategia/ Luettu 7.9.2011.

Kokkolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma. 2010. Pdf-tiedosto. Saatavissa: https://www.kokkola.fi/perusturva/paivahoito/fi_FI/paivahoito/files/83548458459416129/default/kokkola_vasu_2010.pdf Luettu 29.4.2011

Kokkolassa parasta aikaa, Kokkolan kaupungin strategia 2009-2013. 2009. Pdf-tiedosto. Saatavissa:

https://www.kokkola.fi/hallinto/strategiat/kaupungin_strategia/fi_FI/kaupungin_strategia/
Luettu 1.12.2010

Laine, A., Ruishalme, O., Salervo, P., Sivén, T. & Välimäki, P. 2009. Opi ja ohjaa sosiaali- ja terveystalalla. Helsinki: WSOY.

Leskinen, E. 2009. Ryhmä toimimaan! Vinkkejä tutustumiseen, oppimiseen ja yhteistyöhön. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Lindholm, A. 2007. Toiminta, tutkimus ja toimintatutkimus. HAMKin opinnäytetyöjulkaisuja 15/2007. Pdf-tiedosto. Saatavissa:
http://portal.hamk.fi/portal/page/portal/HAMKJulkisetDokumentit/Yleisopalvelut/Julkaisuopalvelut/Kirjat/opetus_ohjaus_ja_osaaminen/Toiminta_tutkimus_ja_toimintatutkimus.pdf
Luettu 1.4.2011

Louhivuori, J. 2009. Näkökulmia musiikkikasvatuksen merkityksiin. Teoksessa J. Louhivuori, P. Paananen. & L. Väkevä (toim.) Musiikkikasvatus. Näkökulmia musiikkikasvatukseen, opetukseen ja tutkimukseen. Vaasa: Ykkös-Offset Oy, 11-27.

Marjanen, K. 2009. Musiikkitoiminnan suunnittelu varhaisiän musiikinopetuksen näkökulmasta. Teoksessa J. Louhivuori, P. Paananen. & L. Väkevä (toim.) Musiikkikasvatus. Näkökulmia musiikkikasvatukseen, opetukseen ja tutkimukseen. Vaasa: Ykkös-Offset Oy, 385-405.

Mäkinen, P., Raatikainen, E., Rahikka, E. & Saarnio, T. 2009. Ammattina sosionomi. Helsinki: WSOY.

Paananen, P. Musiikillinen kyky, kehitysvaiheet ja yksilöllisyys. Teoksessa J. Louhivuori, P. Paananen. & L. Väkevä (toim.) Musiikkikasvatus. Näkökulmia musiikkikasvatukseen, opetukseen ja tutkimukseen. Vaasa: Ykkös-Offset Oy, 139-155.

Ruokonen, I., Rusanen, S. & Välimäki, A-L. 2009. Taidekasvatus varhaiskasvatuksessa. Helsinki: Terveystalalla ja hyvinvoinnin laitos.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2004. Toiminnallisen opinnäytetyön ohjaajan käsikirja. Helsinki: Tammi.

Ystävieni tuttavani. Laululeikkejä lapsille. 2006. Toim. Bell, N. Helsinki: Tammi.

LIITTEET

LIITE 1: Tiedote päiväkotien työntekijöille

LIITE 2: Palautelomake päiväkotien työntekijöille

LIITE 3: Itsearviointi kaavio

LIITE 4: Laulut ja leikit

TIEDOTE PÄIVÄKOTIEN TYÖNTEKIJÖILLE

Hei!

Olen Elina Hulkko, kolmannen vuoden sosionomiopiskelija Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulusta. Teen opinnäytetyöni liittyen musiikillisten työpajojen organisointiin varhaiskasvatukselle. Toteutus on Loistavaa! – lasten ja nuorten kulttuuriviikon yhteydessä, joka järjestetään 6.-13.11.2011. Tarkoitukseni on vierailla ryhmässänne kerran kyseisen viikon aikana.

Ryhmä: _____ Päivä: _____ Klo: _____
 Ryhmä: _____ Päivä: _____ Klo: _____

Musiikillisen työpajan tarkoituksena on tutustuttaa lapset musiikkiin ja nostattaa innostus musiikkia kohtaan. Lapset saavat mahdollisuuden osallistua kuunnellen ja ihmetellen, mutta myös leikkien ja laulaen. Hyödynnän työpajassa esimerkiksi lauluja, loruja ja leikkejä, jotta lapset saavat eläytyä. Musiikin työpajassa lasten ei tarvitse osata laulaa tai soittaa, sillä musiikki on enemmänkin työväline kuin itse tarkoitus. Musiikki auttaa luomaan ryhmässä mukavan ja positiivisen tunteen. Yhden työpajan kesto on noin 45 minuuttia.

Tarkoituksena on, että myös te työntekijät osallistutte työpajaan valvovina silminä ja tarvittaessa ohjaajina. Toivon myös, että musiikillinen työpaja antaa kipinän musiikin monipuoliseen hyödyntämiseen päiväkodin arjessa. Musiikin käyttämisessä vain mielikuvitus on rajana!

Vastaan mielelläni, jos teillä on jotain kysyttävää.

Yhteistyöterveisin Elina Hulkko

PALAUTELOMAKE PÄIVÄKOTIEN TYÖNTEKIJÖILLE

Loistavaa! – lasten ja nuorten kulttuuriviikon musiikin työpajat varhaiskasvatukselle 2011

1. Mitä hyvää musiikin työpajassa oli?

2. Mitä olisi voinut tehdä tosin?

3. Palautetta ohjaajalle?

4. Voisiko musiikin työpajoja jatkaa tulevina vuosina ja miten niitä voisi kehittää?

Kiitos palautteestasi!

Elina Hulkko

ITSEARVIOINTIKAAVIO

Päivämäärä _____

Päiväkoti _____

Ryhmä ja ryhmäkoko _____

Oma toiminta:

Oliko toiminta ja ohjeidenanto sujuvaa?	
Sainko lapset hyvin osallistumaan toimintaan?	
Mitä itse opin tilanteesta?	
Pääsinkö musiikkituokiolle asetettuihin tavoitteisiin?	
Mitkä asiat onnistuivat?	
Mitkä asiat vaativat harjoittelua?	

Lasten toiminta:

Minkälainen oli yleinen ilmapiiri?	
Miten ryhmä toimi?	
Huomioitavaa	

LAULUT JA LEIKIT

1. Nimilaulu

Lapset istuvat puolikaareissa lattialla. Lapset valitsevat vuorotellen kahdesta lorupussista yhden kortin molemmista. Toisessa on väri ja toisessa on vaate.

Sitten ohjaaja laulaa eri asuja ja värejä; Esim. ”Jolla on paita sininen saa nyt esiin tulla, mikä nimi on sulla?” Lapsi jolla on kuvatut vaatteet, saa nousta seisomaan ja sanoa nimensä; Esim. ”Marko”. Muut vastaavat; Esim. ”Hei Marko”.

Lapset saavat vuorotellen valita värejä ja vaatteita. Lapsi joka on esitelty viimeksi, saa ottaa seuraavaksi kortit. Lauletaan kunnes kaikki ovat saaneet sanoa oman nimensä. Ohjaaja säestää laulun kitaralla.

Lähde: Eerola, K. & Ruukonen, I. 1997. Pikkuväen musiikki. 2. painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

2. Jumppalaulu

Aluksi opetellaan sanat ja liikkeet yhdessä. Ohjaaja laulaa ja leikkii mukana, jolloin lapset voivat ottaa mallia tarvittaessa. Aluksi laulua edetään hitaasti ja tempoa kiihdytetään loppua kohden koko ajan.

Tehtävä kehittää keskittymiskykyä ja mielikuvitusta. Samalla kehittyvät myös kehon tuntemus ja koordinaatiokyky.

Pää, olkapää, peppu, polvet, varpaat, polvet, varpaat

Pää, olkapää, peppu, polvet, varpaat, polvet, varpaat

Silmät, korvat ja vatsaa taputan

Pää, olkapää, peppu, polvet, varpaat, polvet, varpaat

3. Sormileikki. Missä on peukalo?

Ohjaaja johdattelee lapset aiheeseen lorun ja käsileikin avulla. Mistähän seuraava laulu voisi kertoa ja mihin asiaan se liittyy?

Täss' on isä tukeva,	<i>Ohjaaja näyttää peukaloa</i>
tässä äiti puuhaisa,	<i>Ohjaaja näyttää etusormea</i>
tässä veli pitkämielis,	<i>Ohjaaja näyttää keskisormea</i>
tässä sisko senhän ties,	<i>Ohjaaja näyttää nimetöntä</i>
tässä perheen vauva.	<i>Ohjaaja näyttää pikkusormea</i>

1. Missä on peukalo, missä on peukalo?
Täällähän minä, täällähän minä!
Mitä sulle kuuluu? Kiitoksia hyvää.
Juostaan pois, juostaan pois.
2. Missä on etusormi... jne.
3. Missä on keskisormi... jne.
4. Missä on nimetön... jne.
5. Missä on pikkusormi... jne.
6. Missä on koko käsi... jne.
7. Missä on nyrkki... jne.

Joka kerralla kädet ovat ensiksi selän takana.

Sitten esiin tulee ensin toisen käden sormi, sitten toisen.

Koukistellaan ensin yhtä sormea ja sitten toista "tervehtien".

Juostaan pois selän taakse, ensin toinen, sitten toinen.

Lähde: Bell, N. (toim.) Ystäväni tuttavani. Laululeikkejä lapsille. Helsinki: Tammi.

4. Laululeikki. Jos sul lysti on

Lapset seisovat puolikaassa ja tekevät laulun mukaiset liikkeet ohjaajan kanssa.

1. Jos sul lysti on, kätes yhteen lyö. *(Taputetaan käsiä yhteen)*
Jos sul lysti on, kätes yhteen lyö. *(Taputetaan käsiä yhteen)*
Jos sul lysti on ja tiedät sen,
niin varmaan myöskin näytät sen.
Jos lysti on niin kätes yhteen lyö. *(Taputetaan käsiä yhteen)*
2. Jos sul lysti on, niin napsuttele näin... *(Napsutellaan)*
3. Jos sul lysti on, niin taputtele näin... *(Taputetaan reisiin)*
4. Jos sul lysti on, niin tömistele näin... *(Tömistellään)*
5. Jos sul lysti on, niin kaikki tämä tee...

Lähde: Järvenpää, L. (toim.) Lasten parhaat laulut. Lasten parhaat kirjat.

5. Äänipurkit

Ennakkovalmistelut: Ohjaaja laittaa tyhjiin läpinäkymättömiin pikkupurkkeihin erilaisia esineitä tai muita ääntä tuottavia asioita, esimerkiksi riisiä, mannasuurimoita, herneitä, helmiä, massapalloja, tikkuja, karamelleja, pieniä teroittimia, nappeja, makaronia, legoja tai kiviä. Ruoka-aineiden valinnassa on huomioitava allergiat. Ohjaaja laittaa esineitä purkkiin halutun ryhmäkoon mukaan. Esimerkiksi jos hän haluaa muodostaa kolmen hengen ryhmiä, hän varaa kolmeen purkkiin saman määrän samoja esineitä, jotta ne kuulostavat samalta.

Toiminta: Ohjaaja jakaa jokaiselle osallistujalle yhden purkin. Kun kaikki ovat saaneet oman purkkinsa, he ravistavat purkkiaan ja kuuntelevat siitä lähtevää ääntä. Äänen perusteella jokainen etsii omaan ryhmään kuuluvat henkilöt. Osallistujat voivat myös arvata mitä purkissa on.

Vertaillaan eri materiaaleista lähtevää äänenväriä. Hiljainen vai kova ääni?

Lähde: Leskinen, E. 2009. Ryhmä toimimaan! Vinkkejä tutustumiseen, oppimiseen ja yhteistyöhön. Jyväskylä: PS-Kustannus.

6. Loppulaulu

Ohjaaja laulaa loppulaulun ja lapset saavat säestää sen haluamallaan ”soittimilla” edellisestä harjoituksesta. Ohjaaja voi halutessaan säestää myös kitaralla. Laulu lauletaan kaanon tyyppisesti siten, että lapset vastaavat ohjaajalle. Säkeistöjen lopussa, Hei vaan heipä hei -kohdassa, vilkutetaan toisille hyvästit.

Ohjaaja: Nyt on leikit leikitty,
ja lähdettävä on.

Ohjaaja: Hei vaan heipä hei,
ja lähdettävä on.

Lapset: Toisto.

Ohjaaja: Uuden kerran tavatessa,
uudet leikit on,

Ohjaaja: Hei vaan heipä hei,
ja lähdettävä on.

Lapset: Toisto.

Lähde: Laulun nimi on Elonkorjuu, unkarilainen kansansävelmä ja suom. sanat on tehnyt Samppa Asunta. Laulu löytyy ainakin Musica 1-2: Piiri pieni pyörii (Opettajan kirja) -kirjasta, sekä kirjasta Kultaiset koululaulut 70-luvulta nykypäivään.

7. Hyvä minä!

Lapsia pyydetään nostamaan toinen käsi ylös. Tämän jälkeen käännetään kämmen niin, että kämmenselkä on ohjaajaan päin. Lapsia pyydetään taputtamaan itseään olan yli selkään ja sanomaan hyvä minä! Kiitos! Ohjaaja voi olla edessä mallina.

Lähde: Hyppönen, M. & Linnossuo, O. (toim.) 2006. Intohimosalaatti. Leikkejä ja muita toiminnallisia menetelmiä. Saarijärvi: Saarijärven Offset Oy.

MUSIIKILLISTEN TYÖPAJOJEN TOTEUTUNUT AIKATAULURUNKO

SU 6.11.	Loistavaa avajaiset, lauluhetket perheen pienimmille	Avoin, noin 25 lasta. Avoin, 1 lapsi.	14.30–15.00 15.00–15.30	Kaupungintalo, kokoushuone Kaarlela
MA 7.11.	Halkokarin päiväkoti	3-5 v. Pursimiehet, 18 lasta 3-5 v. Fiskarit, 17 lasta	9.00–9.45 10.00–10.45	Salmenhaantie 23, 67300 Kokkola
TI 8.11.	Tervanpolttajan päiväkoti	3-5 v. Siniset, 18 lasta 3-5 v. Roosat, 18 lasta	9.00–9.45 10.15–11.00	Tervanpolttajankatu 6, 67100 Kokkola
KE 9.11.	Tulliharjun päiväkoti	3-5v. Satumaa, 16 lasta 4-5v. Tarinatupa, 15 lasta	9.00–9.45 10.00–10.45	Libeckinkatu 32, 67200 Kokkola
TO 10.11.	Keltaviirin päiväkoti (Avoimet ovet varhaiskasvatuksen yksiköissä)	3-5v. Satutupa, 11 lasta 5v. Aarresaari, 21 lasta	8.45–9.30 9.45–10.30	Mariankatu 8, 67200 Kokkola
PE 11.11.	Hakalahden päiväkoti	3-4v. Dinot, 12 lasta 4-5v. Kaninkolo, 16 lasta	9.00–9.45 10.00–10.45	Runeberginkatu 25–27, 67100 Kokkola
LA 12.11.				
SU 13.11.				

**LOISTAVAA! –LASTEN JA NUORTEN KULTTUURIVIIKON PROJEKTIO-
GANISAATIO**

K. H Renlundin museo

Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu, hyvinvoinnin ja kulttuurin yksikkö

Keski-Pohjanmaan Balettiopisto

Keski-Pohjanmaan Kamariorkesteri

Keski-Pohjanmaan Konservatorio

Kokkolan kaupunginkirjasto

Kokkolan kaupunginteatteri

Kokkolan kaupunki, kulttuuripalvelut

Kokkolan kaupunki, nuorisopalvelut

Kokkolan kaupunki, opetuspalvelut

Kokkolan kaupunki, sivistyskeskus

Kokkolan kaupunki, varhaiskasvatus

Kokkolan seudun opisto

Kokkolan Taitoluistelijat

KUF Lasten teatteriryhmä

Kälviän Keratiimi ry

Lasten ja nuorten kuvataidekoulu

Nuorisokeskus Villa Elba

TAITO Keski-Pohjanmaa, Kankuri

MAINONNAN JA MARKKINOINNIN SUUNNITELMA

KOKKOLAN KAUPUNKI

Kulttuuripalvelut

060911

LOISTAVAA! 2011

Mainonnan ja markkinoinnin suunnittelu

Yleistä

Loistavaa -kulttuuriviikolla on monia ikävuosiin 0-18 liittyviä kohderyhmiä, joiden tavoittamiseen tarvitaan monipuolista markkinointiviestintää. Perheisiin kohdistetun mainonnan lisäksi tavoitellaan eri-ikäisten lasten ryhmiä

- varhaiskasvatuksen yksiköt
- 1-6 koulut ja eskarit
- 7-9 koulut ja toinen aste
-

Suoramarkkinointi

Kokkolan kouluille ja varhaiskasvatuksen yksikköihin on lähetetty sähköpostitiedotteita tapahtumista. Kouluja ja varhaiskasvatuksen yksiköitä on pyydetty ilmoittamaan, mihin tapahtumiin koululaisryhmiä tuotetaan. Sivistyskeskus tekee syyskuun 2011 aikana toisen suoramarkkinointikierroksen näihin yksikköihin.

Tapahtumajärjestäjillä on mahdollista tehdä esim. kutsukortteja tai sähköisiä suoramarkkinointi-esitteitä yksittäisiin tapahtumiin. Ko. materiaaleista on olemassa pohjat, jotka lähetetään niille tapahtumien järjestäjille, jotka aikovat tehdä omaa markkinointia.

Lehti-ilmoittelu

Tapahtumaviikon ohjelma jaetaan Kokkola-lehden liitteenä, minkä lisäksi viikkoa mainostetaan alueen muissa lehdissä. Ilmoitusaikataulu:

- ke 26.10. ennakoilmoitus, Kokkola-lehti
- ke 2.11. Kokkola-lehti (Loistavaa-liite)
- pe 4.11. Keskipohjanmaa ja Österbottens Tidning
- ke 9.11. Kokkola-lehti

Em. ilmoittelun kuluista vastaa kaupungin sivistyskeskus

Viikon ohjelmaan hyväksytyt tapahtumajärjestäjät voivat käyttää Loistavaa-ulkoasua omissa tapahtumailmoituksissaan.

Muut keinot

Tapahtuman ensimmäinen tiedote jaettiin tiedotusvälineille toukokuussa 2011. Sivistyskeskus toimittaa viikon ohjelmaa esittelevän tiedotteen tiedotusvälineille tiistaina 19.9.2011.

Tiedotusvälineille toimitetaan erillinen kutsu viikon avaustapahtumaan.

Viikkoa esitellään loka-marraskuun vaihteessa kokkolalaisiin koteihin jaettavassa Kokkola.fi -lehdessä sekä sen verkkoversiossa, joka tulee esille kaupungin kotisivuille.

Viikon koko ohjelma tuodaan esille erillisen linkin kautta kaupungin kotisivulle.

Kulttuuripalvelut markkinoin viikkoa omassa ”Kulttuuri-Kokkola” –facebook-palvelussaan.

Kulttuuripalvelut monistaa tapahtumaviikon julisteita tapahtumanjärjestäjien käyttöön ja kaupunkilevitykseen.

Kustannukset

Viikon julisteen ja yhteisilmoitusten kustannuksista vastaa kulttuuripalvelut. Jokainen toimija vastaa omien kutsukorttiansa, esitteiden ja julisteiden tms. painokustannuksista sekä niistä mahdollisista lehti-ilmoituksista, jotka haluaa omalle tapahtumalleen tehdä.

LOISTAVAA! – KULTTUURIVIIKON AVAJAISTEN OHJELMA**Viikon avaus**, Kokkola-sali, Kokkolan kaupungintalo, 6.11.2011 klo 14.00**Veckans öppning**, Karlebysalen, Karleby stadshuset, 6.11 kl. 14.00**Ohjelma / Program**Koivuhaan päiväkodin esikouluryhmä **On syksy niin ihmeellinen**

Förskolebarnen från Björkhagens daghem

Keski-Pohjanmaan Balettiopisto
Mellersta Österbottens Balettinstitut**Lintu sininen, Prinsessa Florina**

Tanssi / dans av Fanny Passoja

Kissat ja Koirat

Tanssi / dans av 3. luokka / klass

Adalmiinan variaatio

Tanssi / dans av Melike Basaranoglu

Juhlapuhe / Festtal

Mäntykankaan musiikkiluokat 4-6
Tallåsens skola musikklass 4-6**Kukkuva lammas Kurikasta****Käy mun vierelläin**Keski-Pohjanmaan konservatorion
Käyrätorvikvartetti**Waltz**

Mellersta Österbottens konservatorium

Valthornskvartett

Krok

N. Rimsky-Korsakov: Nocturno**A. Wunderer: Gemsveilchen**

Petri Kivimäki, Kia Löfroth, Sohvi

Nopanen ja / och Anette Solonen-

Kokkolan seudun opisto
Karlebynejdens institut**Tanssiesitys / Dansföreställnin****Moment 4 life**

Street 14 –ryhmä / grupp

Muu ohjelma / Övrig program:**Öja-sali / Öjasalen klo/kl. 14.30-16.00**

Savityöskentelyä 7 v –alkaen

Lerverkstad för barn över 7 år

Lasten ja nuorten kuvataidekoulu

Bildkonstskolan för barn och unga

Kaarlela-sali klo 14.30-15.00 ja 15.00-15.30

Lauluhetket perheen pienimille

Elina Hulkko

Mötesrum Mercator kl. 14.30-15.00 ja 15.00-15.30

Sångstund för småbarn

Gun Kurikkala

Kaupungintalon aula / Stadshusets aula klo/kl. 15.00

Varhaiskasvatuksen kuvataidenäyttelyn avajaiset

Småbarnsfostrans bildkontutställning öppnas

Kokkola-sali / Karlebysalen klo /kl. 15.15-16.00

Balettipaja

Dansverkstad, balett

Keski-Pohjanmaan Balettiopisto

Mellersta Österbottens Balettinstitut

PALAUTEKOOSTE MUSIIKILLISISTA TYÖPAJOISTA

Päiväkoteja yhteensä 10 kappaletta

Vastaajia yhteensä noin 20 työntekijää

1. Mitä hyvää musiikin työpajassa oli?

- Laulut olivat tuttuja, jolloin lapset pystyivät osallistumaan konkreettisesti.
- Laulut ja leikit olivat sopivan tasoisia lasten ikään nähden.
- Työpaja kehitti lasten kuuntelemis- ja keskittymiskykyä.
- Työpajassa oli hyödynnetty hyvin kivoja soittimia (kitara ja itse tehdyt äänipullot).
- Työpaja oli monipuolinen. Oli vaihdellen liikkumista ja paikallaan oloa, mikä rauhoitti lapsia ja piti myös mielenkiintoa yllä.
- Ohjaus oli rauhallinen, mutta kuitenkin energinen ja selkeä.
- Työpaja oli lapsille sopivan mittainen ja hyvin valmisteltu.

2. Mitä olisi voinut tehdä tosin?

- Ei muutettavaa.
- Laululeikistä toiseen siirtyminen voisi olla nopeampaa, että lapset joilla on huono keskittymiskyky, eivät herpaantuisi.
- Työpaja olisi voinut olla lyhyempi (lapset olivat pieniä, 2-4v.)
- Työpaja olisi voinut olla pitempi.
- Muita työntekijöitä olisi voinut hyödyntää enemmän, jolloin lasten ei olisi tarvinnut odottaa niin kauan.
- Ryhmä olisi voinut olla pienempi.

3. Palautetta ohjaajalle?

- Lapsiryhmän ohjaus oli vahvaa, ryhmä oli hyvin hallussa.
- Lapset huomioitiin oikealla tavalla, tuokion kesto oli sopiva.
- Ohjaajalla oli hyvä ja rauhallinen tapa toimia ja ohjata lapsia.
- Rauhallinen, selkeä, luonteva, iloinen, positiivinen, reipas, ammattitaitoinen ja kärsivällinen ohjaaja, joka huomioi lapset yksilöllisesti.
- Lasten taso ja erilaiset lapset oli huomioitu hyvin suunniteltaessa.
- Liikunnallisuutta voisi olla enemmän sitten kun lapset ovat tutustuneet ohjaajaan, esim. musiikkiliikuntaa.

4. Voisiko musiikin työpajoja jatkaa tulevina vuosina ja miten niitä voisi kehittää?

- Kyllä, tervetuloa! (Tämä luki jokaisessa palautteessa).
- Toiminta voisi olla säännöllistä, esim. kerran kuukaudessa, jolloin lapset hyötyisivät vielä enemmän musiikillisesta ohjauksesta.
- Lapset ja aikuiset saivat paljon tuokiosta (uudet ideat arkeen).
- Voisi olla lisää soittimiin tutustumista.
- Tällaisia hetkiä lisää. Kun itsellä ei ole varsinaisesti musiikillista ammattitaitoa, osaa arvostaa tällaisia musiikki tuokioita valtavasti, ja saa uusia ideoita.
- Pienryhmät olisivat antoisia.

ITSEARVIOINTI KAAVIO

Päivämäärä: sunnuntai 6.11.

Päiväkoti: Kaupungin talo, Loistavaa viikon avajaiset, 1. musiikillinen työpaja

Ryhmä ja ryhmäkoko: Lapsia noin 25, iältään noin 1-5 vuotta

Oma toiminta:

<p>Oliko toiminta ja ohjeidenanto sujuvaa?</p>	<p>Tämä oli ensimmäinen musiikillinen työpaja. Aluksi minua jännitti hieman, sillä tämä oli viikon ensimmäinen interventio. Pääsin kuitenkin hyvin vauhtiin, kun huomasin miten innoissaan lapset asiasta olivat ja he ottivat minut hyvin vastaan. Huomasin myös, että jännitän tilannetta aivan turhaan. Aloin vetämään työpajaa innolla eteenpäin, ja se heijastui selvästi myös lapsiin.</p> <p>Huomioin mielestäni kaikkia ryhmän lapsia hyvin, niin vilkkaita kuin myös hiljaisempia. Joissakin lauluissa ohjeiden anto olisi voinut olla aluksi selkeämpää, mutta lapset ymmärsivät hyvin leikit seuraamalla omaa toimintaani. Voisin tulevaisuudessa keskittyä enemmän siihen, että annan ohjeet rauhasa ennen toimintaa.</p> <p>Avajaispäivänä minulla oli mukana säestämässä veljeni kitaran kanssa. Kitarasäestys helpotti mielestäni omaa toimintaa, koska kitara oli tukemassa omaa ohjaamistani. Sain päivästä paljon positiivista palautetta lasten vanhemmilta.</p>
<p>Sainko lapset hyvin osallistumaan toimintaan?</p>	<p>Kyllä, he olivat innoissaan, kun pääsivät tilaisuuden jälkeen tekemään ja toimimaan itse. Myös lapset olivat ennen musiikillista työpajaa kuuntelemassa avajaistilaisuutta. Mielestäni työpajatyypinen toiminta sopi hyvin lapsille tarkoitettuun avajaistilaisuuteen.</p> <p>Lapset osallistuivat kokonaisuudessaan erittäin hyvin. Huomasin myös, että melkein kaikki laulut olivat heille entuudestaan tuttuja, mikä helpotti aktiivista osallistumista. Osa lapsista lauloi innokkaasti mukana. Lapset keskittyivät hyvin myös ohjeidenantoon. Minulla on ohjaajana se etu, että olen lapsille outo aikuinen, jolloin he ehkä keskittyvät paremmin kuuntelemaan ohjeita.</p>
<p>Mitä itse opin tilanteesta?</p>	<p>Tämä oli erittäin hyvä kulttuuriviikon aloitus. Sain ensimmäisen kokemukseni musiikillisen työpajan ohjaamisesta ja nyt on hyvä lähteä kiertämään päiväkotuja. Huomasin myös, että jännitin aluksi turhaan, lapset toimivat innostuneesti ja ovat kiinnostuneita musiikin parissa toimimisesta. Oma olemus ohjaajana vaikuttaa myös lasten toimintaan. Siispä ole rohkeasti oma itsesi, se on helpointa!</p> <p>Vaikka lapset olivatkin hyvin eri-ikäisiä, se ei mielestäni haitannut, kun nuorimmilla oli vanhemmat mukana. Tietenkään pienimmät lapset eivät jaksaneet keskittyä koko ajan, mutta sitten oli vanhemman syli, johon kivuta lepäämään ☺</p>

Pääsinkö musiikki-tuokiolle asetettuihin tavoitteisiin?	<p>Kyllä. Lapset saivat uuden, kivan elämyksen ja lasten toiminnasta huomasivat selkeästi, että he pitivät musiikillisesta työpajasta. Moni vanhempi jäi tuokion jälkeen kiittelemään, ja uskon, että myös vanhemmat huomasivat lapsen kiinnostuksen musiikkia kohtaan.</p> <p>Tuokiossa on hyvä olla vuorotellen rauhallisempia ja toiminnallisempia osioita, jolloin lasten mielenkiinto pysyy yllä. Keskittymiskykyä vaativat osiot rauhoittavat tilannetta.</p>
Mitkä asiat onnistuivat?	<p>Selviydyin vaativasta tilanteesta (iso ryhmä) erittäin hyvin! Ison lapsiryhmän ohjaaminen vaatii ohjaajalta erittäin tarkkaa tilannetajua ja erilaisia vaihtoehtoja, joita voi toteuttaa. Olin suunnitellut tilanteen hyvin, mikä helpotti huomattavasti toimintaani.</p> <p>Lasten innostaminen toimintaan onnistui myös hyvin. Tilanteeseen heittäytyminen ja ”vaihteleva” ohjaustyylillä on hyvä lasten kanssa. Olin vaihtelevasti innokas ja rauhallinen, mikä heijastui myös lapsiin. Kun meno tuntui tulevan liian villiksi, keksin kuiskata ohjeet, jolloin lasten oli pakko hiljentyä kuuntelemaan.</p> <p>Jokaisen lapsen huomiointi yksilöllisesti isossa ryhmässä on haastavaa. Yksilöllistäkin huomiointia tuli kuitenkin jonkin verran esimerkiksi värilaulussa, jolloin lapsi jolla on tietyn väriset vaatteet, saa päättää liikkeen.</p>
Mitkä asiat vaativat harjoittelua?	<p>Ohjelman sovittaminen lasten ikätaso huomioiden on erittäin tärkeää.</p> <p>Odotan myös innolla tulevia musiikillisia työpajoja ja aion harjoitella erilaisia ohjaustyyliä. Jokainen lapsi on tietenkin luonteeltaan erilainen, jolloin joku saattaa tuntea toiminnan etenevän liian nopeasti, kun taas toinen ei tahdo pysyä mukana.</p>

Lasten toiminta:

Minkälainen oli yleinen ilmapiiri?	Lapset olivat erittäin innostuneita toiminnasta, ja osallistuivat todella hyvin. Ilmapiiri oli välillä myös riehakas, kun päästiin esimerkiksi tanssin vuoroon.
Miten ryhmä toimi?	Koska tuokio oli avoin kaikille, lapset eivät välttämättä tunteneet toisiaan. Kuitenkin joku huikkasi tuokion loppuksi, että oli saanut ryhmästä ystävän. Tuokion aikana ryhmäläiset kommunikoivat melko vähän keskenään, seurasivat vain ohjeistusta. Ryhmän toimintaan kiinnitän huomiota enemmän tulevissa päiväkotiryhmissä.
Huomioitavaa	Pitäisi kiinnittää huomiota ryhmän hiljaisempien kannustamiseen. Millaisilla asioilla myös ujoimmat saa tekemään ja osallistumaan paremmin?

PALAUTEKOOSTE LOISTAVAA! – KULTTUURIVIIKOSTA

KOKKOLAN KAUPUNKI

Loistavaa! Strålande!

30.11.2011

Kulttuuriviikko lapsille ja nuorille

Tapahtumaviikon toimijat panostivat niin aikaa kuin rahaakin Loistavaa! -viikon valmisteluun.

Vastaajat myöntävät, että Loistavaa! -viikon valmisteluun käytettyä työaikaa on vaikeaa eritellä syksyn muun toiminnan kokonaisuudesta. Viikon kokonaisvalmistelu-aika on satoja työtunteja, mutta valmistelu-aika on suurimmalta osaltaan palvelut myös toimijoiden perustehtävien hoitamisesta. Edellä mainitusta syystä myös tapahtuman taloudellisten panostusten arvioiminen on monen toimijan osalta vaikeaa. Muiden toimijoiden esittämä kokonaiskuluarvio on noin 15.000 euroa. Merkittävä osa näistä kuluista olisi oletettavasti kuitenkin kulunut toimintavuoden aikana ilman Loistavaa! -viikkoakin. Ilman henkilöstökulujen huomioimista, kaupungin kulttuuripalvelujen tapahtumakulut Loistavaa! -viikon osalta ovat noin 7.500 euroa. Tulosalueen henkilöstövoimavaroja tapahtumaviikkoon käytettiin vuoden aikana noin kahden henkilötyökuukauden verran.

Loistavaa! -toimintatapa on kokonaistaloudellisesti tehokas. Käytettyyn rahalliseen panostukseen suhteutettuna on yhteistyötoimikunta koonnut runsaan ja monipuolisen ohjelmatarjonnan. Toisaalta viikko sitoo varsin huomattavia henkilöstöresursseja syksyn aikana. Toimijaorganisaatioiden onkin pohdittava vuosittain omat mahdollisuutensa panostaa viikon valmisteluun ja varauduttava siihen, että viikon valmistelu ja toteutus sitoo henkilöstöresursseja.

Tapahtumat löysivät yleisönsä

Tapahtumaviikon arviointiin ei ole saatu kaikkien tapahtumien palautetietoja, mutta saatujen tulosten perusteella voidaan arvioida noin 10.000 kokijan osallistuneen Loistavaa! -viikon palveluihin. Tilaisuuksien yleisömäärät olivat suurimmassa osassa tapahtumia positiivinen yllätys järjestäjille. Lisäksi yleisöltä saatu palaute on ollut lähes yksinomaan kiittävä.

Osassa yleisön palautteesta kiitetään panostamista varhaiskasvatukseen ja koulujen ryhmiin. Muutamissa palautteissa ryhmäesitysten rinnalle kaivataan lisää iltaohjelmaa koko perheelle. Käytännön tulokset ilta- ja viikonloppu-ohjelmien osalta kahden ensimmäisen Loistavaa! -viikon jälkeen osoittavat kuitenkin, että lapset tavoitetaan kulttuuritapahtumien yleisöksi varmemmin ryhmiensä kuin perheidensä kautta. Pyyntö perheille suunnattavasta ohjelmasta on tärkeä ja tulevissa valmisteluissa on pohdittava ohjelman tasapainottamista päivätoiminnan ja iltaohjelmien välillä.

Viikon ohjelman tuottajat ovat tyytyväisiä omien ohjelmaosioidensa onnistumiseen sekä saamaansa palautteeseen. Toisen Loistavaa! -viikon katsotaan myös järjestäjien piirissä onnistuneen ensimmäistä paremmin. Toimijat saavat viikon aikana esitellä toimintaansa ja muistuttaa perheitä ja lasten kanssa toimivia ammattilaisia taidekasvatukseen hyödyistä ja iloista.

Loistavaa! -konseptissa nähdään enemmän ”plussia” kuin ”miinuksia”

Niin ohjelmaa valmistelleiden kuin palveluja käyttäneidenkin vastaajien näkemykset tukevat Loistavaa! -viikon kehittämistä kahtena ensimmäisenä vuonna toteutetun konseptin mukaisena. Toimijat ovat erityisen tyytyväisiä viikon avaamiin yhteistyömahdollisuuksiin. Toisaalta taidekasvattajat ovat tyytyväisiä myös siihen, että he voivat esitellä toimintaansa laajasti viikon välityksellä. Erityisen tärkeänä ohjelman tuottajat pitävät sitä, että viikko kokoaa lapsi-ikäluokat laajasti ja monipuolisesti kulttuuripalvelujen äärelle.

Palveluja käyttäneiden kasvattajien kommentoissa korostuu yksittäisten tapahtumien huomiointi. Monet tilaisuudet ja aktivointi-ideat saavat erityiskiitoksia opettajilta ja varhaiskasvatuksen työntekijöiltä. Asiakkaat kiittävät myös niistä ideoista, joita viikko on tarjonut kasvattajille. Niin koulujen kuin varhaiskasvatuksenkin vastauksissa esiintyy toiveita lapsia aktivoivien toimintatapojen lisäämisestä. Toisaalta parannettavaa nähdään alueellisessa tasa-arvossa. Järjestäjien tuleekin jatkossa pohtia esimerkiksi kaupungin eri osissa kiertävien taidetyöpajojen organisointimahdollisuuksia.

Järjestäjät saivat myös kehittämisideoita Loistavan parantamiseksi

Niin tapahtumaviikon järjestäjäorganisaatiot kuin palvelujen käyttäjätkin kokivat Loistavaa! -viikon edenneen oikeaan suuntaan toisena järjestämisvuotenaan. Toisaalta viikon osalta esitettiin myös kehittämis ehdotuksia, joita järjestäjäorganisaatioiden on syytä pohtia tulevan vuoden Loistavaa! -viikkoa valmistellessaan.

Toimijat ovat tyytyväisiä viikon mukanaan tuomista kontakteista, ja haluavat laajentaa sekä tiivistää keskinäistä yhteistyötään edelleen ohjelman suunnittelussa ja toteuttamisessa. Toisaalta viikon näkyvyyteen halutaan lisää panostusta. Markkinoinnin ajoitusta on tarkennettava sekä kaupungin mainonnan ja toimijoiden omien markkinointiponnistusten työnjakoa on syytä kehittää edelleen.

Yleisön puolelta toivotaan varhaiskasvatuksen yksiköiden päiväaikataulujen huomioimista ohjelmaa suunniteltaessa. Niin kouluilla kuin varhaiskasvatuksen yksiköissäkin toivotaan, että viikko suuntaisi ohjelmaansa entistä enemmän suoraan yksiköihin. Työpajatoimintaa toivotaan kehitettävän lisää kaikille ikäryhmille.

Viikon ajoituksen osalta palaute hajoaa. Suurin osa vastaajista pitää nykyistä ajankohtaa parhaana. Joissakin vastauksissa toivotaan viikon siirtämistä aikaisemmaksi ja joissakin myöhäisemmäksi. Saatu palaute ei rohkaise muuttamaan aikataulua nykyisestä.

Voiko Loistavaa! kasvaa pysyväksi toiminnaksi kouluilla ja varhaiskasvatuksessa?

Yleistä lasten ja nuorten kulttuuritoimintaa koskevissa kommentoissaan vastaajat korostavat pysyvien, systemaattisten kulttuuri- ja taidekasvatuspalvelujen merkitystä kouluilla ja varhaiskasvatuksessa. Loistavaa! -viikon perinteen halutaan jatkuvan, mutta ilmassa on toiveita yhteistyön laajenemisesta myös viikon ulkopuolelle.

Yksi vastaajista ehdottaa taidekasvattajien verkoston tiivistämistä kaupungin sivistystoimen koordinoimalla selvitys- ja kehittämishankkeella, jonka tuloksena toivottiin esimerkiksi kaupungin taidekasvatuspalvelujen yhteisesitettä taidekasvatuksen markkinoimiseksi.

Loistavaa! -verkostossa ja kaupungin sivistystoimessa onkin syytä käynnistää keskustelu koulujen opetussuunnitelmiin sisällytettävistä taidekasvatusosioista sekä vastaavista ”esiopetuspalveluista” myös varhaiskasvatuksen puolella. Mallia tästä toiminnasta voidaan saada esimerkiksi Turusta (Kulttuuripolku) tai Seinäjoelta (Kulttuurimatka).

OPINNÄYTETYÖHÖN LIITTYVÄT TAPAAMISET JA NIIDEN TEEMAT

19.4.2011

Elina Hulkko ja Satu Forsberg

Käsiteltävät teemat:

- 1) Ensimmäinen tapaaminen
- 2) Projektioinnäytetyön aihe, tavoitteet, toteutus

4.5.2011

Elina Hulkko ja Anne Jaakonaho

Käsiteltävät teemat:

- 1) Projektisuunnitelman korjaukset
- 2) Opinnäytetyösopimus
- 3) Jatko aikataulu

12.5.2011

Projektioorganisaatio, Kaupungintalo

Käsiteltävät teemat:

- 1) Projektioinnäytetyön esittely
- 2) Toimijoiden ohjelmatarjonnan läpikäynti
- 3) Ensimmäinen tiedotuskierros
- 4) Suunnittelutyön jatkoaikataulusta päättäminen
- 5) Muut asiat

19.5.2011

Projektiryhmä, Kaupungintalo

Käsiteltävät teemat:

- 1) Projektioinnäytetyön esittely
- 2) Ohjelmaluonnoksen läpikäynti ja korjaukset
- 3) Varhaiskasvatuksen taidenäyttely
- 4) Tiedottaminen

26.5.2011

Projektisuunnitelma – seminaari, Sosiaali- ja terveystieteiden yksikkö

15.9.2011

Projektioorganisaatio, Kaupungintalo

Käsiteltävät teemat:

- 1) Tapahtumaviikon ohjelman viimeisteleminen
- 2) Tapahtumaviikon tiedottaminen ja markkinointi
- 3) Tapahtumien tekninen valmistelu ja muut valmistelukysymykset
- 4) Muut asiat

19.9.2011

Projektiryhmä, Varhaiskasvatuspalvelut

Käsiteltävät teemat:

- 1) Loistavaa viikon markkinointi
- 2) Loistavaa viikon kustannukset
- 3) Ohjelman läpikäynti
- 4) Tiedottaminen

- 5) Tapahtumien organisointitarpeet
- 6) Muut asiat

25.10.2011

Projektiryhmä, Kaupungintalo

- 1) Ohjelman läpikäynti
- 2) Tapahtumien organisointitarpeet
- 3) Muut asiat

21.11.2011

Projektiryhmä, Varhaiskasvatuspalvelut

Käsiteltävät teemat:

- 1) Palautekeskustelu
- 2) Aikataulu jatkon suhteen

25.11.2011

Projektiryhmä, Sosiaali- ja terveystieteiden yksikkö

Käsiteltävät teemat:

- 1) Palautekeskustelu
- 2) Aikataulu jatkon suhteen
- 3) Raportin kirjoittamisen ohjeistus

8.12.2011

Projektioorganisaatio, Kaupungintalo

Käsiteltävät teemat:

- 1) Tapahtumaviikon palautteen läpikäynti
- 2) Loistavaa! – viikon tulevaisuus
- 3) Muut asiat

23.3.2012

Projektiryhmä, Sosiaali- ja terveystieteiden yksikkö

- 1) Raportin rakenne ja korjaukset

24.4.2012

Projektiryhmä, Sosiaali- ja terveystieteiden yksikkö

- 1) Raportin korjaukset

KUVAT

Kuvat 1-5: Musiikillisten työpajojen työvälineet

4

5

Kuva 6: Ohjaustilanne

